

Załącznik do Uchwały
Rady Gminy Bukowina Tatrzańska
Nr
z dnia ...

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA NA LATA 2016 – 2022

Bukowina Tatrzańska / Kraków 2017 r.

Opracowanie: FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji

Zespół:

Dr inż. arch. Tadeusz Kmiec – ekspert ds. urbanistyki i planowania przestrzennego
Lidia Klimas – koordynacja merytoryczna
Małgorzata Rudnicka – ekspert ds. partycypacji
Maria Piątkowska – specjalista ds. analiz i partycypacji
Bożena Pietras – ekspert, konsultacje merytoryczne

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	5
1.1.	Rewitalizacja – jak ją rozumieć?	5
1.1.1	Ustanowienie obszaru rewitalizacji – ramy prawne	5
1.1.2	Czym jest rewitalizacja i jej rola w rozwoju gminy	6
1.2	Jak pracowaliśmy nad Gminnym Programem Rewitalizacji?	7
1.3	Kluczowe wnioski z prac nad GPR	8
2.	CHARAKTERYSTYKA GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA	11
3.	METODOLOGIA PRAC NAD GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	12
3.1	Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	12
3.1.1	Część statystyczna i analizy przestrzenne.....	12
3.1.2	Badania społeczne.....	16
3.1.3	Dane pozyskane w procesie partycypacji.....	17
3.2	Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji	17
3.2.1	Badania społeczne.....	17
3.2.2	Dane pozyskane w procesie partycypacji.....	17
4.	OBSZAR REWITALIZACJI GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA	19
4.1	Jak doszliśmy do ustalenia obszaru rewitalizacji – kluczowe przesłanki dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji	19
4.2	Podstawowe informacje o obszarze rewitalizacji – zasięg przestrzenny.....	27
5.	DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	31
5.1	Kluczowe wnioski z przeprowadzonych analiz w układzie problemów i potencjałów	31
5.1.1	Problemy i potencjały dla całego obszaru rewitalizacji Gminy	32
5.1.2	Problemy i potencjały właściwe dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji Gminy	34
5.2	Kluczowe wyzwania dla obszaru rewitalizacji	78
6.	WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	94
7.	CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK, ZDIAGNOZOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI.....	94
8.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	96
8.1	Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji według struktury celów	96
8.2	Charakterystyka przedsięwzięć podstawowych.....	112
9.	RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	129
10.	JAKI JEST PLAN DZIAŁAŃ W GPR - KOMPLEMENTARNOŚĆ I ZINTEGROWANIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	131
10.1	Rozłożenie przestrzenne realizacji przedsięwzięć podstawowych – kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych.....	131

10.2	Komplementarność problemowa.....	136
10.3	Komplementarność przestrzenna.....	137
10.4	Komplementarność międzyokresowa.....	139
11.	SYSTEM ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	141
11.1	Opis struktury zarządzania realizacją GPR	141
11.2	Zakres zadań i odpowiedzialności	141
11.3	Koszty zarządzania GPR	143
12.	HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU	144
13.	SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	146
13.1.	Co to jest monitoring i czemu służy?.....	146
13.2.	System monitorowania GPR	146
13.3.	Instytucje/osoby odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu GPR	146
13.4.	Realizacja monitoringu GPR	147
13.5.	Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	148
13.6.	Ocena (ewaluacja) programu	155
14.	PARTNERSTWO I PARTYCYPACJA NA RZECZ PLANOWANIA I REALIZACJI ZAŁOŻEŃ GPR	157
14.1.	Partnerstwo i partycypacja w procesie prac nad GPR.....	157
14.2.	Partnerstwo i partycypacja we wdrażaniu i ocenie GPR.....	160
15.	OPIS POWIĄZAŃ GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY ORAZ KONIECZNE ZMIANY PRAWNE.....	162
15.1	Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	162
15.1.1.	Strategia Rozwoju Gminy Bukowina Tatrzańska na lata 2015-2020	162
15.1.2.	Strategia Rozwoju Powiatu Tatrzańskiego na lata 2012-2020	163
15.2.	Analiza zgodności zamierzeń projektowych z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) / Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP)	166
15.3.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach i planach przestrzennych.....	177
16.	SPIS RYSUNKÓW I TABEL	178
17.	ZAŁĄCZNIKI do GPR.....	178

1. WPROWADZENIE

1.1. Rewitalizacja – jak ją rozumieć?

1.1.1 Ustanowienie obszaru rewitalizacji – ramy prawne

Proces rewitalizacji Gminy Bukowina Tatrzańska, od momentu delimitacji obszarów Gminy (wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji), aż do realizacji działań rewitalizacyjnych, mających na celu wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, prowadzony zgodnie z:

- Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, z dnia 6 sierpnia 2016 r. oraz
- Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz. U. 2015 poz. 1777.

Definicje i regulacje zawarte w obu dokumentach, są zbieżne lub uzupełniają się komplementarnie – dla opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji należy stosować je łącznie.

Dla pełnego rozumienia procesu delimitacji (wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji), zaprezentowano kluczowe definicje i wnioski istotne dla opracowania GPR.

Rewitalizacja

Zgodnie z art. 2 ust. 1. Ustawy o rewitalizacji, „stanowi (ona) proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

„Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.”

Stan kryzysowy

Według wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, z dnia 6 sierpnia 2016 r. – Rozdział 3 Kwestie definicyjne, wyjaśnienie pojęć:

„Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a. gospodarczej (...),
- b. środowiskowej (...)
- c. przestrzenno-funkcjonalnej (...),
- d. technicznej (...).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy” (definicja ta jest zbieżna z ustawą o rewitalizacji, ustawa nie reguluje jednak kwestii mierników).

Obszar zdegradowany

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany, gdy łącznie występują następujące 2 zjawiska:

- 1) koncentracja negatywnych zjawisk społecznych
oraz
- 2) co najmniej jedno ze zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej czy technicznej.

Praktyczny komentarz do ustawy o rewitalizacji podaje w tym kontekście:

„Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego jest stwierdzenie, że występują na nim negatywne zjawiska społeczne. Bez ujawnienia występowania tych zjawisk nie można stwierdzić, czy obszar ten stanowi obszar zdegradowany w rozumieniu ustawy. Czym są negatywne zjawiska społeczne? Ustawa nie wymienia ich w sposób wyczerpujący, wskazując jedynie przykładowe sfery społeczne, których zła kondycja powinna być brana pod uwagę w toku analiz. Należą do nich: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”.

Dalej zaś autorzy do komentarza do ustawy podają:

„Stwierdzenie występowania negatywnych zjawisk społecznych jest niezbędnym, ale nie jedynym warunkiem delimitacji obszaru zdegradowanego. Obok zjawisk społecznych muszą bowiem jednocześnie występować negatywne zjawiska co najmniej jednej dodatkowej sfery, to jest: (...).

Obszar rewitalizacji

W zakresie definicji obszaru rewitalizacji, pojawia się w ustawie o rewitalizacji (jak również w wytycznych) sformułowanie, iż jest to obszar:

- obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, to znaczy: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych (czyli określenie szczególna koncentracja dotyczy występowania łącznie zjawisk kryzysowych w 5 sferach, nie zaś szczególnie czynników społecznych, o których mowa w definicji obszaru zdegradowanego)
- na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Partycypacja

Zgodnie z ustawą, partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Należy zwrócić uwagę, iż interesariusze procesu rewitalizacji (Ci którzy korzystają z działań rewitalizacyjnych/na których działania rewitalizacyjne oddziałują), stanowią punkt odniesienia, na tyle mocny, iż zostało to podkreślone w ustawie, jako szereg wymagań stawianych Gminom, planującym i realizującym proces rewitalizacji, w oparciu o narzędzie ustawy.

1.1.2 Czym jest rewitalizacja i jej rola w rozwoju gminy

Rewitalizacja jest zbiorem działań interwencyjnych dla rozwiązywania zidentyfikowanych problemów społecznych i skorelowanych z nimi problemów w co najmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej i w ramach których zaplanowane i zrealizowane powinny zostać inwestycje oraz przedsięwzięcia dedykowane dla grup mieszkańców, którzy w sposób szczególny potrzebują wsparcia.

Rewitalizacja jest istotnym wyzwaniem dla samorządów, gdyż odnosi się do obszarów zdegradowanych – czyli znajdujących się w stanie kryzysowym.

Rewitalizacja ma zatem w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców, aspekty społeczne rewitalizacji są kluczowe i nadrzędne dla wszystkich pozostałych. Rewitalizację określają zatem następujące cechy:

- Jej cele zogniskowane są na sferze społecznej, bo kluczowym jest poprawić jakość życia ludzi, którym z różnych względów może gorzej się powodzić i trudniej żyć. W konsekwencji wsparcie dla nich, działania na rzecz włączenia społecznego, pomogą im i całej społeczności lokalnej. Warto jednak zauważyć, iż warunki życia, w tym dostęp do pracy, skorelowane są istotnie z kwestiami ze sfer gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.
- Ma charakter kompleksowych, wzajemnie wzmacniających się działań, których celem jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego,

- Musi być realizowana we współpracy zróżnicowanych partnerów lokalnych: sektora publicznego, lokalnych przedsiębiorców oraz mieszkańców i przedstawicieli sektora pozarządowego (interesariusze procesu rewitalizacji);
- Zakłada optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań oraz wzmacnianie lokalnych potencjałów;
- Jest procesem wieloletnim, wymagającym współpracy wielu grup interesariuszy.

Zatem rewitalizacja, rozumiana jako ożywienie społeczne, poszczególnych części Gminy, musi być niezwykle szeroko planowanym i realizowanym działaniem, w kontekście bardzo precyzyjnie określonych obszarów.

1.2 Jak pracowaliśmy nad Gminnym Programem Rewitalizacji?

Podstawą zrealizowania działań rewitalizacyjnych jest identyfikacja oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w odniesieniu do którego - wspólnie ze społecznością lokalną - zaplanowane zostały kompleksowe działania mające na celu wyprowadzania go ze stanu kryzysowego i poprawę jakości życia mieszkańców. Dlatego też opracowywany został program rewitalizacji, dla określenia którego:

I ETAP – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji:

- Dokonywana była delimitacja:
 - analiza problemów społecznych na terenie gminy i skorelowanych z nimi problemów w pozostałych 4 sferach zgodnych z ustawą, w układzie przestrzennym (zidentyfikowane problemy zaprezentowane zostały na mapach). Na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany,
 - zawężenie obszaru zdegradowanego, zgodnie z założeniami ustawy, co stało się podstawą wyznaczenia obszaru rewitalizacji, w tym w oparciu o konsultacje z interesariuszami procesu.
- Wyznaczenie obszaru rewitalizacji, dokonano w oparciu o analizy przestrzenne (weryfikowalne wskaźniki) i konsultacje z interesariuszami procesu. Wyznaczono zatem obszar rewitalizacji (do maksimum 20% powierzchni gminy, na których zamieszkuje nie więcej niż 30% mieszkańców gminy). Obszar rewitalizacji został podzielony na podobszary, w tym nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

II ETAP – opracowanie programu rewitalizacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa

- Przy udziale interesariuszy określone zostały cele i działania, które stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy społeczne i zdefiniowaną wizję rozwoju – w oparciu o te dane powstała lista przedsięwzięć, w tym:
 - inwestycyjnych, które mogą być finansowane np. w ramach działania 11.2 odnowa wsi, RPO na lata 2014-2020 oraz w ramach PROW,
 - tzw. projektów miękkich, realizujących przedsięwzięcia których odbiorcami są różne grupy mieszkańców (np. młodzież, seniorzy, rodziny), które mogą być finansowane z komponentów RPO finansowanych w ramach EFS i innych źródeł zewnętrznych oraz budżetu gminy.
- Określone zostały wskaźniki realizacji, jako miary sukcesu Programu rewitalizacji, system wdrażania i monitoringu programu rewitalizacji oraz mechanizmy włączania interesariuszy w proces wdrażania.

Proponowana metodologia prac opiera się na zasadzie partnerstwa i szerokiej współpracy międzysektorowej, co spełnia regulacje i wytyczne dotyczące realizacji, ale też stanowi rekomendowany przez FRDL MISTiA model pracy nad planowaniem rozwoju wspólnoty samorządowej.

W pracach nad Programem Rewitalizacji wykorzystana została metoda partycypacyjno-ekspercka. Oznacza to przygotowanie Programu przy wykorzystaniu wiedzy i umiejętności ekspertów FRDL MISTiA, ale równocześnie - dla osiągnięcia w pełni założonych efektów - konieczny był udział interesariuszy reprezentujących różne środowiska gminy. Z jednej strony to oni najlepiej znają potrzeby swoich środowisk, natomiast z drugiej strony – program ma być użyteczny nie dla ekspertów, lecz dla mieszkańców i podmiotów lokalnych.

Proponowana metodyka budowy Programu Rewitalizacji opiera się w szczególności na:

- eksperckim opracowaniu dokumentów diagnostycznych – w oparciu o wiedzę i doświadczenie ekspertów FRDL MISTiA,
- oraz partycypacyjnej i partnerskiej budowie planu działań rewitalizacyjnych, pod kierunkiem doświadczonych konsultantów w zakresie metod partycypacyjnych.

Metoda ta, promowana w dokumentach i wytycznych wspólnotowych i krajowych, była wielokrotnie i z dużym powodzeniem stosowana w wielu wcześniejszych realizacjach.

1.3 Kluczowe wnioski z prac nad GPR

Prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Bukowina Tatrzańska miały doprowadzić do tego, aby zidentyfikowane poprzez liczne źródła (analizy dynamiczne, porównawcze, przestrzenne, badania społeczne, kilkustopniowe konsultacje społeczne) problemy zostały przełożone na działania służące bezpośrednim, bądź pośrednim rozwiązaniom. Z uwagi na kilkuletni okres wdrażania GPR działania te winny być zawarte w układzie strategicznym i odpowiadać logice interwencji. Zatem została sformułowana wizja, cele szczegółowe, kierunki działań i odpowiadające im przedsięwzięcia i - w efekcie - wskazanie rezultatów i produktów oraz mierników sukcesu.

W efekcie prowadzonych prac, w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy obszaru rewitalizacji zdefiniowano **cel główny i cele szczegółowe**:

CEL GŁÓWNY GPR:

Podniesienie poziomu integracji i aktywności mieszkańców, jako elementów włączenia społecznego oraz zmniejszenie zróżnicowania przestrzennego poziomu życia na obszarze rewitalizacji, jako elementy poprawy jakości życia mieszkańców, poprzez zwiększenie dostępu do usług publicznych, w tym integrujących miejsc i oferty dla różnych grup wiekowych; aktywizację mieszkańców, wspieranie rozwoju gospodarczego w kontekście posiadanych zasobów dziedzictwa; oraz z uwzględnieniem istniejących dysproporcji rozwojowych, podejmując działania na rzecz poprawy kapitału społecznego, ochrony środowiska naturalnego i wzmocnienia bezpieczeństwa mieszkańców.

CEL SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ GPR:

CEL 1: ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Podniesienie poziomu integracji, włączenia społecznego i aktywności mieszkańców poprzez organizację efektywnego systemu wsparcia, tworzenie miejsc i oferty oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających integracji i aktywizacji mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym różnych grup wiekowych, a także wzmocnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę

Kierunki działań:

- 1.1. Weryfikacja i wzmocnienie systemu wsparcia i opieki dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.
- 1.2. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym poprawa dostępności do miejsc i oferty integrującej mieszkańców obszarów rewitalizacji.
- 1.3. Wzmocnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę i aktywizacji poszczególnych grup mieszkańców i ich integracji.
- 1.4. Inkubowanie i stwarzanie warunków dla rozwoju organizacji i inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej oraz potencjału działających w nich mieszkańców.

CEL 2: EFEKTYWNA GOSPODARKA PODHALAN I WYSOKI KAPITAŁ SPOŁECZNY

Zwiększenie poziomu kapitału społecznego i gospodarczego poprzez poprawę szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, wzmacnianie postaw przedsiębiorczych, aktywizację zawodową mieszkańców oraz pobudzanie aktywności gospodarczej na terenie gminy, również poprzez kreowanie i odpowiednią promocję jej oferty wykorzystującej unikalne zasoby Podhala

Kierunki działań:

- 2.1 Podnoszenie jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz edukowanie i promowanie wśród dzieci i rodziców rosnącej wartości wiedzy i kompetencji na rynku pracy.
- 2.2 Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.
- 2.3 Tworzenie środowiska dla powstawania atrakcyjnych miejsc pracy w regionie oraz podejmowanie działań budujących postawę przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród młodych ludzi.
- 2.4 Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne, oraz dywersyfikacja działań mających na celu mocniej zrównoważony rozwój poszczególnych miejscowości, w których usytuowane są podobszary rewitalizacji z uwzględnieniem wysokiej dynamiki rozwoju Bukowiny Tatrzańskiej i Białki Tatrzańskiej.

CEL 3: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO JAKO ISTOTNE ELEMENTY JAKOŚCI ŻYCIA

Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa, tym w ruchu drogowym i pieszym oraz zdrowego środowiska poprzez usprawnienie i uzupełnienie systemu komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, wraz z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa, rozbudowę instalacji sanitarnych oraz podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego

Kierunki działań:

- 3.1 Skoordynowanie i wzmocnienie systemu komunikacji wewnątrz i na zewnątrz Gminy
- 3.2 Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, w tym kluczowo komunikacyjnego.
- 3.3 Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego i poprawienia jakości powietrza, w tym prowadzenie edukacji ekologicznej, zwłaszcza w zakresie materiałów używanych do opału.
- 3.4 Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Niewątpliwie, sercem programu rewitalizacji, jest cel szczegółowy pierwszy, który dotyczy **odpowiedzi na kluczowe problemy społeczne** i wokół niego zogniskowana jest większość przedsięwzięć podstawowych. To właśnie na problemach społecznych musi zasadzać się odpowiedź zdefiniowana w programie rewitalizacji. W ramach celu pierwszego do realizacji zaplanowano przedsięwzięcia kluczowe dla zwiększania włączenia społecznego i integracji mieszkańców podobszarów rewitalizacji ...

Wszystkie te działania, mają wpłynąć na realizację zdefiniowanej, w ramach prac nad GPR, **wizji**:

Gmina Bukowina Tatrzańska, a w szczególności rewitalizowane obszary stanowi przestrzeń harmonijnego rozwoju gospodarczego, opartego o lokalne zasoby i potencjał mieszkańców, w tym coraz mocniej docenianego dziedzictwa niematerialnego Podhala, którego są nośnikami Mieszkańcy, cieszący się wzajemnie swoją aktywnością i podejmujący współpracę na rzecz poprawy jakości życia we wspólnocie lokalnej, odniesieniu do wartości, chętnie się spotykają, działają na swoją rzecz, w oparciu

o kreowaną wspólnie przestrzeń spotkań, w tym w instytucjach kultury oraz aktywność, która łączy i daje możliwość włączenia w życie społeczności lokalnej, w tym z uwzględnieniem możliwości i potrzeb różnych grup wiekowych oraz osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

Cały proces przygotowania GPR odbywał się przy aktywnym zaangażowaniu władz i pracowników Urzędu Gminy Bukowina Tatrzańska oraz mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Udział tych grup przy tworzeniu GPR powinien przełożyć się na udział przy jego wdrażaniu, bowiem uczestnicy procesu czują się odpowiedzialni za jego dalsze losy. Tym bardziej, że działania te mają służyć im samym oraz ich rodzinom.

Wyraźną i budującą przesłanką odpowiedzialności w tej kluczowej kwestii, jest reprezentacja różnych grup społecznych z obszaru Gminy w Komitecie Rewitalizacji, w którego skład weszło 14 osób, w tym przedstawiciele wszystkich sektorów (samorząd, organizacje społeczne i przedsiębiorcy).

Istotny i wart podkreślenia jest także a także liczny i aktywny udział mieszkańców na spotkaniach konsultacyjnych czy warsztatach wydobywczych w czasie prac nad GPR.

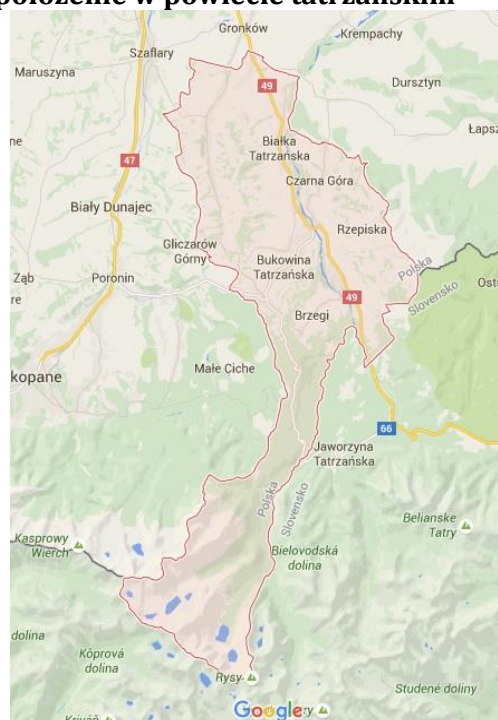
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA

Gmina Bukowina Tatrzańska to gmina wiejska, leżąca w południowej części województwa małopolskiego, w powiecie tatrzańskim. Zajmuje powierzchnię 132 km² i składa się z ośmiu sołectw: Bukowina Tatrzańska, Białka Tatrzańska, Brzegi, Czarna Góra, Groń, Jurgów, Leśnica oraz Rzepiska. Na koniec 2015 roku, w gminie zameldowanych było 13 198 osób. Gmina Bukowina Tatrzańska od zachodu graniczy z gminą Białą Dunajec oraz Poronin, zaś wschodnio-północna granica gminy stanowi równocześnie granicę powiatu tatrzańskiego.

Rysunek 1. Gmina Bukowina Tatrzańska oraz jej położenie w powiecie tatrzańskim

Źródło: http://www.zasoby-ludzkie.wup-krakow.pl/powiat-18-powiat_tatrzański.html

Źródło: Google Maps

Obszar gminy wyróżnia wysoka dostępność komunikacyjna. Przez jej teren przebiegają: droga krajowa nr 49, droga wojewódzka nr 960 (prowadząca do przejścia granicznego na Łysej Polanie) oraz droga wojewódzka nr 966. Na terenie gminy znajdują się dwa przejścia graniczne na Słowację: na Łysej Polanie oraz w Jurgowie.

Gmina Bukowina Tatrzańska położona jest u stóp Tatr, a jedną trzecią jej powierzchni zajmuje Tatrzański Park Narodowy. Gmina łączy w sobie etnograficzne rejony Podhala i Spisza. Bogactwo kulturowe tych dwóch krain, pielęgnowane i przekazywane z pokolenia na pokolenie, stanowi ogromny zasób i potencjał gminy. Gmina położona jest na licznych wierzchołkach dzielonych jarami – taka rzeźba terenu pozwala cieszyć się krajobrazem Tatr z wielu miejsc w gminie.

3. METODOLOGIA PRAC NAD GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

3.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

3.1.1 Część statystyczna i analizy przestrzenne

W celu wyznaczenia na terenie gminy Bukowina Tatrzańska obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji przeprowadzony został proces opracowania diagnozy gminy. Obejmowała ona analizę danych pochodzących ze statystyki publicznej, a także sporządzenie analiz przestrzennych, obrazujących rozkład problemów (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych) i koncentracji zjawisk kryzysowych na terenie gminy Bukowina Tatrzańska.

Dla precyzyjnego zobrazowania sytuacji gminy, zdecydowana większość danych zebranych w ramach analizy statystycznej w obszarach problemowych została poddana badaniu w dwóch płaszczyznach. Z jednej strony w układzie dynamicznym (na przestrzeni lat) - jako analiza podstawowych trendów rozwojowych. Z drugiej strony w układzie porównawczym - dane statystyczne gminy Bukowina Tatrzańska zestawiono z wartościami średnimi dla: województwa małopolskiego i powiatu tatrzańskiego, a także z danymi dla gmin powiatu tatrzańskiego, tworzących tzw. grupę porównawczą: Białą Dunajec, Kościelisko oraz Poronin.

Gminy dobrano tak, by ich główne charakterystyki były porównywalne z analogicznymi dla gminy Bukowina Tatrzańska. Prawdopodobne jest, że procesy rozwojowe w wybranych do porównania gminach przebiegają w zbliżonym kierunku, a mieszkańcy i władze samorządowe stają przed podobnymi wyzwaniami. W diagnozie posłużono się możliwie najbardziej aktualnymi danymi statystyki publicznej. Prezentowane dane dotyczą okresu lat 2009-2014 lub 2010-2015 (w zależności od dostępności danych w momencie rozpoczęcia badania).

Poniżej zaprezentowano podstawowe dane dla gminy Bukowina Tatrzańska i jednostek grupy porównawczej.

Tabela 1. Zestawienie podstawowych danych dla jednostek grupy porównawczej – stan na 31.12.2015 r.

Nazwa gminy	Liczba mieszkańców	Powierzchnia [km ²]	Dochody budżetu [zł]	Gęstość zaludnienia [os/km ²]	Dochody na mieszkańca [zł]	Typ gminy
Biała Dunajec	7112	35	20160625,12	203	2 841,13	wiejska
Bukowina Tatrzańska	13198	132	42708272,52	100	3 250,74	wiejska
Kościelisko	8659	137	28127127	63	3 255,83	wiejska
Poronin	11473	84	35431181,86	137	3 102,01	wiejska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analizy bazujące na danych statystyki publicznej uzupełnione zostały poprzez sporządzenie **analiz przestrzennych**, obrazujących rozkład problemów (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych) wewnątrz gminy oraz szczególną koncentrację zjawisk kryzysowych.

Należy zaznaczyć, że analizy przestrzenne zjawisk kryzysowych opracowane zostały jedynie dla tych problemów i negatywnych aspektów funkcjonowania gminy Bukowina Tatrzańska, dla których istniała możliwość zebrania danych na odpowiednim poziomie agregacji. Tym samym, nie wszystkie zjawiska (społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne) analizowane w diagnozie społeczno-gospodarczej dało się przedstawić bezpośrednio w układzie przestrzennym gminy. Analizy przestrzenne stanowią zatem pogłębienie obserwowanych zjawisk kryzysowych w granicach gminy.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, wyznaczenie obszaru rewitalizacji powinno być przeprowadzone w dwóch krokach.

W pierwszym, określone powinny zostać obszary zdegradowane, które stanowią „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk **społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) **gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- 2) **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) **technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska”¹.

W kolejnym kroku wyznacza się obszar rewitalizacji – „obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk [...], na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”². Należy podkreślić, że Ustawa o rewitalizacji nie definiuje jednoznacznie pojęć „koncentracji” i „szczególnej koncentracji” negatywnych zjawisk. W związku z powyższym, w przypadku pojęcia „koncentracji” (odnoszącego się do analizy wskaźników społecznych na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych), przyjęto, że koncentracja oznacza występowanie przynajmniej dwóch wskaźników o wartościach przekraczających wartość progową – medianę.

Zatem obszarem zdegradowanym, w myśl Ustawy o rewitalizacji, będzie obszar, na którym występują:

- **przynajmniej dwa czynniki społeczne** (odzwierciedlone za pomocą mierzalnych wskaźników), których wartości przekraczają medianę dla całej gminy, oraz:
- **przynajmniej jeden czynnik** (wskaźnik): gospodarczy lub środowiskowy lub przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny, którego wartość przekracza medianę dla całej gminy.

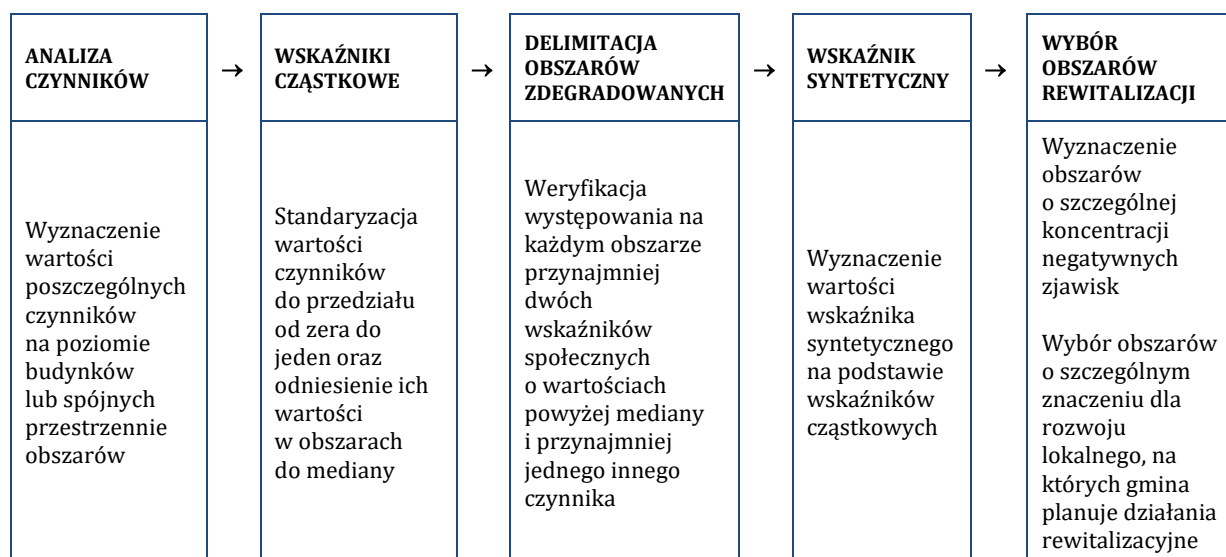
¹Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015 poz. 1777

²Ibidem.

Równocześnie w Ustawie o rewitalizacji brak jednoznacznej definicji „szczególnej koncentracji”. Jednakże Ustawodawca w art. 10 pkt. 2 Ustawy zawarł zapis, iż: „obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy”³. Zatem szczególna koncentracja, w myśl przesłanek wynikających z powyższego punktu, oznaczać może obszary gminy, które zamieszkuje do 30% mieszkańców gminy i zajmujące do 20% powierzchni gminy, na których występuje największa liczba negatywnych zjawisk (wskaźników odzwierciedlających problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne). Mając równocześnie na uwadze definicję obszaru rewitalizacji, przewiduje się wykluczenie danego obszaru z procesu rewitalizacji (ze względu na brak szczególnego znaczenia dla rozwoju lokalnego lub brak przewidywanych działań rewitalizacyjnych) i zastąpienie go innym obszarem o ile:

- spełnia on kryteria obszaru zdegradowanego;
- ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego;
- przewidziane na nim są działania rewitalizacyjne;
- jego włączenie nie spowoduje przekroczenia progu 30% mieszkańców gminy i 20% powierzchni gminy w obszarze rewitalizacji.

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji przeprowadzono zgodnie z poniższym procesem:

Ocenę skali koncentracji problemów oparto w szczególności na dwóch wskaźnikach:

- **koncentracji negatywnych zjawisk**, którego celem jest weryfikacja, czy dany obszar spełnia kryteria obszaru zdegradowanego, określone w Ustawie o Rewitalizacji;
- **syntetycznego wskaźnika szczególnej koncentracji**, którego celem jest określenie rankingu obszarów pod kątem występowania największej liczby negatywnych zjawisk i ich klasyfikacji jako obszary potencjalnie kwalifikowane do obszarów rewitalizacji.

Wyznaczenie powyższych wskaźników wymaga analizy rozmieszczenia przestrzennego zjawisk problemowych (tzw. wskaźników cząstkowych). W poniższej tabeli przedstawiono zakres analizowanych wskaźników cząstkowych (przypisanych do wszystkich grup wymienionych w ww. ustawie: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej).

³Ibidem.

Tabela 2. Analizowane wskaźniki cząstkowe

GRUPA	WSKAŹNIK CZĄSTKOWY	ŹRÓDŁO DANYCH
społeczne	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska/ Komenda Powiatowa Policji w Zakopanem
	Liczba wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska/ Komenda Powiatowa Policji w Zakopanem
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem i bezrobociem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej
	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej
	Liczba osób zagrożonych innymi problemami społecznymi w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej
	Kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej
	Gęstość stowarzyszeń	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Frekwencja wyborcza	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Wyniki egzaminu po szkole podstawowej	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy w Zakopanem
gospodarcze	Liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	CEIDG (Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska)
przestrzenno-funkcjonalne	Średnia odległość do przystanku	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Średnia odległość do szkoły podstawowej	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Średnia odległość do przedszkola	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Średnia odległość do biblioteki	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Średnia odległość do boiska sportowego/basenu	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Średnia odległość do placu zabaw	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
środowiskowe	Gęstość instalacji solarnych	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M1	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M2	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
techniczne	Procent mieszkańców posiadających przyłącza kanalizacji	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska
	Procent mieszkańców posiadających przyłącza do sieci wodno-wodociągowej	Urząd Gminy Bukowina Tatrzańska

Źródło: opracowanie własne

Analiza rozmieszczenia negatywnych zjawisk i ocena skali ich koncentracji została wykonana dla całej gminy w podziale na siatkę 100x100m.

Dla każdego wskaźnika cząstkowego wyznaczono medianę wartości (z wyłączeniem obszarów niezamieszkałych). Następnie dla każdego podobszaru wyznaczono wskaźnik koncentracji negatywnych zjawisk, tj. zweryfikowano czy dany obszar spełnia kryteria obszaru zdegradowanego, określone w Ustawie o rewitalizacji.

W celu wyznaczenia obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk obliczono syntetyczny wskaźnik szczególnej koncentracji, odzwierciedlający liczbę negatywnych czynników (wskaźników cząstkowych), których wartość na danym obszarze przekracza medianę dla gminy. Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, wskaźnik ten został wyznaczony tylko dla obszarów zdegradowanych.

Następnie wszystkie obszary o wymiarach 100x100m uszeregowano od największej do najmniejszej liczby wskaźników przekraczających medianę dla gminy i wybrano te obszary, które charakteryzują się największą liczbą tych wskaźników i nie przekraczają 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy. Wyselekcjonowane obszary stanowią wstępną grupę obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk.

W kolejnym kroku wstępna lista obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk została zweryfikowana pod kątem tego czy:

- obszar ma szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego;
- przewiduje się na nim realizację działań rewitalizacyjnych.

Obszary, które nie spełniały powyższych założeń zostały wykluczane z grupy obszarów rewitalizacji i zastępowane kolejnymi o najwyższej liczbie wskaźników negatywnych, o ile spełniały one powyższe założenia i nie powodowały przekroczenia ograniczenia 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy w obszarach rewitalizacji.

Ze względu na występowanie w granicach Gminy Bukowina Tatrzańska terenów niezamieszkałych będących w zarządzie Tatrzańskiego Parku Narodowego (TPN), na których nie występują zjawiska społeczne w rozumieniu ustawowym, w analizach przedstawia się teren Gminy do Granicy TPN.

3.1.2 Badania społeczne

W ramach pierwszego etapu prac nad GPR, przeprowadzono badanie społeczne mające na celu określenie kluczowych problemów podobszarów rewitalizacji, przez ich kluczowych interesariuszy. Ankieta realizowana była w podziale na sołectwa i projektowane podobszary rewitalizacji, z uwzględnieniem różnych form umożliwiających jak najpełniejszy udział różnych grup wiekowych mieszkańców, w tym:

- Ankieta elektroniczna (formularz do wypełnienia on-line) – linki zamieszczono na stronie internetowej Gminy
- Ankieta audytoryjna (papierowa), dostępna była w Urzędzie Gminy oraz dystrybuowana poprzez sołtysów, czy kluczowych liderów lokalnych.

W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięło **185 mieszkańców gminy**, w tym z poszczególnych sołectw:

- Białka Tatrzańska – 16 osób ,
- Brzegi – 7 osób ,
- Leśnica i Groń – 31 osób ,
- Rzepiska – 48 osób ,
- Czarna Góra – 83 osoby.

Większość respondentów stanowiły osoby mieszkające w Gminie Bukowina Tatrzańska od urodzenia. W badaniu mogły brać udział osoby, które ukończyły 15 r. ż.

Kluczowe wnioski – problemy i braki, zostały uwzględnione w analizie problemów poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

3.1.3 Dane pozyskane w procesie partycypacji

W ramach prac prowadzonych w I etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzone zostały warsztaty diagnostyczne i konsultacyjne, które miały na celu wyznaczenie obszarów zdegradowanych (OZ) i obszarów rewitalizacji (OR).

Warsztaty diagnostyczne (wydobywcze) - spotkania z interesariuszami OZ i OR

6.09.2016 - 2 warsztaty w Czarnej Górze

Konsultacje projektu Uchwały dotyczącej wyznaczenie OZ i OR oraz regulaminu i wyboru członków Komitetu Rewitalizacji - spotkania konsultacyjne z interesariuszami OZ i OR

26.09.2016 r.- Czarna Góra

10.10.2016 r. – Czarna Góra

Spotkania połączone z analizą problemów i potencjałów poszczególnych podobszarów rewitalizacji w opinii interesariuszy (na potrzeby pogłębionej diagnozy podobszarów rewitalizacji).

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań zostały zaprezentowane w raportach z warsztatów oraz wykorzystane w pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji oraz identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w Gminie.

3.2 Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji

3.2.1 Badania społeczne

W ramach drugiego etapu prac nad GPR, przeprowadzono badanie społeczne mające na celu określenie kluczowych potrzeb mieszkańców obszarów rewitalizacji - kluczowych interesariuszy. Ankieta realizowana była w podziale na podobszary rewitalizacji, z uwzględnieniem różnych form umożliwiających jak najpełniejszy udział różnych grup wiekowych mieszkańców, w tym:

- Ankieta elektroniczna (formularz do wypełnienia on-line) – linki zamieszczono na stronie internetowej Gminy
- Ankieta audytoryjna (papierowa), dostępna była w Urzędzie Gminy oraz dystrybuowana poprzez sołtysów, czy kluczowych liderów lokalnych.

Badanie zostało zrealizowane w styczniu 2017 roku, a wnioski zostały uwzględnione podczas prac nad planowanymi przedsięwzięciami w ramach GPR, w tym w pracach Komitetu Rewitalizacji.

3.2.2 Dane pozyskane w procesie partycypacji

W ramach prac prowadzonych w II etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzono dwa spotkania konsultacyjne dotyczące prac nad przygotowaniem projektów/przedsięwzięć w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy.

Spotkania, w podziale na grupy podobszarów rewitalizacji, odbyły się 20 grudnia 2016 roku.

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań zostały zaprezentowane w raportach z warsztatów oraz wykorzystane w:

- pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji,
- identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w Gminie,
- identyfikacji i określeniu przedsięwzięć mających stanowić odpowiedź na zidentyfikowane problemy (wyzwania).

Bardzo istotnym wydarzeniem w tym zakresie było pierwsze posiedzenie Komitetu Rewitalizacji Gminy Bukowina Tatrzańska, które miało miejsce w dniu 11 stycznia 2017 roku. Po zaprezentowaniu kluczowych założeń GPR, w dyskusji przedstawiciele Komitetu wskazali na nowe aspekty problemowe i zaproponowali dodatkowe rozwiązania, stanowiące odpowiedź na zidentyfikowane problemy.

4. OBSZAR REWITALIZACJI GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA

4.1 Jak doszliśmy do ustalenia obszaru rewitalizacji – kluczowe przesłanki dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji

4.1.1. Czynniki społeczne

- Według Banku Danych Lokalnych GUS, populacja gminy Bukowina Tatrzańska na koniec 2015 roku liczyła 13 198 osób. Różnica w stosunku do roku bazowego (2010) wynosiła 352 osób, co oznacza wzrost o 2,6%. Mieszkańcy gminy Bukowina Tatrzańska stanowili w 2015 roku 19,4% mieszkańców powiatu tatrzańskiego. Liczba mieszkańców gminy w latach 2010-2015 stale rosła. Dynamika wzrostu oscylowała w granicach 1%, do roku 2012 roku, kiedy odnotowano wzrost na poziomie 0,4% od tego czasu dynamika wzrostu utrzymuje się na poziomie 0,5%.
- Gminę charakteryzuje wysoki dodatni przyrost naturalny. Jego wskaźnik w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2015 roku był równy 4,3‰ i pozytywnie wyróżniał się na tle pozostałych gmin powiatu tatrzańskiego. Średni przyrost naturalny z lat 2010-2015 osiągnął wartość 4,4‰, co było wynikiem lepszym niż średnia dla powiatu tatrzańskiego i województwa małopolskiego (zarówno w skali powiatu jak i regionu wskaźnik ten wyniósł 1,5‰). Liczba zawieranych małżeństw w gminie systematycznie spada, podobną tendencję obserwujemy w średnich dla województwa małopolskiego (od 6,6‰ w 2009 do 5,2‰ w 2014 roku).
- Średnie saldo migracji dla gminy Bukowina Tatrzańska z lat 2009-2014 w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wyniosło 2‰, co było wynikiem lepszym niż średnia powiatowa (0,9‰) i wojewódzka (1,1‰). Należy jednak zaznaczyć, że saldo migracji w ciągu ostatnich lat stale spadało, by w 2013 roku osiągnąć po raz pierwszy wartość ujemną na poziomie - 0,3‰.
- W 2015 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) stanowiły 21,2% ogółu ludności, podczas gdy w 2010 roku było to 22,7%. Rośnie natomiast udział w strukturze ludnościowej gminy osób w wieku poprodukcyjnym (59+/64+) – w 2015 roku grupa ta stanowiła 16% populacji gminy, podczas gdy w roku bazowym (2010) było to 14,7%. Praktycznie na niezmiennym poziomie pozostaje udział w populacji gminy osób w wieku produkcyjnym (18 - 59/64 lata) - 62,2% w 2010 roku i 62,8% w 2015 roku. Świadczy to o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa, którego dynamika w przypadku gminy Bukowina Tatrzańska, w porównaniu z sytuacją wielu samorządów w kraju, nie jest jednak najgorsza.
- Zgodnie z danymi Internetowego Obserwatora Statystyk Społecznych, w 2014 roku ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Bukowina Tatrzańska korzystało łącznie 714 osób – o 4% więcej niż w 2010 roku (29 osób). Najbardziej zauważalna zmiana w liczbie beneficjentów pomocy społecznej w gminie, nastąpiła w 2013 roku, gdy nastąpiło wzmocnienie i liczba osób objętych wsparciem GOPS wzrosła z 755 do 834 osób.
- Odsetek osób objętych pomocą społeczną w liczbie ludności ogółem w gminie Bukowina Tatrzańska w 2014 roku równy był 5,4%, co oznacza nieznaczny spadek w stosunku do roku 2009, kiedy odsetek ten wynosił 5,6%. Tendencje te są podobne do sytuacji województwa małopolskiego, gdzie odsetek osób korzystających z pomocy spadł w tym okresie z 7,8% do 6,8%. Średnia dla powiatu wynosiła w 2014 roku 5,2%.
- Przestrzenny wskaźnik zagrożenia problemami społecznymi wyrażony został liczbą osób w rodzinach, które korzystały ze wsparcia pomocy społecznej ze względu na problemy: ubóstwa, niepełnosprawności, wielodzietności, alkoholizmu czy aktów przemocy w rodzinie i wydano tzw. Niebieską Kartę. Analiza wskazuje silną koncentrację czynników mogących generować istotne problemy społeczne na terenach w środkowo wschodniej części gminy – wschodnia część sołectwa Czarna Góra, na południe od drogi wojewódzkiej 960, oraz w północnej części sołectwa Brzegi.

- Według danych MRPiPS, najczęstszym powodem udzielenia pomocy społecznej w gminie Bukowina Tatrzańska w 2014 roku było ubóstwo. Rośnie skala pomocy społecznej udzielanej z powodu bezrobocia (wzrost o 19% w stosunku do roku bazowego – 2009) oraz wielodzietności (wzrost o 104%) i związanej z nim potrzeby ochrony macierzyństwa (wzrost o 62%). W danych MRPiPS można również zaobserwować skokowy wzrost świadczeń pomocy społecznej udzielanych z tytułu sytuacji kryzysowej (170% w stosunku do roku bazowego 2009 – wzrost od 10 do 27 osób), co najprawdopodobniej wiąże się z pomocą udzielaną osobom, które ucierpiały w wyniku jednorazowego zdarzenia, jakim była powódź.
- Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem, rośnie liczba osób z gminy Bukowina Tatrzańska zarejestrowanych jako bezrobotne. Na koniec 2014 roku odnotowano 483 osób pozostających bez pracy, z czego 56% stanowili mężczyźni (396 osób), a 44% kobiety (279 osób). W 2015 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Bukowina Tatrzańska wynosił 4,0%. W 2010 roku udział ten wynosił 3,0%. Oznacza to wzrost o prawie 1 pp. Jest to jednocześnie najniższy wskaźnik w porównaniu do wszystkich gmin grupy porównawczej oraz średniej dla powiatu tatrzańskiego (5%).
- W 2015 roku mężczyźni stanowili 56% bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Bukowina Tatrzańska. Podobnie kształtowała się struktura bezrobotnych zarejestrowanych według płci w całym powiecie tatrzańskim. Analiza przestrzenna wskaźnika osób bezrobotnych na 1 tys. mieszkańców pozwala stwierdzić dość równomierny rozkład liczby bezrobotnych na terenie całej gminy.
- Największą część ogółu bezrobotnych zarejestrowanych z terenu gminy Bukowina Tatrzańska stanowiły w 2015 roku osoby w wieku od 25 do 34 lat – 33,1% ogółu pozostających bez pracy. Należy dodatkowo zaznaczyć, że liczba osób pozostających bez pracy w wieku od 18 do 24 lat zwiększyła się w stosunku do roku bazowego (2010) z 86 do 135.
- W 2015 roku największą część ogółu bezrobotnych z terenu gminy Bukowina Tatrzańska stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,3%) oraz gimnazjalnym i niższym (33,3%). Należy dodać, że liczba osób pozostających bez pracy, legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym, zmniejszyła się w stosunku do roku bazowego (2010) z 27%, czyli o 1,6 pp.
- Analiza bezrobocia w gminie Bukowina Tatrzańska ze względu na czas pozostawania bez pracy wskazuje, że największy odsetek bezrobotnych w 2015 roku stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy – 51,3% ogółu bezrobotnych. Osoby pozostające bez pracy w okresie do 3 miesięcy stanowiły 19,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a osoby pozostające bez pracy w okresie 3 -12 miesięcy 29,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.
- Analiza przestrzenna wskaźnika pokazuje na bardzo równomierny rozkład wysokich wartości wskaźnika na obszarze całej Gminy. Zagrożenie bezrobociem dotyczy zatem w równym stopniu obszarów wszystkich sołectw Bukowiny Tatrzańskiej.
- Wyrażony liczbą fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wskaźnik rozwoju podmiotów trzeciego sektora w gminie Bukowina Tatrzańska jest zdecydowanie niższy od wartości średniej w województwie małopolskim oraz średniej powiatowej. Choć w analizowanym okresie wzrosła liczba zarejestrowanych fundacji i stowarzyszeń oraz organizacji społecznych, dystans pomiędzy gminą Bukowina Tatrzańska (w 2014 r. 24 podmioty na 10 tys. mieszkańców) a średnią dla Małopolski (33 podmioty) utrzymuje się na stałym poziomie.
- Na terenie gminy Bukowina Tatrzańska funkcjonuje dziesięć gimnazjów oraz trzy szkoły podstawowe. Liczba uczniów w szkołach podstawowych po dużym skoku w 2012 roku (z 836 w 2011 do 856 w 2012) w 2013 roku spadła do 847 osób. Inaczej prezentuje się sytuacja w szkołach gimnazjalnych - liczba uczęszczających do nich uczniów jest zmienna, jednak z tendencją malejącą. Sytuacja ta jest zbieżna ze średnią dla powiatu tatrzańskiego.

- Średni wynik uczniów z terenu gminy Bukowina Tatrzańska z egzaminu gimnazjalnego w 2015 roku równy był 55,6%, przy średniej powiatowej 55,2% i wojewódzkiej 58,4%. Najwyższy wynik wśród gmin wiejskich powiatu tatrzańskiego odnotowano w przypadku gminy Biały Dunajec (57,3%). Wyniki egzaminu (sprawdzianu) po szkole podstawowej w gminie Bukowina Tatrzańska 2015 (66,4%) były niższe niż średnie dla powiatu (70,5%) i zdecydowanie słabsze niż średnia dla województwa (74,3%). Chociaż na tle grupy porównawczej są to stosunkowo dobre wyniki to w odniesieniu do średnich wojewódzkich zarówno w 2015 jak i 2010 roku Gmina wypadła analogicznie słabiej. Analiza przestrzenna wskaźnika pokazuje problemy z poziomem zdawalności egzaminów po szkole podstawowej w rejonie sołectwa Czarna Góra oraz na północ od tego obszaru w stronę Białki Tatrzańskiej. Wyniki na średnim poziomie osiągane są również w rejonie sołectw Jurgów, Leśnica i Groń.
- Porównanie frekwencji na terenie gminy Bukowina Tatrzańska w wyborach parlamentarnych i prezydenckich do średnich wskaźników w powiecie tatrzańskim i województwie małopolskim wskazuje, że w każdym roku wyborczym frekwencja odnotowywana lokalnie była niższa od średniej dla województwa, jak i powiatu. W zestawieniu z frekwencją na poziomie całego kraju, lokalne zaangażowanie w wybory było większe tylko w przypadku wyborów prezydenckich.
- Frekwencja w wyborach samorządowych w latach 2006 i 2014 (odpowiednio 44% oraz 44,6%) była niższa od średniej krajowej (46,0% i 47,3%) oraz wojewódzkiej (46,1% i 48,6%). Największą mobilizacją wykazali się mieszkańcy gminy w roku 2010 – frekwencja wyniosła wtedy 49,1%, przewyższając średnią dla kraju (44,7%), województwa (47,2%) i powiatu tatrzańskiego (48,5%). Najniższą frekwencję wyborczą odnotowano w północno – zachodniej części gminy – rejon sołectw Leśnica i Groń, a także w sołectwach Czarna Góra i Białka Tatrzańska, podobnie niski stopień aktywności wyborców odnotowano na terenie sołectwa Brzegi.
- Największa koncentracja przestępstw i wykroczeń na terenie gminy odnotowana została:
 - w rejonie DK49, szczególnie na odcinku od mostu na rzece Białce w kierunku do Białki tatrzańskiej,
 - na południe od drogi wojewódzkiej 960 – ulica Długa – na odcinku między zjazdem z DK49, a Bukowina Tatrzańska,
 - w północnej części Gminy w okolicy Sołectwa Leśnica – na południe od ulicy Polnej,
 - na południe od skrzyżowania dróg wojewódzkich 960 i 961,
 - w południowej części sołectwa Brzegi – prze granicy polsko – słowackiej.

4.1.2. Czynniki gospodarcze

- Według stanu na koniec grudnia 2014 roku, na terenie gminy Bukowina Tatrzańska na 10 tys. mieszkańców przypadało 95 podmiotów gospodarczych. W stosunku do roku bazowego (2009), liczba ta zwiększyła się o 8 podmiotów (co stanowi jednak zdecydowanie słabszy wynik niż średnia wojewódzka (105 podmiotów/ 10 tys. mieszkańców), a także średnia powiatowa (145 podmiotów/10 tys. mieszkańców).
- Gmina Bukowina Tatrzańska odznacza się na tle pozostałych gmin powiatu wysoką liczbą nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). Szczególna aktywność w tym względzie zaistniała w 2010 roku, kiedy to zarejestrowano 164 podmioty, potem jednak nastąpił gwałtowny spadek i w 2011 powstało już zaledwie 90 nowych firm. Od tego czasu wynik utrzymuje się na stałym poziomie, nieznacznie przekraczając 100.
- Biorąc pod uwagę Polską Klasyfikację Działalności, najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie Bukowina Tatrzańska w 2014 roku funkcjonowało w następujących sekcjach:
 - sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem usługami gastronomicznymi;
 - sekcja G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;
 - sekcja H – transport i gospodarka magazynowa.

- Analiza przestrzenna ilości firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wykazała duże zróżnicowanie wskaźnika. Najmniejsza ilość firm zarejestrowana jest w północno – zachodniej części gminy – w sołectwach Leśnica i Groń. Relatywnie niski wskaźnik ilości przedsiębiorstw cechuje jednak stosunkowo cała gminę.

4.1.3. Czynniki przestrzenno-funkcjonalne

- Na terenie gminy Bukowina Tatrzańska znajduje się jedynie pięć placówek przedszkolnych, co powoduje bardzo duże odległości jakie mieszkańcy muszą pokonywać odwożąc lub odprowadzając dzieci do przedszkoli. Największe odległości mają do pokonania mieszkańcy sołectw: Leśnica, Groń, Rzepiska, Jurgów i Brzegi.
- Nieco lepiej prezentuje się rozkład przestrzenny wskaźnika przedstawiającego dostępność szkół podstawowych. Nadal jednak w trudnej sytuacji znajdują się dzieci z rejonów środkowo – zachodniej i południowo – zachodniej części gminy szczególnie na jej obrzeżach oraz uczęszczający do szkoły podstawowej mieszkańcy północno – wschodniego pogranicza, gdzie odległości do placówek oświatowych są największe.
- O dostępności kultury w skali lokalnej decyduje m.in. ilość instytucji kultury (definiowane na potrzeby analizy jako domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice) oraz liczba mieszkańców przypadająca na 1 placówkę. Na jedną publiczną instytucję kultury w gminie Bukowina Tatrzańska w 2015 roku przypadało 6599 mieszkańców, podczas gdy średnio w powiecie było to 9698 osób, a w Małopolsce 7596 osób. Gmina wypada zatem niezbyt korzystnie na tle powiatu oraz jeszcze słabiej na tle województwa, jak również pozostałych gmin wiejskich powiatu tatrzańskiego. Dane dotyczące uczestników imprez w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców dają gminie Bukowina Tatrzańska relatywnie wysoką lokatę wśród gmin wiejskich powiatu tatrzańskiego.
- W 2014 roku w gminie Bukowina Tatrzańska odnotowano najwyższy wśród gmin z grupy porównawczej wskaźnik dotyczący księgozbioru bibliotek w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Utrzymuje się on na poziomie wskaźnika wojewódzkiego i jest nieznacznie wyższy niż średnia dla powiatu tatrzańskiego. Jednocześnie na 1 placówkę biblioteczną w gminie Bukowina Tatrzańska w 2014 roku przypadało 2 628 osób, co jest wskaźnikiem zdecydowanie lepszym niż wskaźnik dla województwa oraz powiatu.
- Analiza przestrzenna wskaźnika wskazuje na duże odległości jakie mieszkańcy szczególnie z rejonów przygranicznych gminy mają do pokonania, aby z oferty tych placówek skorzystać. Największe natężenie wskaźnika odnotowano na obszarze sołectw: Brzegi, Jurgów, Leśnica, Groń oraz Rzepiska.
- Analiza przestrzenna wskaźnika wykazała bardzo duże odległości do infrastruktury sportowej (basen, boisko sportowe) na terenie całej gminy. Odległości przekraczają 1250 m w całej północno - zachodniej i środkowej części gminy.
- Znaczna część mieszkańców gminy musi pokonać duże odległości, aby spędzić czas z dziećmi na placu zabaw. Najtrudniejszy dostęp do tego rodzaju infrastruktury mają mieszkańcy północnej oraz środkowo-zachodniej części gminy.
- Gminę Bukowina Tatrzańska cechuje stosunkowo wysoki wskaźnik z zakresu obsługi komunikacyjnej - na zdecydowanej większości obszarów gminy odległość do najbliższego przystanku nie przekracza 250 m. W najtrudniejszej sytuacji znajdują się jedynie mieszkańcy środkowo - wschodniego pogranicza gminy.

4.1.4. Czynniki środowiskowe

- Gminę cechuje stosunkowo niski odsetek osób korzystających oczyszczalni ścieków (49,7%) w porównaniu do Powiatu Tatrzańskiego (68,0%) i Małopolski (59,6%).
- Niezwykle istotnym problemem, mającym bezpośrednie przełożenie na jakość życia mieszkańców gminy Bukowina Tatrzańska jest zanieczyszczenie powietrza. Najwyższy poziom zanieczyszczenia pyłami PM10 – M1 i PM10 – M2 odnotowano w centralnej części gminy, szczególnie na terenie sołectw: Bukowina Tatrzańska, Brzegi, Czarna Góra.

Wyjątkowe natężenie odnotowano w okolicach dużych węzłów komunikacyjnych (skrzyżowania dróg DK49 i dróg wojewódzkich 960 i 961).

- Zastosowanie bioenergii jest rozwiązaniem będącym jednym z najczęściej stosowanych w rozwiązywaniu problemu zanieczyszczenia środowiska naturalnego. Instalacje solarne zlokalizowane na terenie gminy Bukowina Tatrzańska najczęściej znajdują zastosowanie w podgrzewaniu wody użytkowej. Poprawne użytkowanie systemu pozwala zaoszczędzić rocznie nawet do 60 % energii jakie zużywa średnio gospodarstwo domowe. Analizy przestrzenne wskaźnika wykazują, że najmniejsza liczba tego typu instalacji znajduje się w południowo – zachodniej części gminy, na terenie sołectw: Leśnica i Groń. Podobnie niewielka ilość instalacji jest zlokalizowana na obszarze Białki Tatrzańskiej, Brzegów, Jurgowa i Rzepisk.

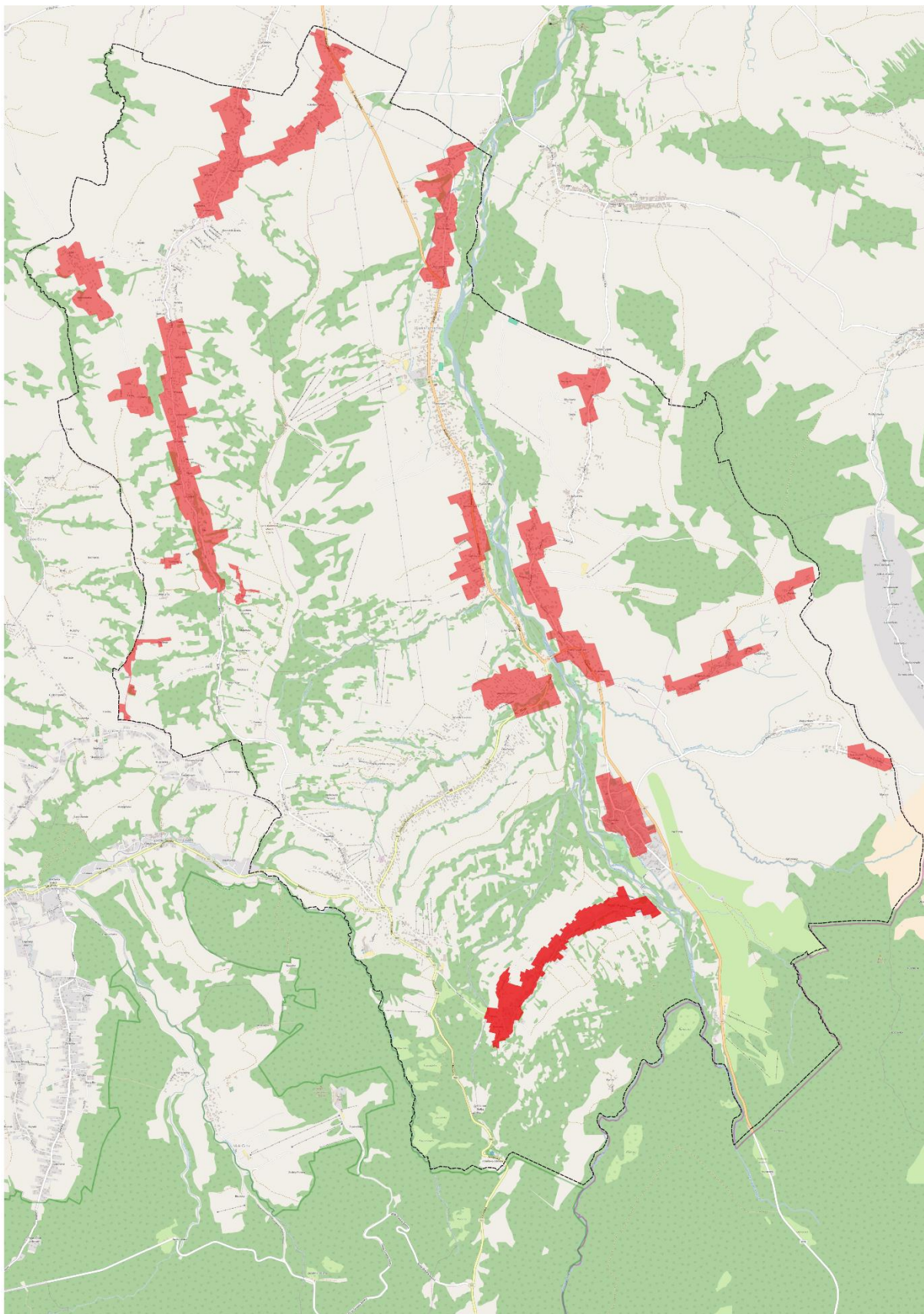
4.1.5. Czynniki techniczne

- Istotnym wskaźnikiem technicznym, mającym jednocześnie kluczowe znaczenie dla badania jakości życia mieszkańców są warunki mieszkaniowe. Mieszkanie jest bowiem najważniejszą częścią majątku gospodarstwa domowego – jego stan i wyposażenie w dużej mierze świadczą o pozycji majątkowej, poziomie osiąganych dochodów i stanie zamożności.
- W okresie objętym analizą (2009 - 2014) odnotowano zwiększenie zasobu mieszkaniowego w gminie Bukowina Tatrzańska z 3269 do 3415 mieszkań. Oznacza to wzrost o 4,5%, co w kontekście wskaźników dla Polski (wzrost o 5,1%) czy województwa (5,1%) wydaje się dobrym wynikiem. Nadal jednak jest to jeden z najniższych wskaźników w powiecie. Najwyższy poziom wzrostu osiągnęła gmina Kościelisko z wynikiem 25% w stosunku do roku bazowego, najniższy z kolei Biały Dunajec (0,1%). Wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej oraz przeciętnej powierzchni na 1 mieszkańca w gminie Bukowina Tatrzańska (111,4m² i 29,5m²) pozostaje jednym z najwyższych w grupie porównawczej.
- Wskaźnik zaopatrzenia w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne nie odbiega znacznie od danych dla innych gmin wiejskich grupy porównawczej. Mieszkańcy gminy mają zapewniony dostęp do wodociągu, jednak słabą dostępność instalacji gazowej, co jednak jest typowe dla rejonu Podhala.
- Poziom rozwoju usług z zakresu infrastruktury komunalnej i technicznej stanowi determinantę atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy, wpływając na warunki życia, pracy i wypoczynku oraz lokowania inwestycji. Wskazuje również na poziom świadomości ekologicznej i zaawansowania ochrony środowiska naturalnego. Stan gospodarki komunalnej zdiagnozowano poprzez zbadanie odsetka mieszkańców, którzy mają zapewniony dostęp do podstawowych sieci komunalnych – wodociągu, kanalizacji i sieci gazowej.
- Analiza przestrzenna zarówno dostępu do instalacji wodociągowej, jak i kanalizacyjnej, wskazuje na duże braki, co stanowi jednak specyfikę rejonu Podhala. Dostępu do wodociągu nie ma mają mieszkańcy całej północnej części gminy, jak również mieszkańcy południowego pogranicza obszarów mieszkalnych gminy. Zakres dostępności instalacji kanalizacyjnej prezentuje się równie źle. Poza północnym pograniczem i niewielkim obszarem w środkowej części nie odnotowano przyłączy kanalizacyjnych na obszarze gminy.

Kluczowe wnioski:

Przeprowadzone analizy przestrzenne pozwoliły na **wyznaczenie obszarów koncentracji problemów na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska**. Jako obszary zdegradowane przyjęto część obszarów spełniających ustawowe kryterium koncentracji zjawisk społecznych (min. 2) i jednego z pozostałych grup wymienionych w zapisach ustawy.

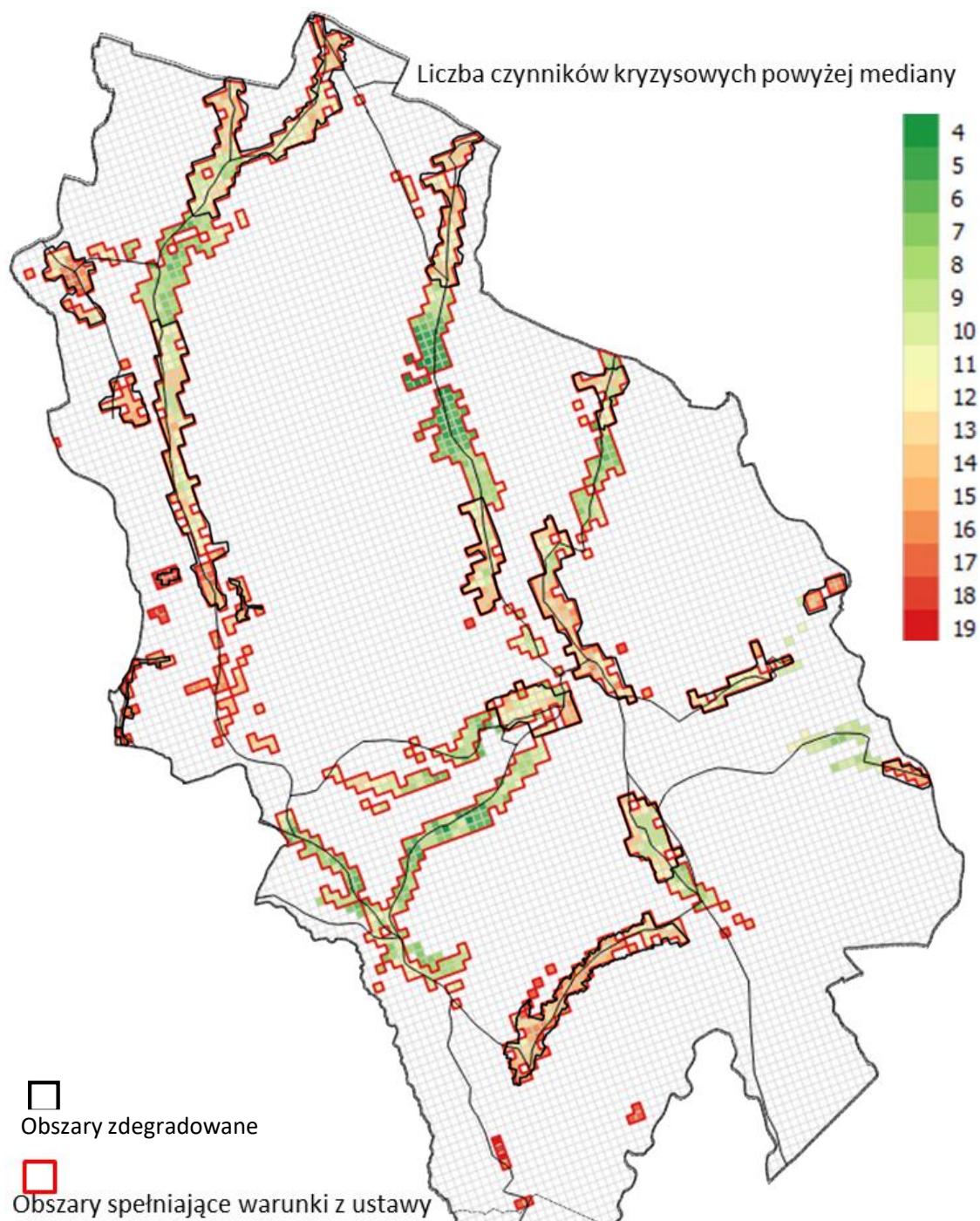
Rysunek 2. Obszary zdegradowane w gminie Bukowina Tatrzańska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowina Tatrzańska

Lokalizacja podobszarów zdegradowanych obejmuje przedstawione poniżej (lit A-R) obszary koncentracji zjawisk kryzysowych i wynika wprost z liczby zjawisk kryzysowych na poziomie przekraczającym medianę (11-19).

Rysunek 3. Granice obszarów zdegradowanych na tle wskaźnika liczby czynników kryzysowych

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowo granice podobszarów zdegradowanych zaprezentowane są w załączonej do GPR diagnozie. Poniżej prezentuje się liczbę podobszarów zdegradowanych.

Tabela 3. Lista podobszarów zdegradowanych w Gminie Bukowina Tatrzańska

PODOBSZAR	UMIEJSCOWIENIE PODOBSZARU
Podobszar zdegradowany A	Sołectwa Leśnica/Groń
Podobszar zdegradowany B	Sołectwo Groń
Podobszar zdegradowany C	Sołectwo Leśnica
Podobszar zdegradowany D	Sołectwo Leśnica
Podobszar zdegradowany E	Sołectwo Leśnica
Podobszar zdegradowany F	Sołectwo Czarna Góra
Podobszar zdegradowany G	Sołectwo Białka Tatrzańska
Podobszar zdegradowany H	Sołectwo Czarna Góra
Podobszar zdegradowany I	Sołectwo Bukowina Tatrzańska
Podobszar zdegradowany J	Sołectwo Rzepiska
Podobszar zdegradowany K	Sołectwo Rzepiska
Podobszar zdegradowany L	Sołectwo Rzepiska
Podobszar zdegradowany M	Sołectwo Jurgów
Podobszar zdegradowany N	Sołectwo Brzegi
Podobszar zdegradowany O	Sołectwo Leśnica
Podobszar zdegradowany P	Sołectwo Leśnica
Podobszar zdegradowany R	Sołectwo Leśnica

4.2 Podstawowe informacje o obszarze rewitalizacji – zasięg przestrzenny

Dla wyznaczenia obszarów rewitalizacji wykorzystano wyniki opracowanej analizy wskaźnikowej.

Dane, które posłużyły do wyznaczenia obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk, zebrane były w ramach działań opisanych zarówno w diagnozie przestrzennej, jak i w ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego.

Dla wyznaczenia obszarów rewitalizacji wybrano moduły przestrzenne (1ha) o najwyższej koncentracji liczby zjawisk kryzysowych na poziomie przekraczającym medianę, wynoszącą 12-19 cechujące się koncentracją przestrzenną modułów o wyższych wartościach liczby zjawisk kryzysowych (14-19). Linie granicy podobszarów skorygowano w następujących przypadkach:

- bliskość elementu fizjografii urbanistycznej jak ulice, cieki wodne z otulinami, granice funkcjonalne itp. -przez wyrównanie granic podobszaru do ich przebiegu;
- wklęsłość obszaru wynikająca z przerw w zabudowie i widocznej kontynuacji przestrzennej funkcji;
- występowania pojedynczych modułów analizy (1ha) bez zabudowy we wnętrzu obszaru;
- możliwości identyfikacji pojedynczych zabudowań z obszarem zdegradowanym i czynnikami degradacji.

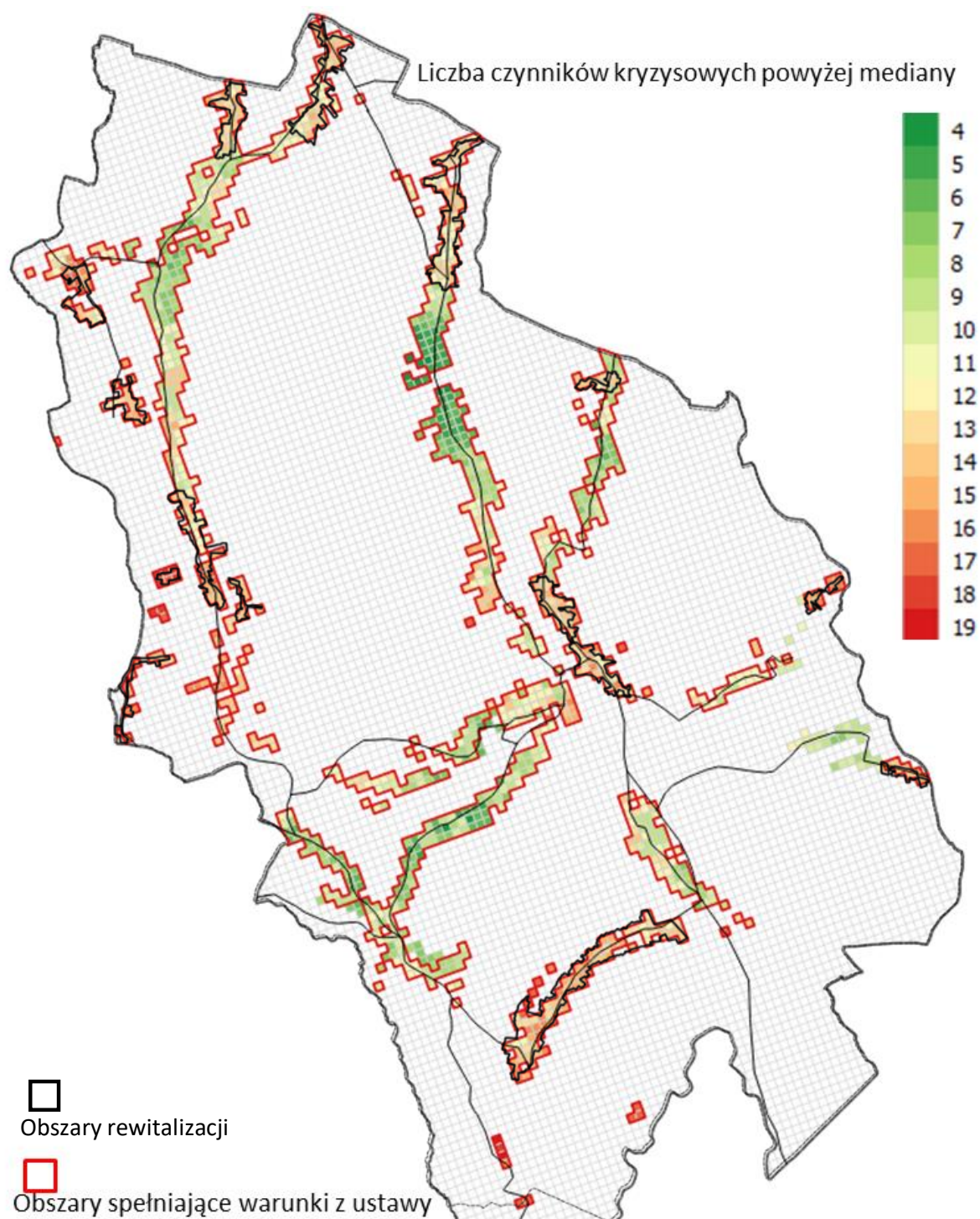
Wyznaczony obszar rewitalizacji w Gminie Bukowina Tatrzańska przedstawiony został na rysunku poniżej.

Rysunek 4. Obszar rewitalizacji w gminie Bukowina Tatrzańska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowina Tatrzańska

Rysunek 5. Granice podobszarów rewitalizacji na tle wskaźnika liczby czynników kryzysowych

Źródło: opracowanie własne

WYZNACZONO 14 PODOBSZARÓW REWITALIZACJI.**Tabela 4. Powierzchnia w hektarach oraz liczba mieszkańców podobszarów rewitalizacji w Gminie**

PODOBSZAR	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności
Podobszar rewitalizacji nr 1 „Gronkowska”	17,1	314
Podobszar rewitalizacji nr 2 „Kobylarzówka”	28,4	418
Podobszar rewitalizacji nr 3 „Pod Grapą”	40,0	613
Podobszar rewitalizacji nr 4 „Sądel”	16,6	133
Podobszar rewitalizacji nr 5 „Stefany”	11,1	109
Podobszar rewitalizacji nr 6 „Szkolna”	24,9	307
Podobszar rewitalizacji nr 7 „Nadwodnia”	31,4	760
Podobszar rewitalizacji nr 8 „Pawliki”	4,6	81
Podobszar rewitalizacji nr 9 „Potok Grocholów”	5,4	106
Podobszar rewitalizacji nr 10 „Sołectwo Brzegi”	73,2	680
Podobszar rewitalizacji nr 11 „Gały”	2,9	63
Podobszar rewitalizacji nr 12 „Piekarczówka”	8,3	77
Podobszar rewitalizacji nr 13 „Łosie”	3,9	44
Podobszar rewitalizacji nr 14 „Zagóra”	8,9	86
RAZEM:		

Zweryfikowano zawartość podobszarów rewitalizacji w granicach podobszarów zdegradowanych.

Wielkość obszaru rewitalizacji zweryfikowano dla określenia zgodności z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. oraz Wytycznymi Ministra Rozwoju „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016) z dnia 2 sierpnia 2016 r.

Łącznie w obszarze rewitalizacji mieszka **3786 mieszkańców (28,8% wszystkich mieszkańców Gminy Bukowina Tatrzańska)**. Obszary te zajmują powierzchnię **273,6 ha (2,08 % całej powierzchni gminy)**.

Tabela 5. Podstawowe wskaźniki dotyczące obszaru rewitalizacji

	Powierzchnia	Udział w powierzchni Gminy	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców Gminy
Gmina Bukowina Tatrzańska	13 186 ha	100%	13 138	100%
obszar rewitalizacji	273,6 ha	2,08%	3786	28,8%

Źródło: opracowanie własne

Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Bukowina Tatrzańska przyjęte zostały **Uchwałą nr XXIX/214/2016 Rady Gminy Bukowina Tatrzańska z dnia 27.10.2016** w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska.

Dokument diagnozy potwierdzającej spełnienie przez obszar zdegradowany i rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia stanowi załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Bukowina Tatrzańska na lata 2016-2022.

5. DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

5.1 Kluczowe wnioski z przeprowadzonych analiz w układzie problemów i potencjałów

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, przystępując do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, należy wykonać pogłębioną analizę problemów (zjawisk kryzysowych) i potencjałów poszczególnych obszarów rewitalizacji. W niniejszym rozdziale przedstawiono wnioski z przeprowadzonych analiz, wraz z określeniem źródeł uzyskanych informacji.

Przeprowadzone **analizy opierające się o proces partycypacji społecznej** (warsztaty z mieszkańcami i badania społeczne) oraz eksperckie analizy umożliwiły zebranie materiału dotyczącego podobszarów rewitalizacji i sporządzenie analizy problemów stanowiących wyzwania i potencjałów, które mogą stanowić istotny zasób dla rozwiązywania/minimalizowania zaistniałych problemów społecznych.

Bardzo istotnym w tym kontekście są również **dane z analiz przestrzennych**, które wskazują na problemy społeczne i skorelowane z nimi problemy w pozostałych 4 analizowanych sferach zgodnych z ustawą.

Statystyka publiczna prezentująca całą Gminę i jej obraz w odniesieniu do średnich dla Powiatu i Województwa Małopolskiego, stanowi w prowadzonych analizach źródło dodatkowych informacji o obszarze rewitalizacji, gdyż dane z analiz przestrzennych pokazujące koncentrację/natężenie poszczególnych zjawisk, nie prezentują ich skali, tzn. czy dane zjawisko stale rośnie, czy spada (np. bezrobocie, liczba osób w grupie korzystających z pomocy społecznej). **Trendy obserwowane w obrębie danych zjawisk, w odniesieniu do ostatnich kilku lat oraz średnie dla Powiatu oraz regionu, stanowią zatem podstawę dla dokonania rzetelnej analizy problemów poszczególnych podobszarów rewitalizacji jak i całego obszaru rewitalizacji, a co szczególnie istotne jest w sferze społecznej.**

Poniżej zaprezentowano problemy i potencjały dotyczące całego obszaru rewitalizacji (wszystkich podobszarów rewitalizacji). Są to dane wynikające z dokonanych badań społecznych w trakcie prac nad GPR oraz z analiz eksperckich danych statystyki publicznej.

PROBLEMY OBSZARU REWITALIZACJI		ŹRÓDŁA
		BS AS
SFERA SPOŁECZNA		
Spadające saldo migracji		X
Spadająca liczba małżeństw		X
Postępujący proces starzenia się społeczeństwa		X
Rosnąca liczba osób korzystających z pomocy społecznej		X
Ubóstwo jako główny powód udzielania pomocy społecznej		X
Rosnąca skala pomocy społecznej udzielanej z powodu bezrobocia, wielodzietności i potrzeby ochrony macierzyństwa		X
Rosnąca liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne, w tym zwłaszcza osób młodych (w wieku 18-34 lata), z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym oraz długotrwale bezrobotnych		X
Niska aktywność społeczna - mała liczba fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji działających na rzecz lokalnej społeczności		X
Malejąca liczba uczniów z terenu gminy w szkołach podstawowych oraz gimnazjach		X
Relatywnie niskie wyniki uczniów ze sprawdzianu po szkole podstawowej oraz egzaminu gimnazjalnego		X
Niska frekwencja wyborcza		X
Koncentracja przestrzeni i wykroczeń wzdłuż głównych traktów komunikacyjnych		X
Niski poziom poczucia odpowiedzialności za wspólnotę	X	
Bariera mentalna – dziedziczenie braku zawodu pozarolniczego	X	
Nastawienie mieszkańców na podnoszenie jakości życia, bez budowania bazy do podnoszenia potencjałów lokalnych i wynikających z nich korzyści	X	
Słabe wykorzystanie potencjału lokalnej społeczności romskiej	X	

[illegible]

PROBLEMY OBSZARU REWITALIZACJI		ŹRÓDŁA
SFERA GOSPODARCZA		
Relatywnie mała liczba podmiotów gospodarczych (w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców)		X
Istnienie „szarej strefy” obniżające potencjał ekonomiczny		X
SFERA TECHNICZNA		
Braki w zakresie skanalizowania gminy (potrzeba uzupełnienia/modernizacji kanalizacji, sięgacze; doskonalenie współpracy z przedsiębiorstwem komunalnym)		X
Niezadawalający poziom zwodociągowania gminy, przestarzała sieć i braki w zaopatrzeniu w wodę, niewydajna podczas suszy infrastruktura spółek wodnych		X
Niski odsetek osób korzystających z instalacji gazowej		X
Niski wskaźnik wzrostu liczby mieszkań		X
SFERA ŚRODOWISKOWA		
Niski odsetek osób korzystających oczyszczalni ścieków		X
Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców gminy i związane z tym zachowania szkodliwe dla środowiska	X	
Zanieczyszczenie powietrza spowodowane niską emisją		X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA		
Stosunkowo niska dostępność przedszkoli		X
Słaba dostępność przestrzeni wspólnych służących integracji		X
Słaba dostępność miejsc i oferty czasu wolnego dla różnych grup wiekowych		X

LEGENDA: BS – badania społeczne, AS – analizy statystyczne i przestrzenne

POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI		ŹRÓDŁA
SFERA GOSPODARCZA		
Wysoka liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą)		X
Wysoki poziom aktywności gospodarczej w sektorze turystyki (sekcja I PKD - działalność związana z zakwaterowaniem usługami gastronomicznymi oraz sekcja G – handel hurtowy i detaliczny)		X
Tradycja wyrobów z drewna mogąca stanowić bazę do budowania lokalnej specjalności		X
Unikalny krajobraz i kultura Podhala		X
Źródła geotermalne		X
System wyciągów narciarskich z możliwością rozbudowy		X
SFERA TECHNICZNA		
SFERA ŚRODOWISKOWA		
Instalacje solarne wykorzystywane zwłaszcza dla podgrzewania wody użytkowej		X
Potwierdzone zasoby wód geotermalnych - możliwe wykorzystanie na potrzeby systemu ogrzewania		X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA		
Relatywnie dobra dostępność szkół podstawowych		X

5.1.2 Problemy i potencjały właściwe dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji Gminy

Biorąc pod uwagę fakt, iż zgodnie z Ustawą o rewitalizacji i obowiązującymi wytycznymi w tym zakresie, obszar rewitalizacji, to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się **szczególną koncentracją negatywnych zjawisk**, o których mowa w art. 9 ust. 1, **to znaczy: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych**.

Dlatego przystępując do pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji – w tym poszczególnych podobszarów, pogłębiona analiza również dotyczy wszystkich wspomnianych 5 sfer.

Dodatkowo warto przypomnieć, iż **przyjęta metodyka opracowania i analizy na poziomie obszarów o wymiarach 100x100m umożliwia szczegółową identyfikację problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych**. W związku z powyższym możliwym było wyodrębnienie obszarów o relatywnie małej powierzchni i liczbie ludności, na których występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Kluczowym założeniem metodyki było natomiast zagwarantowanie tajemnicy statystycznej (braku możliwości skorelowania negatywnych zjawisk z konkretnymi mieszkańcami gminy).

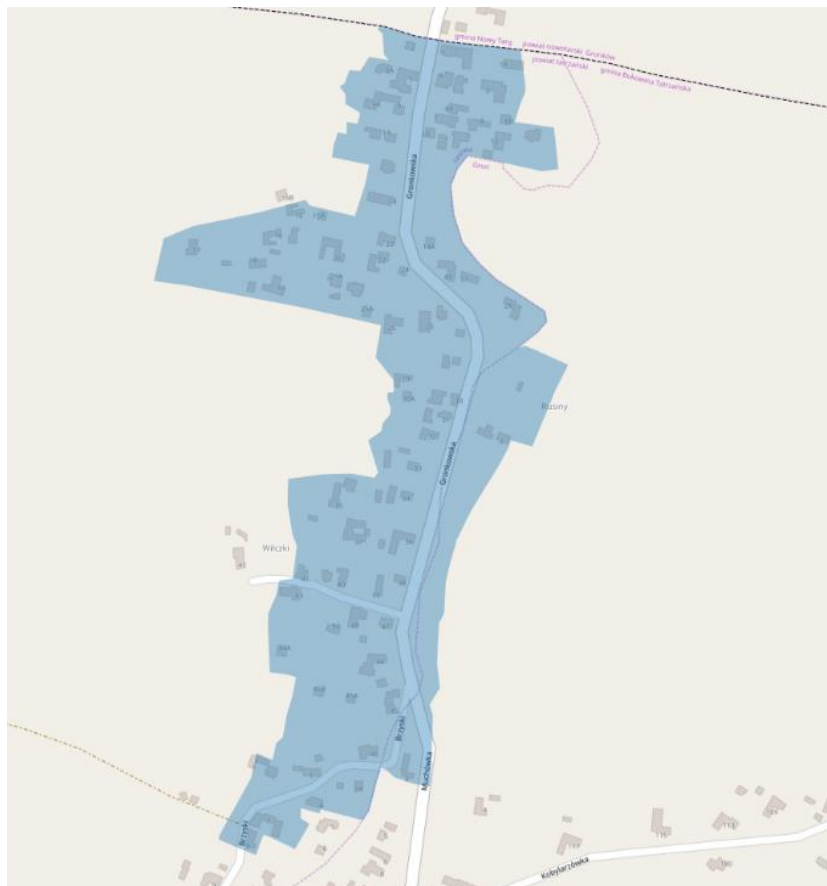
Powyższe założenie jest zgodne z dokumentami określającymi sposób wyznaczania obszarów rewitalizacji, które podkreślają istotność identyfikacji obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk a nie koncentracji ludności⁴.

Warto podkreślić, iż zjawisko koncentracji problemów ma inny charakter na terenach wiejskich (sposób zagęszczenia), aniżeli w miastach, w których mamy do czynienia dużymi skupiskami mieszkańców w budynkach wielorodzinnych na stosunkowo małym terenie (np. osiedla). Specyfika obszarów wiejskich, w których osady mieszkańców są od siebie często znacznie oddalone, sprawia, iż zjawisko koncentracji dotyczyć będzie często mniejszego obszaru, ale też mniejszej liczby mieszkańców, zwłaszcza w kontekście historycznych centrów miejscowości, gdzie często mieszka najwięcej starszych mieszkańców, potrzebujących wsparcia (np. korzystających z pomocy społecznej). Dlatego w oparciu o przyjętą metodologię (w tym moduły 100/100 m), zidentyfikowano miejsca koncentracji problemów istotne w kontekście całej gminy (z uwzględnieniem ograniczeń obszarowych wynikających z ustawy o rewitalizacji).

Równocześnie należy zaznaczyć, że obszar rewitalizacji oddziałuje na jego otoczenie i mimo teoretycznie niskiej liczby mieszkańców zamieszkałych na jego terenie, liczba osób poddanych wpływowi negatywnych zjawisk może być dużo większa.

⁴ W szczególności na przedmieściach bądź obszarach wiejskich, gdzie gęstość zaludnienia jest niska, może to skutkować ograniczoną liczbą mieszkańców na obszarach rewitalizacji.

1) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 1 - „GRONKOWSKA” – SOŁECTWA LEŚNICA /GROŃ

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji nr 1 „Gronkowska” to średniej wielkości obszar na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska, liczący 17,1 ha. Położony jest w północnej części sołectw Leśnicy i Gronia (miejscowość w Gminie Bukowina Tatrzańska - Leśnica-Groń) po obu stronach drogi prowadzącej z Gronkowa w kierunku Bukowiny Tatrzańskiej. Obejmuje dwa sołectwa, co spójne jest ze specyfiką i historią tych ziem – w zasadzie, wszystko je łączy, a dzieli tylko potok Leśnica. Gronie położony jest po wschodniej jego stronie, a Leśnica po zachodniej. Mieszkańcy tych obszarów są mniej zamożni niż sąsiedniej Białki czy Bukowiny Tatrzańskiej, gdyż na obszarze tym usytuowanych jest mniej inwestycji przyciągających turystów, w tym przede wszystkim aktywnych i mocnych przedsiębiorstw z branży turystycznej. W związku z powyższym na obszarze tym brakuje atrakcyjnych miejsc pracy oraz wyższe jest bezrobocie niż w innych miejscach na terenie gminy. Słabsze są też wyniki egzaminów w szkołach. Wielu z mieszkańców tego terenu migruje za granicę „za pracę”. Na tym terenie odnotowano też znacznie mniej przestępstw (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) w odniesieniu do gminy, a także w stosunku do innych podobszarów rewitalizacji (więcej jest tylko „Pod Grapą” w Białce Tatrzańskiej).

Miejscowość ta, w skali Gminy, jest stosunkowo mocno oddalona od miejsc związanych z kulturą, rekreacją i sportem. Stosunkowo słaba jest też aktywność społeczności lokalnych – mało jest organizacji pozarządowych.

Ale, właśnie w Leśnicy i Groniu bardzo pielęgnowane są tradycje regionalne. Działają tu kapele góralskie i zespoły regionalne. Tereny te zamieszkują jedni z najlepszych Podhalu hodowcy owiec. Można tu kupić jakościowe wyroby regionalne, takiej jak smakowity bundz, bryndzę, oscypki oraz wełniane swetry, pantofle i wyroby z owczych skór.

Liczba mieszkańców podobszaru: 314 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 1	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak dostępu do obiektów sportowych utrudniający integrację	X		X
Brak miejsc rekreacyjno sportowych służących integracji (ścieżka rowerowa, plac zabaw)	X	X	X
Niewystarczająca oferta zagospodarowania wolnego czasu		X	X
Brak oferty zagospodarowania czasu wolnego dla seniorów		X	X
Brak dostępu do miejsc kulturalno-rekreacyjnych	X	X	X
Brak boiska sportowego			X
Brak miejsc integracji z uwagi na odległość		X	X
Bezrobocie	X		X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy			X
Ubóstwo rodzin			X
Emigracja zarobkowa		X	X
Dużo przestępstw	X		
Słabe wyniki z egzaminów szkolnych	X	X	
Alkoholizm		X	
Narkotyki i inne używki		X	
Poczucie zagrożenia dla pieszych, zwłaszcza na drogach		X	
Brak lub zły stan placu zabaw		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Jest niewiele podmiotów gospodarczych	X		X
SFERA TECHNICZNA			
Sołectwo tylko w części skanalizowane (ul. Gronkowska)			X
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Słaba świadomość ekologiczna (dzikie wysypiska)		X	X
Zagrożenie powodzią i podtopieniami		X	

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 1	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Potencjał społeczny, chęć do działania			X
Istnienie stowarzyszeń, zespołu góralskiego oraz klubu sportowego			X
SFERA GOSPODARCZA			
Możliwość uruchomienia działalności agroturystycznych			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Teren „dziewiczy” z możliwością zagospodarowania			X

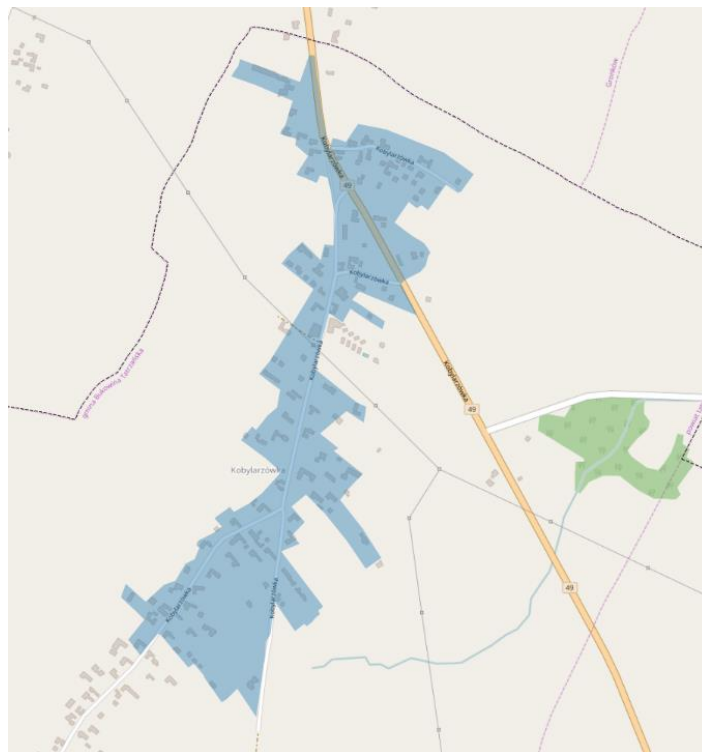

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak chodników, zły stan nawierzchni, niebezpieczny dojazd/dojście do szkoły		X	X
Brak odpowiedniego oświetlenia ulic		X	X
Brak przystanków, słaba komunikacja			X
Duża odległość do urzędów (Gminy, Starostwa)			X

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Dobra komunikacja (połączenie z Szaflarami)			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

2) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 2 - „KOBYLARZÓWKA” SOŁECTWO GROŃ

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji nr 2 - „Kobylarzówka” należy do jednego z większych na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska i liczy 28,4 ha. Położony jest na terenie sołectwa Groń, w północnej jego części, którą zajmuje wieś Kobylarzówka.

Podobnie jak w sąsiednim podobszarze rewitalizacji „Gronkowska”, mieszkańcy tych obszarów są mniej zamożni niż w Białce czy Bukowinie Tatrzańskiej, bo mniej tutaj inwestycji przyciągających turystów oraz, generalnie, mniej zarejestrowanych działalności gospodarczych. W związku z tym, brakuje również atrakcyjnych miejsc pracy. Wielu mieszkańców wyjechało za granicę do pracy. Brakuje kanalizacji. Słabe są wyniki z egzaminów szkolnych i nie działają organizacje pozarządowe. Podobszar ten cechuje również niska dostępność usług komunikacyjnych oraz miejsc związanych z kulturą, edukacją, rekreacją i sportem.

Jednocześnie, tak jak w Leśnicy, tak i w Groniu bardzo pielęgnowane są tradycje regionalne. Działają tu kapele góralskie i zespoły regionalne. Na terenach tych działają jedni z najlepszych na Podhalu hodowcy owiec. Można tu kupić jakościowe wyroby regionalne, takie jak bundz, bryndza, oscypek oraz wełniane swetry, pantofle i wyroby z owczych skór.

Liczba mieszkańców podobszaru: 418 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 2	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak miejsc rekreacyjno sportowych służących integracji (ścieżka rowerowa, plac zabaw)		X	X
Brak oferty spędzania wolnego czasu dla wszystkich grup mieszkańców		X	
Brak miejsc pracy			X
Duża liczba młodych, w tym z wyższym wykształceniem – bez zatrudnienia		X	
Duża liczba długotrwale bezrobotnych		X	
Emigracja młodych		X	
Duża liczba osób korzystających z opieki społecznej		X	
Brak sieci pomocy dla potrzebujących wsparcia (w tym starsi)		X	
Niska aktywność społeczna mieszkańców		X	
Alkoholizm		X	
Narkotyki i inne używki		X	
Poczucie zagrożenia pieszych, szczególnie na drogach		X	
Brak integracji wewnętrznej (obszar podzielony na dwie parafie, dwie szkoły) Groń - Gronków			X
Brak miejsc integracji z uwagi na odległość			X
Dalekie odległości do przystanków komunikacji publicznej, miejsc związanych z edukacją, kulturą, sportem, rekreacją	X		
Słabe wyniki egzaminów szkolnych	X	X	
SFERA GOSPODARCZA			
Mała liczba firm	X		
SFERA TECHNICZNA			
Brak kanalizacji			X

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 2	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
SFERA GOSPODARCZA			
Szybko rosnąca baza noclegowa			X
Bogata tradycja pasterska			X
SFERA TECHNICZNA			

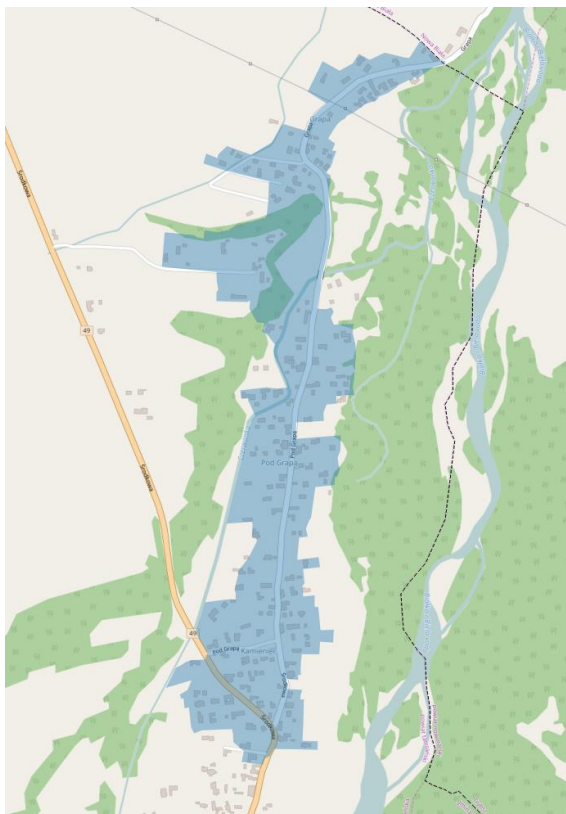

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Słaba świadomość ekologiczna (dzikie wysypiska)			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak boiska sportowego			X
Brak przystanków, słaba komunikacja			X
Brak chodników, zły stan nawierzchni		X	X
Duża odległość do urzędów (Gminy, Starostwa)			X
Braki w oświetleniu ulic		X	

SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Usytuowanie przy drodze krajowej			X
Obszar przyległy do ośrodków narciarskich			X
Obszar atrakcyjny widokowo, historycznie			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

3) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 3 – „POD GRAPĄ” - SOŁECTWO BIAŁKA TATRZAŃSKA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji nr 3 „Pod Grapą” to drugi, co do wielkości, obszar na terenie gminy, zajmujący 40 ha. Położony jest wzdłuż drogi, w północno-wschodniej części sołectwa Białka Tatrzańska. Na tym terenie odnotowano najwyższą w gminie liczbę przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Ma to zapewne też związek z dużą liczbą turystów odwiedzających te rejony. Mieszkańcom tego obszaru wypłacana jest duża kwota świadczeń z pomocy społecznej. Mieszkańcy tego podobszaru zmagają się z niską dostępnością usług edukacyjnych (szkoły, przedszkola), biblioteki czy placu zabaw. Brakuje kanalizacji. Ta część sołectwa Białka Tatrzańska wyraźnie odstaje od reszty, położonej w centralnej i południowej części. To tam jest gęsto od wyciągów, tras narciarskich i inwestycji przyciągających turystów. Natomiast „Pod Grapą” czeka na wykorzystanie pięknych terenów wijącej się tuż obok Białki. Z racji własności terenu i objęcia tych miejsc programem „Natura 2000” jest to przedsięwzięcie trudne w realizacji. Na terenie podobszaru występuje większa niż ogólnie w gminie gęstość instalacji solarnych.

Liczba mieszkańców podobszaru: 613 osób

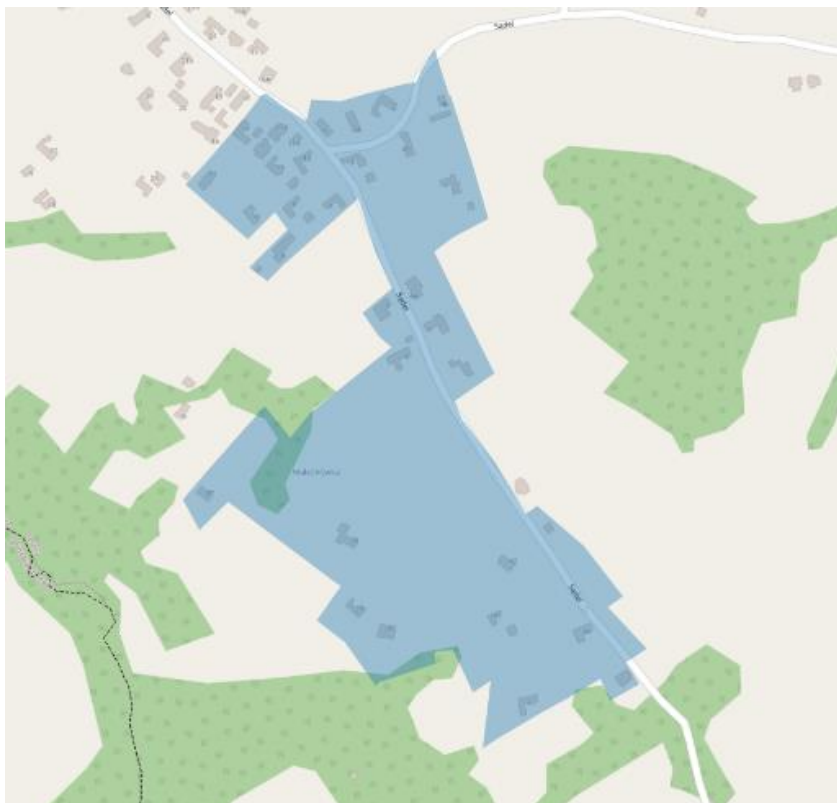
PROBLEMY PODOBSZARU NR 3	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak placu zabaw, boiska itp. – miejsca do zorganizowania zajęć w czasie wolnym dla dzieci i młodzieży		X	X
Brak świetlicy, miejsc spotkań integrujących różne grupy wiekowe		X	X
Niewystarczająca oferta szkoleń/zajęć dla seniorów, zagrożenie wykluczeniem cyfrowym		X	X
Emigracja młodych		X	
Najwyższy w gminie wskaźnik przestępczości	X		
Duża kwota świadczeń społecznych wypłacana z pomocy społecznej	X		
Daleko do szkoły, przedszkola, biblioteki, placu zabaw.	X		
Poczucie zagrożenia na drogach szczególnie dla pieszych		X	
Niska aktywność społeczna mieszkańców		X	
SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			
Brak kanalizacji	X		
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Brak świadomości ekologicznej (dzikie wysypiska)			X
Koryto rzeki Białki wymaga zabezpieczenia			X
Brak zbiorników retencyjnych na potokach i na obrzeżach rzeki Białki			X
Problem z czystością rzeki Białki			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Droga wymagająca modernizacji, brak chodników w całej wsi		X	X

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 3	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
SFERA GOSPODARCZA			
Dobra baza noclegowa z perspektywami dalszego rozwoju			X
Duża liczba podmiotów gospodarczych			X
Bliskość ośrodków sportowo-rekreacyjnych			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Wykorzystanie rzeki Białki			X
Większa niż w gminie gęstość instalacji solarnych	X		
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			

i oświetlenia ulicznego							
Brak ścieżek rowerowych		X	X				
Brak bezpośredniego połączenia z Czarną Górą (brak kładki na rzece)			X				

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

4) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 4 – „SĄDEL”- SOŁECTWO LEŚNICA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 4 „Sądel” to jeden z większych podobszarów w sołectwie Leśnica, liczący 16,6 ha. Położony jest w północno-zachodniej części sołectwa i gminy. Mieszkańcy tych obszarów są mniej zamożni niż sąsiedniej Białki czy Bukowiny Tatrzańskiej, bo mniej tutaj inwestycji przyciągających turystów oraz ogólnie - mniej zarejestrowanych działalności gospodarczych. W związku z tym, brakuje również atrakcyjnych miejsc pracy, a stosunkowo duża kwota przeznaczana jest na zasiłki z pomocy społecznej. Wielu mieszkańców w poszukiwaniu zatrudnienia wyjechało za granicę. Na podobszarze brakuje kanalizacji. Słabe są też wyniki egzaminów w szkołach.

Problemem mieszkańców tego podobszaru jest niska dostępność komunikacyjna oraz duża odległość do miejsc związanych z kulturą, rekreacją i sportem. Znacznie więcej, niż średnia w gminie, odnotowano na tym terenie wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Jednocześnie, to właśnie w Leśnicy bardzo pielęgnowane są tradycje regionalne. Działają tu kapele góralskie i zespoły regionalne. Na tych terenach działają jedni z najlepszych na Podhalu hodowcy owiec. Można tu kupić bundz, bryndzę, oscypki oraz wełniane swetry, pantofle i wyroby z owczych skór. Tereny te są atrakcyjne turystycznie i posiadają ogromny potencjał w zakresie działalności agroturystycznej.

Liczba mieszkańców podobszaru: 133 osoby

PROBLEMY PODOBSZARU NR 4	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak dostępu do obiektów sportowych utrudniający integrację			X
Niewystarczająca oferta zagospodarowania wolnego czasu			X
Brak oferty zagospodarowania czasu wolnego dla seniorów			X
Brak dostępu do miejsc kulturalno-rekreacyjnych			X
Brak miejsc integracji z uwagi na odległość			X
Zagrożenie wykluczeniem społecznym			X
Bezrobocie			X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy			X
Ubóstwo rodzin			X
Duża kwota przeznaczona na zasiłki z pomocy społecznej	X		
Emigracja zarobkowa			X
Słabe wyniki egzaminów w szkołach	X	X	
Daleko do przystanku komunikacji publicznej i miejsc związanych z kulturą, rekreacją i sportem.	X		
Brak poczucia wspólnoty i integracji	X		
SFERA GOSPODARCZA			
Jest niewiele podmiotów gospodarczych	X		X

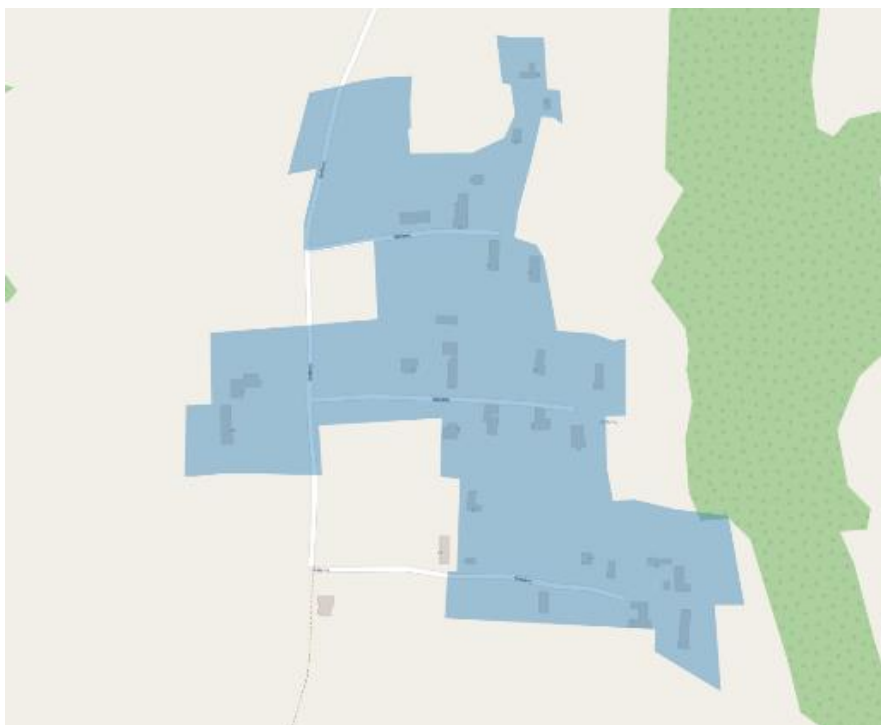
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 4	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Potencjał społeczny, chęć do działania			X
Istnienie stowarzyszeń, zespołu góralskiego oraz klubu sportowego			X
SFERA GOSPODARCZA			
Możliwość uruchomienia działalności agroturystycznych			X
Teren „dziewiczy” z możliwością zagospodarowania			X
Teren atrakcyjny turystycznie z możliwością wykorzystania pod wyciągi (tworzące się podmioty gospodarcze oraz miejsca pracy), gdzie obecnie rozwija się baza turystyczna			X
Dobra baza turystyczna			X

SFERA TECHNICZNA			
Teren trudny do utrzymania zimowego			X
Brak kanalizacji	X		
SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak chodników, zły stan nawierzchni, niebezpieczny dojazd/dojście do szkoły			X
Brak odpowiedniego oświetlenia			X
Brak połączenia drogi asfaltowej ul. Stefany z ul. Gały			X
Złe rozmieszczenie przystanków autobusowych	X		

SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Teren atrakcyjny turystycznie			X
Droga wierchowa – miejsce atrakcyjne turystycznie z możliwością stworzenia ścieżki rowerowo-piesznej			X
Dobra komunikacja (połączenie z Szaflarami)			X
Sąsiedztwo z Białką Tatrzańską, Szaflarami			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

5) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 5 – „STEFANY” – SOŁECTWO LEŚNICA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 5 „Stefany” to kolejny, średniej wielkości obszar położony w środkowo-zachodniej części sołectwa Leśnica, w bliskim sąsiedztwie podobszaru „Sądel” liczący 11,1 ha.

Mieszkańcy tych obszarów są mniej zamożni niż sąsiedniej Białki czy Bukowiny Tatrzańskiej, bo mniej tutaj inwestycji przyciągających turystów i znikoma liczba firm. W związku z tym, brakuje również atrakcyjnych miejsc pracy oraz stosunkowo duża kwota przeznaczana jest na zasiłki z pomocy społecznej, zwłaszcza z racji bezrobocia, niepełnosprawności i zagrożenia ubóstwem. Słabe są też wyniki egzaminów w szkołach. Wielu mieszkańców z tych terenów wyjechało za granicę do pracy. Głównym problemem technicznym jest brak kanalizacji. Daleko stąd do przystanku komunikacji publicznej i miejsc związanych z kulturą, rekreacją i sportem. Jednocześnie, pielęgnowane są tu tradycje regionalne. Działają tu kapele góralskie i zespoły regionalne. Na tych terenach mieszkają też jedni z najlepszych na Podhalu hodowcy owiec. Można tu kupić smakowity bundz, bryndzę, oscypki oraz wełniane swetry, pantofle i wyroby z owczych skór. Tereny te są atrakcyjne turystycznie i posiadają ogromny potencjał w zakresie działalności agroturystycznej.

Liczba mieszkańców podobszaru: 109 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 5	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak dostępu do obiektów sportowych utrudniający integrację	X		X
Niewystarczająca oferta zagospodarowania wolnego czasu			X
Brak oferty zagospodarowania czasu wolnego dla seniorów			X
Brak dostępu do miejsc kulturalno-rekreacyjnych	X		X
Brak miejsc integracji z uwagi na odległość			X
Zagrożenie wykluczeniem społecznym			X
Bezrobocie	X		X
Emigracja zarobkowa			X
Ubóstwo rodzin	X		X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy			X
Duża kwota zasiłków z pomocy społecznej wypłaca przede wszystkim z uwagi na bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność	X		
Słabe wyniki egzaminów szkolnych	X	X	
SFERA GOSPODARCZA			
Jest niewiele podmiotów gospodarczych	X		X
SFERA TECHNICZNA			
Teren trudny do utrzymania zimowego			X
Brak kanalizacji			X

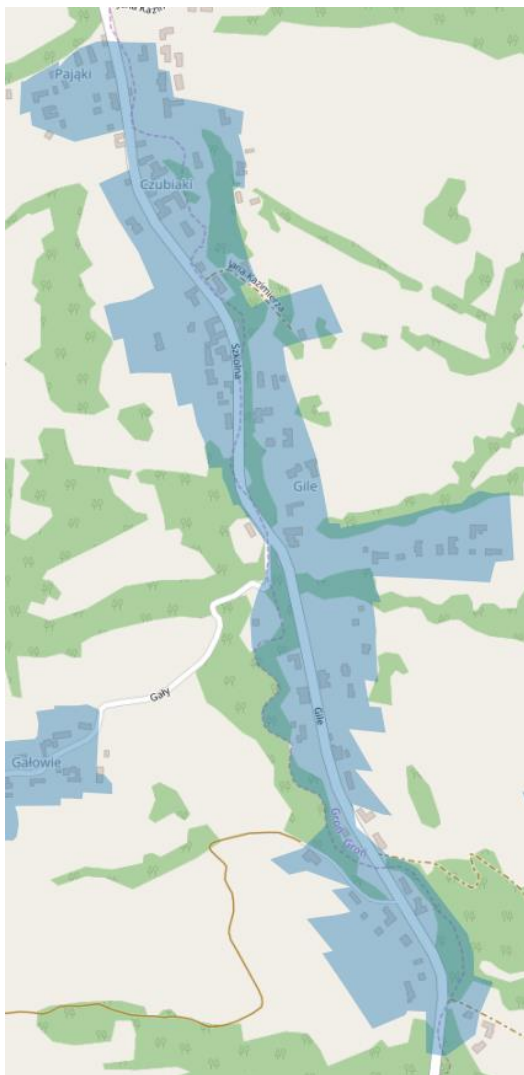
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 5	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Potencjał społeczny, chęć do działania			X
Stowarzyszenia, zespół góralski oraz klub sportowy			X
SFERA GOSPODARCZA			
Możliwość uruchomienia działalności agroturystycznych			X
Teren „dziewiczy” z możliwością zagospodarowania			X
Teren atrakcyjny turystycznie z możliwością wykorzystania pod wyciągi (tworzące się podmioty gospodarcze miejsca pracy)			X
Dobra baza turystyczna			X
SFERA TECHNICZNA			

Brak odpowiedniego objazdu w zimie			X
Brak bezpośredniego dostępu do drogi głównej – droga powiatowa			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak chodników, zły stan nawierzchni, niebezpieczny dojazd/dojście do szkoły			X
Brak odpowiedniego oświetlenia			X
Brak połączenia drogi asfaltowej ul. Stefany z ul. Gały, dodatkowa obwodnica dla wsi – dzisiaj jest droga polna)			X
Daleko do przystanku komunikacji publicznej, miejsc związanych z kulturą, rekreacją i sportem	X		

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Teren atrakcyjny turystycznie			X
Droga wierzchowa – miejsce atrakcyjne turystycznie z możliwością stworzenia ścieżki rowerowo-piesznej			X
Dobra komunikacja (połączenie z Szaflarami)			X
Sąsiedztwo z Szaflarami			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

6) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 6 – „SZKOLNA” – SOŁECTWO LEŚNICA

Podobszar Rewitalizacji nr 6 „Szkolna”, to największy podobszar rewitalizacji w sołectwie Leśnica, liczący 24,9 ha. Położony jest w południowej części sołectwa, wzdłuż ulicy Szkolnej.

Mieszkańcy tych terenów są mniej zamożni niż sąsiedniej Białki czy Bukowiny Tatrzańskiej, bo mniej tutaj inwestycji przyciągających turystów i, generalnie, mniej firm. W związku z tym, brakuje też atrakcyjnych miejsc pracy, a stosunkowo duża kwota przeznaczana jest na zasiłki z pomocy społecznej, szczególnie z racji niepełnosprawności i ubóstwa. Słabe są też wyniki egzaminów w szkołach. Wielu mieszkańców wyjechało za granicę do pracy. Daleko stąd do szkoły, przedszkola, placu zabaw i miejsc związanych z kulturą, rekreacją i sportem. Największym problemem natury technicznej jest brak kanalizacji.

Jednocześnie, to właśnie w Leśnicy bardzo pielęgnowane są tradycje regionalne, m.in. poprzez działalność kapel góralskich i zespołów regionalnych. Na tych terenach działają też jedni z najlepszych na Podhalu hodowcy owiec. Można tu kupić smakowity bundz, bryndzę, oscypki oraz wełniane swetry, pantofle i wyroby z owczych skór. Tereny są atrakcyjne turystycznie i jeszcze nie w pełni wykorzystane pod działalność agroturystyczną.

Liczba mieszkańców podobszaru: 307 osób

Źródło: opracowanie własne

PROBLEMY PODOBSZARU NR 6	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak dostępu do obiektów sportowych utrudniający integrację		X	X
Brak poczucia wspólnoty i integracji		X	
Niewystarczająca oferta zagospodarowania wolnego czasu		X	X
Brak oferty zagospodarowania czasu wolnego dla seniorów		X	X
Brak dostępu do miejsc kulturalno-rekreacyjnych		X	X
Zanikanie lokalnej tradycji		X	
Brak łatwo dostępnej oferty opiekuńczej dla dzieci do 6 lat (np. przedszkola)		X	X
Zagrożenie wykluczeniem społecznym			X
Bezrobocie	X		X
Duża kwota świadczeń społecznych wypłacana z pomocy społecznej, w szczególności z uwagi na bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność	X	X	
Duża liczba młodych, w tym z wyższym wykształceniem – pozostających bez pracy		X	
Brak atrakcyjnych miejsc pracy			X
Ubóstwo rodzin	X	X	X
Emigracja zarobkowa		X	X
Słabe wyniki egzaminów szkolnych	X	X	
Niska aktywność mieszkańców		X	
Brak sieci pomocy dla potrzebujących wsparcia (w tym starsi)		X	
Alkoholizm		X	
Poczucie zagrożenia na drogach, zwłaszcza dla pieszych		X	

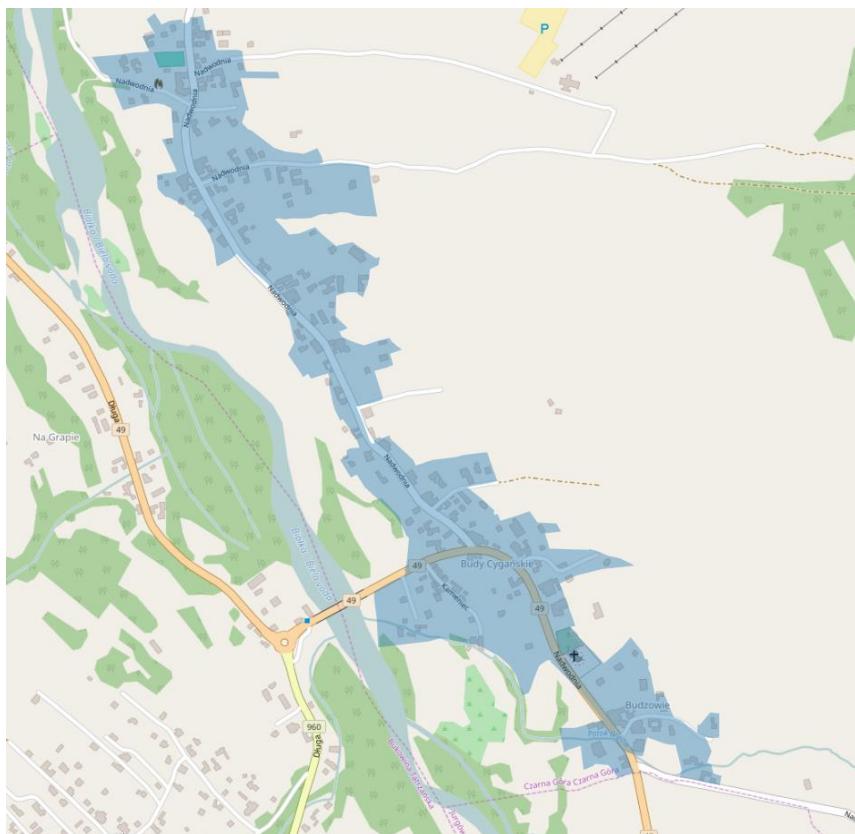
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 6	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Potencjał społeczny, chęć do działania			X
Stowarzyszenia, zespół góralski oraz klub sportowy			X
Dom katechetyczny w pobliżu podobszaru rewitalizacji, pusty – do zagospodarowania			X

SFERA GOSPODARCZA			
Jest niewiele podmiotów gospodarczych	X		X
SFERA TECHNICZNA			
Teren trudny do utrzymania zimowego			X
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Brak kanalizacji			X
Zagrożenie powodzią lub podtopieniami			X
Dziki wysypiska śmieci			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak odpowiedniego oświetlenia			X
Brak chodników, zły stan nawierzchni, niebezpieczny dojazd/dojście do szkoły		X	X
Daleko do szkoły podstawowej, przedszkola, placu zabaw i miejsc związanych z kulturą, sportem i rekreacją.	X		
Uciążliwy ruch na drogach		X	

SFERA GOSPODARCZA			
Możliwość uruchomienia działalności agroturystycznych			X
Teren „dziewiczy” z możliwością zagospodarowania			X
Teren atrakcyjny turystycznie z możliwością wykorzystania pod wyciągi (tworzące się podmioty gospodarcze miejsca pracy			X
Dobra baza turystyczna			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Teren atrakcyjny turystycznie			X
Droga wierchowa – miejsce atrakcyjne turystycznie z możliwością stworzenia ścieżki rowerowo-piesznej			X
Dobra komunikacja (połączenie z Szaflarami)			X
Sąsiedztwo z Białką Tatrzańską.			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

7) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 7 – „NADWODNIA” - SOŁECTWO CZARNA GÓRA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 7 „Nadwodnia” jest jednym z dwóch podobszarów w sołectwie Czarna Góra. Zajmuje stosunkowo dużą powierzchnię – 31,4 ha. Jest to podobszar rewitalizacji, który zamieszkuje najwięcej osób (760). Położony jest w zachodniej części sołectwa wzdłuż ulicy Nadwodnia. Osobliwością tego miejsca jest największe w okolicy osiedle romskie tzw. Kamieniec, znajdujące się przy moście na Białce.

Wskaźniki społeczne dla tego podobszaru są jednymi z najniższych w gminie. Więcej niż gdzie indziej, zanotowano tu przestępstw i wykroczeń. Wysokie są kwoty przeznaczane na zasiłki pomocy społecznej, zwłaszcza z uwagi na zagrożenie bezrobociem niepełnosprawnością. Bardzo słabo na tle gminy wypadają też wyniki z egzaminów szkolnych. Stosunkowo dużą grupę stanowią osoby bezrobotne. Mało jest na tym terenie firm, a w związku z tym i atrakcyjnych miejsc pracy. Daleka jest odległość do przedszkola i obiektów sportowych. Gorsze niż w innych miejscach w gminie są wskaźniki zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10-M1 i PM10-M2. Z pozytywów, należy wskazać, że ten teren na tle gminy ma najlepiej rozwiniętą sieć kanalizacyjną.

Na tym obszarze zachowało się kilka starych, spiskich zagród. Jedną z nich jest dom Gałajdów, który, jak twierdzą mieszkańcy którzy dbają o tradycję i historię tych miejsc – warto byłoby poddać konserwacji i zachować. Udało się to z zagrodą Korkoszów, która znajduje się w północnej części wsi, gdzie po przeprowadzeniu remontu konserwatorskiego, Muzeum Tatrzańskie zorganizowało we wnętrzach chaty ekspozycję etnograficzną obrazującą bogate gospodarstwo spiskie z okresu międzywojennego. W ciągle zmieniającym się obrazie tutejszej wsi, drewniana zagroda Korkoszów jest miejscem, gdzie jeszcze żyje odchodzący do przeszłości świat chłopskiej kultury. Mieszkańcy tego obszaru kultywują stare tradycje rolnicze i pasterskie. Jest tu kilku świetnych pszczelarzy oraz hodowców gołębi

i owiec. Wypoczywający w Czarnej Górze turyści podziwiają z wielu punktów widokowych wspaniałą panoramę Tatr i dolinę Białki. Atrakcją tego terenu jest działający w pobliżu wyciąg narciarski na Kozieńcu.

Liczba mieszkańców podobszaru: 760 osób

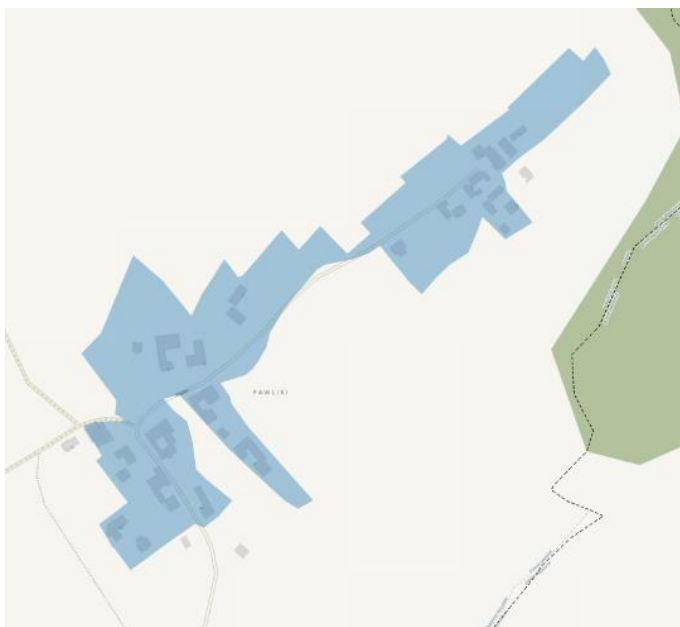
PROBLEMY PODOBSZARU NR 7	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak dużej, otwartej świetlicy, służącej integracji społeczności czarnogórskiej i romskiej			X
Tylko jeden klub sportowy (małe możliwości pracy z dziećmi i młodzieżą)			X
Brak infrastruktury rekreacyjnej		X	
Brak dodatkowego placu zabaw			X
Brak miejsc do integracji i zagospodarowania czasu dla różnych grup wiekowych mieszkańców (z wykorzystaniem sezonowo przez turystów)		X	X
Brak oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup wiekowych		X	
Brak atrakcyjnych miejsc pracy dla osób wykwalifikowanych i wykształconych			X
Brak lokalnych stowarzyszeń			X
Słabe finansowanie kultury. Są dwa zespoły, ale niezasobne, rodzice słabo zainteresowani tymi sprawami			X
Więcej niż w innych miejscach na terenie gminy przestępstw	X		
Duża liczba wykroczeń	X		
Jedna z najwyższych w gminie, kwota wypłacanych świadczeń z pomocy społecznej, zwłaszcza z uwagi na bezrobocie i niepełnosprawność i inne problemy	X		
Bardzo słabe na tle gminy wyniki egzaminów szkolnych	X		
Duża liczba osób bezrobotnych	X		

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 7	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Klub sportowy „Granit”.			X
Dwa zespoły ludowe: Czarna Góra-Zagóra i „Koce Łapki			X
Duże remizy OSP, w tym Zagóra z możliwością rozwoju i poszerzenia oferty			X
Duże szkoły z możliwością rozwoju i poszerzenia oferty			X
Dwa place zabaw			X
Biblioteka Publiczna (w Czarnej Górze, w szkole)			X
Zespół romski „Kałe bałe”			X
Remiza OSP integruje młodzież (drużyny MDP)			X

Brak atrakcyjnych miejsc pracy			
Emigracja młodych		X	
Duża liczba młodych, w tym, z wykształceniem wyższym – bez zatrudnienia			X
Brak poczucia wspólnoty i integracji		X	
Niska aktywność społeczna mieszkańców		X	
Poczucie zagrożenia na drogach, zwłaszcza dla pieszych		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Brak wsparcia dla tradycyjnych zawodów: pasterstwo, przerób wełny, przerób lnu, kowalstwo artystyczne, kowalstwo użytkowe na Kamieńcu (Romowie)			X
Brak barów i restauracji			X
Mało firm	X		
SFERA TECHNICZNA			
Stare budynki tj. Dom Gałajdów (dobrze byłoby go ocalić) na ul. Nadwodnej- do wykorzystania w formule skansenu - do przeniesienia w inne miejsce, z uwagi na potrzeby komunikacyjne			X
Brak łączności drogowej i mostowej przez Potok Szyszkowski do działek budowlanych domów mieszkalnych			X
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Wymagające uporządkowania i umocnienia brzegi rzeki Białki oraz potoków i cieków wodnych			X
Gorsze w stosunku do gminnych wskaźniki zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10-M1 i PM10-M2	X		
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCYJONALNA			
Brak wielofunkcyjnego stadionu sportowego (mógłby być usytuowany koło oczyszczalni ścieków)			X
Zły stan dróg, chodników, oświetlenia (ul. Nadwodna, Droga do Kozinca)		X	X
Brak ścieżek rowerowych i niewykorzystanie nowych wzdłuż		X	X

SFERA GOSPODARCZA			
Wyciąg narciarski „Koziniec”			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Kanalizacja wykonana w ok. 75% (najlepiej w Bukowinie T., na terenie Czarnej Góry znajduje się oczyszczalnia ścieków)			X
Stosunkowo dużo instalacji solarnych	X		
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCYJONALNA			
Istniejący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Czarna Góra			X

8) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 8 – „PAWLIKI” - SOŁECTWO RZEPISKA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji "Pawliki" jest jednym z najmniejszych w gminie - liczy 4,6 ha. To osiedle położone jest w północnej części sołectwa Rzepiska, za kulminacją Pawlikowskiego Wierchu (1016 m.n.p.m.).

Rejon ten cechuje stosunkowo duża kwota przeznaczana na zasiłki z pomocy społecznej, zwłaszcza z uwagi na zagrożenie bezrobociem i ubóstwem.

Dość dużą grupę stanowią osoby bezrobotne. Mało jest na tym terenie firm, a w związku z tym i atrakcyjnych miejsc pracy. Duża jest odległość do przystanku komunikacji publicznej, przedszkola, biblioteki i obiektów sportowych. Brak jest kanalizacji. Gorsze niż w innych miejscach w gminie są wskaźniki zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10-M1 i PM10-M2.

Co pozytywne – znacząco lepsze niż w gminie są wyniki z egzaminów szkolnych.

O Pawlikach źródła historyczne wspominają już od 1660 r. Wieś Rzepiska ma charakter rolniczy, mieszkańcy do dziś kultywują zwyczaje pasterskie. Nadal prowadzi się tutaj wypas owiec, w którym udział mają, przede wszystkim, stare rasy bacowskie. Ta część gminy znana jest też z ziołolecznictwa. Wieś ma przyjazny klimat i jest atrakcyjna dla amatorów wypoczynku w ciszy, spokoju, wśród dzikiej jeszcze przyrody.

W Pawlikach przecinają się piesze szlaki turystyczne – jeden wiodący z zamku czorsztyńskiego przez Rzepiska i drugi – z Nowej Białej do Kacwina, wzdłuż granicy państwa. Można tu podziwiać piękną panoramę Tatr i z góry spojrzeć na wsie: Jurgów, Brzegi, Białka Tatrzańska i Czarna Góra.

Liczba mieszkańców podobszaru: 81 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 8	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak wsparcia dla absolwentów szkół średnich i wyższych			X
Brak miejsc pracy			X
Brak przystosowania do nowych warunków ekonomicznych			X
Duża kwota wypłacanych świadczeń z pomocy społecznej, zwłaszcza z uwagi na bezrobocie, ubóstwo i inne problemy	X	X	
Brak stowarzyszeń	X		
Narkotyki o inne używki		X	
Brak sieci pomocy dla potrzebujących wsparcia (w tym osób starszych)		X	
Brak łatwo dostępnej oferty opiekuńczej dla dzieci do 6 lat (np. przedszkola)		X	
Brak lub zły stan placu zabaw		X	
Poczucie zagrożenia mieszkańców, związane z brakiem zabezpieczenia przeciwpożarowego (brak łatwo dostępnej jednostki OSP)			X
SFERA GOSPODARCZA			
Bardzo mała liczba firm	X		
SFERA TECHNICZNA			
Brak kanalizacji	X		
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Zanieczyszczenie środowiska poprzez palenie w piecach (konieczna wymiana)		X	X
Brak kanalizacji – Bryjów Potok		X	X
Niska świadomość społeczna dotycząca ochrony środowiska – Bryjów Potok		X	X

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 8	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Otwarta, kreatywna społeczność			X
Bezpieczeństwo			X
Regionalizm: bogata historia, kultywowanie tradycji, patriotyzm, pasterstwo			X
Funkcjonujące szkoły – możliwość szerszego wykorzystania pomieszczeń i sprzętu w celu wsparcia edukacji dorosłych			X
Lepsze niż w gminie wyniki egzaminów szkolnych	X		
SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			

Brak świadomości wartości środowiska w najbliższym otoczeniu			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak ośrodków kultury			X
Brak infrastruktury sportowej (Bryjów Potok)			X
Brak infrastruktury rekreacyjnej (np. ścieżki rowerowe)			
Zła infrastruktura drogowa - Bryjów Potok			X
Brak oświetlenia miejscowości - Bryjów Potok		X	X
Brak komunikacji publicznej			X

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Położenie – jedno z najpiękniejszych widoków w Polsce (możliwość rozwoju turystyki)			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

9) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 9 – „POTOK GROCHOLÓW” - SOŁECTWO RZEPISKA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji „potok Grocholów” – jest jednym z najmniejszych na terenie gminy i liczy 5,4 ha. Położony jest w południowej części sołectwa Rzepiska.

Dla mieszkańców tego rejonu stosunkowo duża kwota przeznaczana jest na zasiłki z pomocy społecznej, zwłaszcza z uwagi na zagrożenie bezrobociem i ubóstwem.

Mało jest na tym terenie firm, a w związku z tym i atrakcyjnych miejsc pracy. Duża jest odległość do przystanku komunikacji publicznej, przedszkola, biblioteki i obiektów sportowych. Brakuje kanalizacji. Gorsze niż w innych miejscach w gminie są wskaźniki zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10-M1 i PM10-M2.

Natomiast znacząco lepsze niż w gminie są wyniki z egzaminów szkolnych.

Wieś Rzepiska ma charakter rolniczy, mieszkańcy do dziś kultywują zwyczaje pasterskie. Nadal prowadzi się tutaj wypas owiec, w którym udział mają, przede wszystkim, stare rody bacowskie. Ta część gminy znana jest też z ziołolecznictwa.

Mieszkańcy tego terenu tworzą otwartą, kreatywną i pracowitą społeczność. W 1957 r., na Grocholowym Potoku został wzniesiony przez mieszkańców Grocholowego i Wojtyczkowego Potoka, kościół - na terenie przycmentarnym będącym własnością jednego z mieszkańców.

Wieś ma przyjazny klimat i jest atrakcyjna dla amatorów wypoczynku w ciszy, spokoju, wśród dzikiej jeszcze przyrody.

Liczba mieszkańców podobszaru: 106 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 9	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak wsparcia dla absolwentów szkół średnich i wyższych			X
Brak miejsc pracy			X
Brak przestrzeni publicznej – miejsc spotkań		X	
Brak przystosowania do nowych warunków ekonomicznych			X
Emigracja młodych		X	
Duża liczba młodych, w tym, z wykształceniem wyższym – bez zatrudnienia		X	
Duża liczba długotrwale bezrobotnych		X	
Rodziny zagrożone ubóstwem			
Niska świadomość ekologiczna (np. spalanie śmieci)			X
Duża kwota wypłacanych świadczeń z pomocy społecznej, zwłaszcza z uwagi na bezrobocie, ubóstwo i inne problemy	X	X	
Brak poczucia wspólnoty i integracji		X	
Niska aktywność społeczna mieszkańców		X	
Brak sieci pomocy dla potrzebujących wsparcia (w tym osób starszych)		X	
Alkoholizm		X	
Brak łatwo dostępnej oferty opiekuńczej dla dzieci do 6 lat (np. przedszkola)		X	
Zanikanie lokalnej tradycji		X	
Poczucie zagrożenia na drogach, zwłaszcza dla pieszych		X	
Brak lub zły stan placu zabaw		X	
Poczucie zagrożenia mieszkańców, związane z brakiem zabezpieczenia przeciwpożarowego (brak łatwo dostępnej			

[illegible]

jednostki OSP)			
SFERA GOSPODARCZA			
Trudne tereny rolnicze			X
SFERA TECHNICZNA			
Brak kanalizacji		X	X
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Wyższe niż w gminie zanieczyszczenie powietrza pyłem PM10-M1 i PM10-M2.	X	X	
Zagrożenie powodzią i podtopieniami		X	
Dziki wysypiska śmieci		X	
Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców		X	
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak ośrodków kultury			X
Brak infrastruktury sportowej			X
Brak infrastruktury rekreacyjnej (np. ścieżki rowerowe)		X	
Zły stan infrastruktury rekreacyjnej (np. ścieżki rowerowe)		X	
Zła infrastruktura drogowa		X	X
Brak oświetlenia miejscowości		X	X
Brak komunikacji publicznej		X	X
Uciążliwy ruch na drogach		X	

SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Położenie – jedno z najpiękniejszych widoków w Polsce (możliwość rozwoju turystyki)			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

10) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 10 – SOŁECTWO BRZEGI

Źródło: opracowanie własne

Wieś, założona w XVI w. w terenach górskich, bardzo wolno się rozwijała. Pola uprawne zdobywano przez wyrąb lasów. Głównym zajęciem mieszkańców było pasterstwo, prymitywne rolnictwo i prace w lesie. Pasterstwem zajmują się do tej pory. Pierwsza kobieta – baka (zdała egzamin bacowski) – Janina Rzepka pochodzi właśnie z Brzegów.

Stąd wielu turystów rozpoczyna niezapomniane wycieczki piesze w stronę Łysej Polany i Głodówki. Nietypowe położenie wsi, wspaniałe widoki, cisza, dobre warunki zimą – do uprawiania narciarstwa, a latem – do wędrówek pieszych i wycieczek rowerowych, sprawiają, że do Brzegów, z roku na rok przyjeżdża więcej turystów. Zachętą jest też bardzo dobrze zachowana tradycja góralska i żywy folklor.

Podobszar Rewitalizacji nr 10 – Sołectwo Brzegi to największy podobszar w Gminie Bukowina Tatrzańska, zajmujący powierzchnię 73,2 ha. Położony jest u podnóża Tatr, w północnej części sołectwa Brzegi, po obu stronach ul. Halnej.

Stosunkowo duża kwota przeznaczana jest na zasiłki z pomocy społecznej dla mieszkańców tego rejonu, zwłaszcza z uwagi na zagrożenie bezrobociem, ubóstwem i niepełnosprawnością (najwyższy wskaźnik w gminie). Mało jest na tym terenie firm, a w związku z tym i atrakcyjnych miejsc pracy. Duża jest odległość do przedszkola i biblioteki. Brakje kanalizacji. Gorsze niż w innych miejscach w gminie są wskaźniki zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10-M1 i PM10-M2.

Brzegi położone są w otulinie Tatrzańskiego Parku Narodowego, wzdłuż Potoku Brzegowego, mającego swoje źródła pod Głodówką i wpływającego do rzeki Białki. Przez wieś przebiega, miejscami dość stroma droga. W skład sołectwa (poza obszarem rewitalizacji) wchodzi część pasma Tatr, od Rysów nad Morskim Okiem do Zawratu oraz Dolina Pięciu Stawów Polskich. Brzegi mają bardzo malownicze położenie, ale z tej przyczyny też trudne są warunki do gospodarowania.

Liczba mieszkańców podobszaru: 680 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 10	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak miejsc na spotkania integracyjne mieszkańców (młodzieży i dorosłych)		X	X
Brak oferty spędzania wolnego czasu, w szczególności dla młodzieży po zakończeniu szkolnej edukacji, rodzin z dziećmi, seniorów, niepełnosprawnych		X	
Brak poczucia wspólnoty i integracji		X	
Zanikanie lokalnych tradycji		X	
Brak lub zły stan placu zabaw		X	
Brak boiska sportowego			X
Duża kwota wypłacanych świadczeń z pomocy społecznej, zwłaszcza z uwagi na bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność (najwyższy wskaźnik w gminie) i inne problemy	X	X	
Duża liczba bezrobotnych	X		
Rodziny zagrożone ubóstwem		X	
Alkoholizm		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Mało firm	X		
SFERA TECHNICZNA			
Brak kanalizacji		X	X

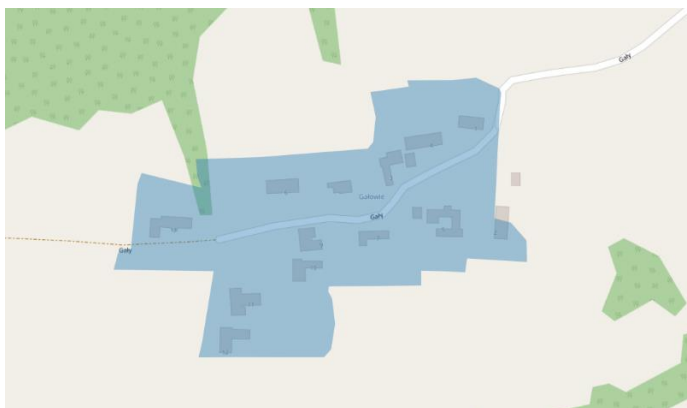
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 10	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Teren i scena plenerowa			X
Działka na boisko (własność parafii, która wyraża zgodę na realizację takiego przedsięwzięcia)			X
Lepsze niż w gminie wyniki egzaminów szkolnych	X		
SFERA GOSPODARCZA			
Istnieją ciekawe tereny turystyczne do zagospodarowania			X
Rozpoczęta rozbudowa domu parafialnego			X
Planowana modernizacja remizy			X
Teren szkoły do zaplanowania i wykorzystania			X
SFERA TECHNICZNA			

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Niewystarczająco rozwinięta sieć wodociągowa			X
Niewystarczająca świadomość mieszkańców w sprawie korzystania ze środowiska		X	X
Wyższe niż w gminie zanieczyszczenie powietrza pyłem PM10-M1 i PM10-M2	X		
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak infrastruktury turystycznej (pensjonaty, wyciągi ścieżki rowerowe i inne) – cała wieś			X
Baza szkolna niewystarczająco rozwinięta (wymaga modernizacji , ewentualnie rozbudowy o świetlicę i salę gimnastyczną)			X
Niewystarczająca infrastruktura drogowa			X
Brak oświetlenia części miejscowości		X	X
Mało zróżnicowana oferta pracy dla młodych ludzi			X
Drogi polne wymagające remontu (zniszczenia z powodu ulewnych deszczy)			X

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Istnieje sieć wodociągowa			X
Istnieje możliwość szkoleń w zakresie korzystania z zasobów środowiska			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Wykonana część oświetlenia			X
Atrakcyjne położenie wsi ze względów widokowych, bliskie sąsiedztwo ze Słowacją, TPN na terenie sołectwa Brzegów	X		
Atrakcyjne dla turystów z uwagi na małe natężenie ruchu samochodowego	X		

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

11) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 11 – „GAŁY” - SOŁECTWO LEŚNICA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 11 – „Gały” to najmniejszy podobszar położony w południowej części sołectwa, w bliskim sąsiedztwie podobszaru „Szkolna” liczący 2,9 ha.

Na tym podobszarze, odnotowano najmniej korzystne wskaźniki społeczne w całej gminie: najwyższe kwoty udziałne z pomocy społecznej, najwyższy wskaźnik osób zagrożonych bezrobociem i ubóstwem i bardzo wysoki dotyczący niepełnosprawności i innych problemów społecznych. Mało jest działających firm, a zatem wskaźniki dotyczące bezrobocia są wysokie. Wiele osób wyjechało do pracy za granicę. Słabe są też wyniki egzaminów w szkołach. Brakuje kanalizacji. Bardzo daleko mają mieszkańcy tego obszaru do przystanku komunikacji publicznej, szkoły, przedszkola, biblioteki i miejsc związanych ze sportem.

Jednocześnie, to właśnie w Leśnicy bardzo pielęgnowane są tradycje regionalne. Działają tu kapele góralskie i zespoły regionalne. Na tych terenach są najlepsi na Podhalu hodowcy owiec. Można tu kupić, bez problemu, smakowity bundz, bryndzę, oscypki oraz wełniane swetry, pantofle i wyroby z owczych skór. Tereny są atrakcyjne turystycznie i jeszcze nie w pełni wykorzystane pod działalność agroturystyczną.

Liczba mieszkańców podobszaru: 63 osoby

PROBLEMY PODOBSZARU NR 11	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak dostępu do obiektów sportowych utrudniający integrację			X
Niewystarczająca oferta zagospodarowania wolnego czasu			X
Brak oferty zagospodarowania czasu wolnego dla seniorów			X
Brak dostępu do miejsc kulturalno-rekreacyjnych			X
Brak miejsc integracji z uwagi na odległość			X
Zagrożenie wykluczeniem społecznym			X
Bezrobocie	X		X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy			X
Ubóstwo rodzin	X		X
Emigracja zarobkowa			X
Najwyższe w gminie kwoty przeznaczone na pomoc społeczną	X		
Słabe wyniki egzaminów szkolnych	X		
SFERA GOSPODARCZA			
Mała liczba podmiotów gospodarczych	X		X
SFERA TECHNICZNA			
Teren trudny do utrzymania zimowego			X
Brak kanalizacji	X		

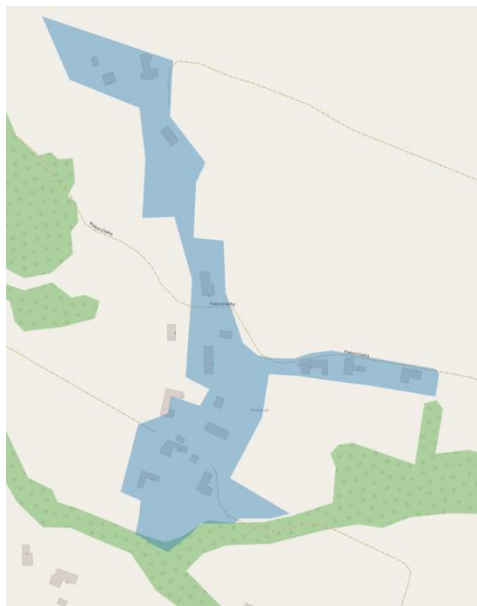
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 11	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Potencjał społeczny, chęć do działania			X
Istnienie stowarzyszeń, zespołu góralskiego oraz klubu sportowego			X
SFERA GOSPODARCZA			
Możliwość uruchomienia działalności agroturystycznych			X
Teren „dziewiczy” z możliwością zagospodarowania			X
Teren atrakcyjny turystycznie z możliwością wykorzystania pod wyciągi (tworzące się podmioty gospodarcze oraz miejsca pracy)			X
Dobra baza turystyczna			X
SFERA TECHNICZNA			

SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak odpowiedniego oświetlenia			X
Bardzo daleko do najbliższego przystanku, szkoły, przedszkola, biblioteki, placu zabaw i miejsc związanych ze sportem i rekreacją	X		
Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego			X
Brak połączenia drogi asfaltowej ul. Stefany z ul. Gały			X

SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Teren atrakcyjny turystycznie			X
Droga wierchowa – miejsce atrakcyjne turystycznie z możliwością stworzenia ścieżki rowerowo-piesznej			X
Dobra komunikacja (połączenie z Szaflarami)			X
Sąsiedztwo z Szaflarami			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

12) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 12 – „PIEKARZÓWKA” - SOŁECTWO LEŚNICA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 12 – „Piekarzówka” to niewielki podobszar położony w południowej części sołectwa, w bliskim sąsiedztwie podobszaru „Szkolna” liczący 8,3 ha. Na terenie tym działa mało firm, a zatem wskaźniki dotyczące bezrobocia są dość wysokie. Wiele osób wyjechało do pracy za granicę. Słabe są też wyniki egzaminów w szkołach. Brakuje kanalizacji. Bardzo daleko mają mieszkańcy tego obszaru do szkoły, przedszkola, biblioteki, placu zabaw i miejsc związanych ze sportem.

Ale to właśnie w Leśnicy bardzo pielęgnowane są tradycje regionalne. Działają tu kapele góralskie i zespoły regionalne. Na tych terenach działają jedni z najlepszych na Podhalu hodowcy owiec. Można tu kupić smakowity bundz, bryndzę, oscypki oraz wełniane swetry, pantofle i wyroby z owczych skór. Tereny są atrakcyjne turystycznie i jeszcze nie w pełni wykorzystane pod działalność agroturystyczną. „Piekarzówka” znana jest też z istniejących tutaj ośrodków oazowych.

Liczba mieszkańców podobszaru: 77 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 12	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak dostępu do obiektów sportowych utrudniający integrację	X		X
Niewystarczająca oferta zagospodarowania wolnego czasu			X
Brak oferty zagospodarowania czasu wolnego dla seniorów			X
Brak miejsc integracji z uwagi na odległość			X
Bezrobocie	X		X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy			X
Ubóstwo rodzin			X
Emigracja zarobkowa			X
Słabe wyniki z egzaminów szkolnych	X		
SFERA GOSPODARCZA			
Mała liczba podmiotów gospodarczych	X		X
SFERA TECHNICZNA			
Teren trudny do utrzymania zimowego			X
Brak kanalizacji	X		
SFERA ŚRODOWISKOWA			

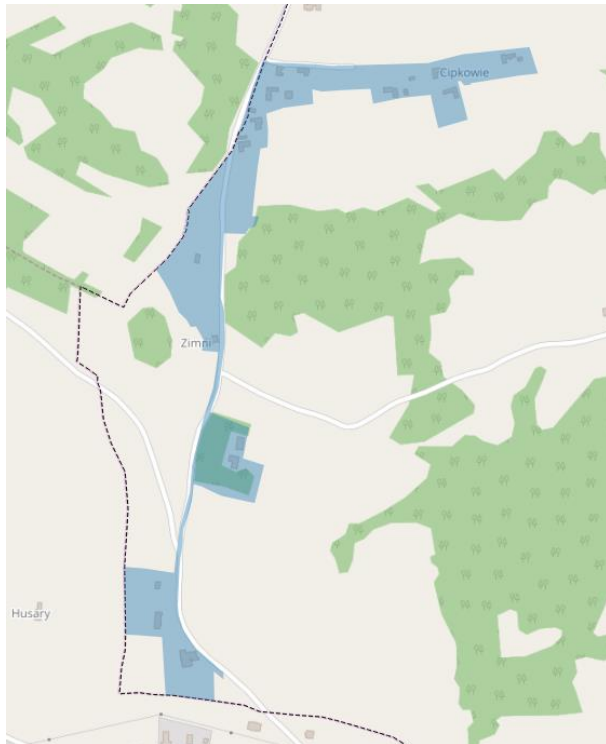
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 12	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Potencjał społeczny, chęć do działania			X
Działające stowarzyszenia, zespół góralski oraz klub sportowy			X
Dom rekolekcyjny			X
SFERA GOSPODARCZA			
Możliwość uruchomienia działalności agroturystycznych			X
Teren „dziewiczy” z możliwością zagospodarowania			X
Teren atrakcyjny turystycznie z możliwością wykorzystania pod wyciągi (tworzące się podmioty gospodarcze miejsca pracy)			X
Dobra baza turystyczna			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak odpowiedniego oświetlenia			X
Brak chodników, zły stan nawierzchni, niebezpieczny dojazd/dojście do szkoły			X
Dalekie odległości do szkoły podstawowej, przedszkola, placu zabaw, biblioteki oraz ośrodków rekreacyjno-sportowych	X		

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Teren atrakcyjny turystycznie			X
Droga wierzchowa – miejsce atrakcyjne turystycznie z możliwością stworzenia ścieżki rowerowo-pieszej			X
Sąsiedztwo z Białką Tatrzańską			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

13) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 13 - „ŁOSIE” - SOŁECTWO LEŚNICA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 13 „Łosie” to jeden z najmniejszych podobszarów, położony w południowo-zachodniej części sołectwa, liczący 3,9 ha.

Dla mieszkańców tego terenu przeznaczana jest stosunkowo duża kwota na świadczenia z pomocy społecznej, w szczególności z powodu ubóstwa, bezrobocia i niepełnosprawności. Mało jest działających firm, zatem brakuje atrakcyjnych miejsc pracy. Wiele osób wyjechało z powodów ekonomicznych za granicę. Słabe są też wyniki egzaminów w szkołach. Brakuje kanalizacji.

Najdalej ze wszystkich podobszarów rewitalizacji w gminie, mają mieszkańcy tego terenu do przystanku komunikacji publicznej, szkoły, przedszkola, placu zabaw, biblioteki i miejsc związanych z rekreacją i sportem. Ale to właśnie w Leśnicy bardzo pielęgnowane są tradycje regionalne. Działają tu kapele góralskie i zespoły regionalne. Na tych terenach działają też jedni z najlepszych na Podhalu hodowcy owiec. Można tu kupić, bez problemu, smakowity bundz, bryndzę, oscypki oraz wełniane swetry, pantofle i wyroby z owczych skór. Tereny są atrakcyjne turystycznie i jeszcze nie w pełni wykorzystane pod działalność agroturystyczną.

Liczba mieszkańców podobszaru: 44 osoby

PROBLEMY PODOBSZARU NR 13	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak dostępu do obiektów sportowych utrudniający integrację			X
Niewystarczająca oferta zagospodarowania wolnego czasu			X
Brak oferty zagospodarowania czasu wolnego dla seniorów			X
Brak dostępu do miejsc kulturalno-rekreacyjnych			X
Brak miejsc integracji z uwagi na odległość			X
Zagrożenie wykluczeniem społecznym			X
Bezrobocie			X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy			X
Ubóstwo rodzin	X		X
Emigracja zarobkowa			X
Słabe wyniki egzaminów szkolnych	X		
Duża kwota na zasiłki z pomocy społecznej, w szczególności z uwagi na zagrożenie bezrobociem i ubóstwem oraz niepełnosprawnością	X		
SFERA GOSPODARCZA			
Mała liczba podmiotów gospodarczych	X		X
SFERA TECHNICZNA			
Teren trudny do utrzymania zimowego			X

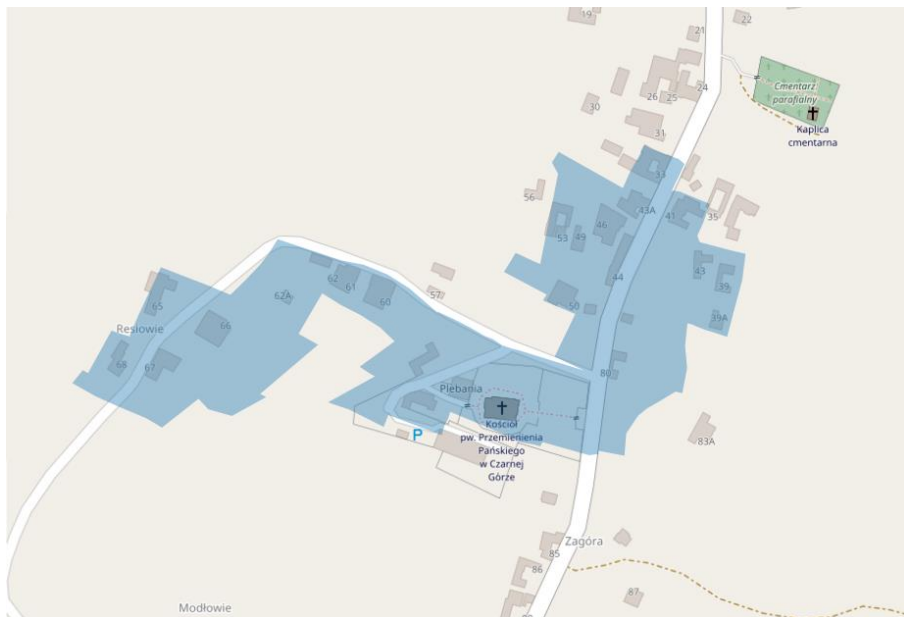
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 13	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Potencjał społeczny, chęć do działania			X
Istnienie stowarzyszeń, zespołu góralskiego oraz klubu sportowego			X
SFERA GOSPODARCZA			
Możliwość uruchomienia działalności agroturystycznych			X
Teren „dziewiczy” z możliwością zagospodarowania			X
Teren atrakcyjny turystycznie z możliwością wykorzystania pod wyciągi (tworzące się podmioty gospodarcze miejsca pracy)			X
Dobra baza turystyczna			X
SFERA TECHNICZNA			

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Brak kanalizacji	X		X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak odpowiedniego oświetlenia			X
Brak chodników, zły stan nawierzchni, niebezpieczny dojazd/dojście do szkoły			X
Brak połączenia drogi asfaltowej ul. Stefany z ul. Gały, dodatkowa obwodnica dla wsi (dzisiaj jest droga polna)			X
Najdalsze odległości w gminie do przystanku komunikacji publicznej, szkoły, przedszkola, placu zabaw, biblioteki i miejsc związanych z rekreacją i sportem	X		

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Teren atrakcyjny turystycznie			X
Droga wierzchowa – miejsce atrakcyjne turystycznie z możliwością stworzenia ścieżki rowerowo-piesznej			X
Dobra komunikacja (połączenie z Szaflarami)			X

14) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 14 – „ZAGÓRA” - SOŁECTWO CZARNA GÓRA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 14 „Zagóra” należy do mniejszych podobszarów. Położony jest w północnej części sołectwa Czarna Góra i liczy 8,9 ha.

Na tym terenie odnotowano jedno z najniższych wskaźników społecznych. Wysoka kwota przeznaczana jest na zasiłki pomocy społecznej dla mieszkańców tego podobszaru, zwłaszcza z uwagi na zagrożenie ubóstwem, bezrobociem oraz niepełnosprawnością. Najwyższy wskaźnik w gminie dotyczy zagrożenia innymi problemami społecznymi.

Wyniki z egzaminów szkolnych zaliczają się do najsłabszych w gminie. Najwyższy w gminie jest też wskaźnik bezrobocia. Mało jest na tym terenie firm, a w związku z tym i atrakcyjnych miejsc pracy. Duża jest odległość do przedszkola i biblioteki. Z pozytywów, należy wskazać, że ten teren ma najlepiej rozwiniętą sieć kanalizacyjną w gminie i najwyższą gęstość instalacji solarnych.

Mieszkańcy tego obszaru kultywują stare tradycje rolnicze i pasterskie. Jest tu kilku świetnych pszczelarzy oraz hodowców gołębi i owiec. Aktywnie działają zespoły regionalne, bardzo zaangażowane w działania w gminie są OSP z Młodzieżowymi Drużynami Pożarniczymi. Wypoczywający w Czarnej Górze podziwiają z wielu punktów widokowych wspaniałą panoramę Tatr i dolinę Białki. Atrakcją tego terenu jest działający w pobliżu wyciąg narciarski „Grapa”

Liczba mieszkańców podobszaru: 86 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 14	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Brak dużej, otwartej świetlicy służącej integracji społeczności Czarnej Góry i romskiej			X
Tylko jeden klub sportowy (małe możliwości pracy z dziećmi i młodzieżą)			X
Brak dodatkowego placu zabaw			X
Brak miejsc do integracji i zagospodarowania czasu dla różnych grup wiekowych mieszkańców (z możliwością wykorzystania sezonowo przez turystów)			X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy dla osób wykwalifikowanych i wykształconych			X
Brak lokalnych stowarzyszeń			X
Słabe finansowanie kultury – istnieją dwa zespoły, ale niezasobne, rodzice dzieci do nich należących nie są wystarczająco zainteresowani tymi sprawami			X
Ul. Zagóra koło cmentarza – brak przestrzeni publicznej i do integracji mieszkańców			X
Najsłabsze w gminie wyniki egzaminów szkolnych	X		
Najwyższy w gminie wskaźnik bezrobocia	X		
Wysoka kwota świadczeń społecznych, najwyższy w gminie wskaźnik zagrożenia problemami społecznymi (pomoc społeczna)	X		
SFERA GOSPODARCZA			
Brak wsparcia dla tradycyjnych zawodów: pasterstwo, przerób wełny, przerób lnu, kowalstwo artystyczne, kowalstwo użytkowe			X
Brak barów i restauracji			X
Mała liczba firm	X		

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 14	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Klub sportowy „Granit”			X
Dwa zespoły ludowe: Czarna Góra-Zagóra i „Koce Łapki”			X
Duże remizy OSP, w tym Zagóra z możliwością rozwoju i poszerzenia oferty			X
Duże szkoły z możliwością rozwoju i poszerzenia oferty			X
Dwa place zabaw (tylko przy szkołach podstawowych)			X
Biblioteka Publiczna (w Czarnej Górze, w szkole)			X
Ośrodek rekolekcyjno-oazowy (Zagóra)			X
Remiza OSP integrująca młodzież (drużyny MDP)			X
Sąsiedztwo Romów z Trybsza			X
Zgoda właścicieli na przekazanie gminie działek pod cmentarzem			X
SFERA GOSPODARCZA			
Wyciąg narciarski „Grapa” popularnie zwany „Litwinką”			

SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Wymagające uporządkowania i umocnienia brzegi rzeki Białki oraz potoków i cieków wodnych			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Brak wielofunkcyjnego stadionu sportowego (mógłby być usytuowany koło oczyszczalni ścieków)			X
Zły stan dróg, chodników, oświetlenia (ul. Nadwodna, Droga do Kozińca)			X
Brak ścieżek rowerowych i niewykorzystanie nowych wzdłuż rzeki Białki			X
Niewystarczająca liczba wyciągów narciarskich i innych przygotowanych miejsc do uprawiania sportów zimowych (np. tras biegowych)			X
Słabo wykorzystywany atut punktu widokowego na Czarnej Górze tzw. „Litwinka”			X
Mizerne udostępnienie rzeki Białki, największej atrakcji turystycznej (brak chodników, dojścia od mostu, od osiedli, ścieżka rowerowa od kościoła do Jurgowczyka, ul. Nawodnia do przykopy)			X
Brak koordynacji komunikacyjnej między wsiami – szlaki piesze, ścieżki rowerowe, kładki, mostki			X
Słaba informacja turystyczna, niewystarczająco oznakowane drogi, atrakcje turystyczne			X
Pilna potrzeba renowacji dróg asfaltowych			X

SFERA TECHNICZNA			
Rozwinięta sieć kanalizacyjna	X		
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Kanalizacja wykonana w ok. 75% (najlepiej w Bukowinie T., na terenie Czarnej Góry znajduje się oczyszczalnia ścieków)			X
Najwyższa w gminie gęstość instalacji solarnych	X		
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Czarna Góra			X
Boisko do piłki nożnej (Zagóra)			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

5.2 Kluczowe wyzwania dla obszaru rewitalizacji

Analiza szczegółowa problemów podobszarów rewitalizacji oraz ich potencjałów wskazała całe spektrum problemów w sferze społecznej oraz w pozostałych analizowanych sferach, które mocno wpływają na jakość życia ich mieszkańców.

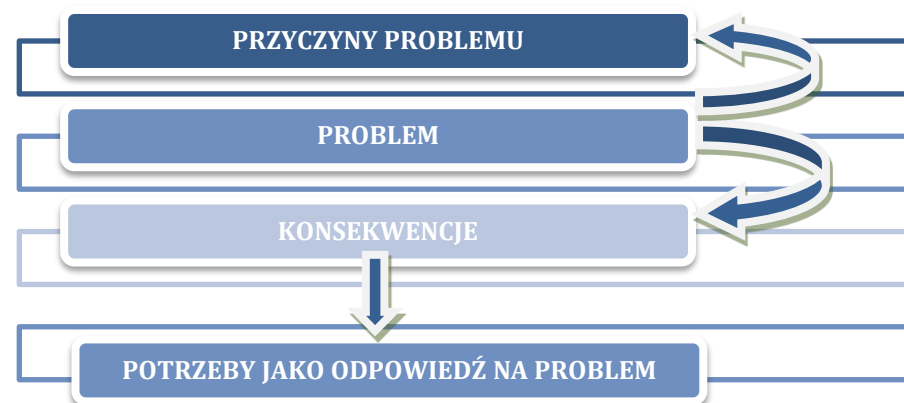
Jednakże, w **kontekście konieczności skonstruowania wniosków i określenia zadań rewitalizacyjnych, które zapewnią kompleksowość podejścia do zidentyfikowanych wyzwań dla całego obszaru rewitalizacji, istnieje konieczność dokonania analizy przekrojowej problemów** i syntezy, w której określone zostaną kluczowe problemy dla całego obszaru rewitalizacji. Szczególne znaczenie w tym procesie mają problemy społeczne i czynniki (wskaźniki), które były uwzględniane w procesie delimitacji (wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji).

Dlatego w efekcie analiz eksperckich oraz dyskusji i spotkań partycypacyjnych zidentyfikowano **kluczowe wyzwania (w odniesieniu do problemów)**, które są szczególnie istotne dla obszaru rewitalizacji, a ich rozwiązanie może przyczynić się do faktycznego dokonania zmian zarówno w warstwie społecznej, jak i pozostałych sferach. Jest to szczególnie istotne w kontekście konieczności podjęcia skoordynowanych, kompleksowych działań, które będą komplementarne i zapewnią efekt synergii działań.

Dla każdego ze zidentyfikowanych wyzwań (problemów), określono następnie w toku analiz eksperckich ich **kluczowe przyczyny** oraz **konsekwencje**.

Następnie zidentyfikowano potrzeby wynikające z przeprowadzonej analizy, jako odpowiedzi na zidentyfikowane problemy (przedmiot ewentualnej interwencji).

Przedstawiona analiza problemów obszaru rewitalizacji uwzględnia analizę zjawisk dotyczącą trendów w Gminie, co ma bezpośrednie przełożenie na sytuację każdego z podobszarów rewitalizacji. Dlatego też jak wspomniano wcześniej, ze względu na brak danych/ analiz przestrzennych za wcześniejsze lata, dla zobrazowania skali i charakteru zjawisk problemowych na obszarze rewitalizacji, przedstawiono dane dla Gminy pokazujące skalę zjawisk i trendy, z uwzględnieniem odniesienia do roku 2009.

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
	OBSZAR I: SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA				
1.1	Przeciętne wyniki uczniów z terenu gminy: - wyniki egzaminu po szkole podstawowej niższe o 3,5 pp. od średniej powiatowej i 8 pp. od średniej wojewódzkiej; - wyniki egzaminu gimnazjalnego niższe o 3 pp. od średniej wojewódzkiej;	- Stosunkowo niska efektywność pracy szkół, skorelowana ze zbyt słabym wciąż zaangażowaniem rodziców w motywowanie do większego angażowania się w obowiązki szkolne i zdobywanie wiedzy oraz rozwój kompetencji kluczowych; - Zbyt mała liczba zajęć dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz rozwijających uzdolnienia (zainteresowania); - Braki w ofercie zajęć pozalekcyjnych i oferty edukacji nieformalnej, rozwijających talenty, pasje i kompetencje życiowe dzieci i młodzieży (wiedza dotycząca ekonomii, korzystania z zasobów Internetu, poruszania się po rynku pracy itp.); - Zbyt mała liczba dzieci objętych edukacją przedszkolną, z powodu w braku przedszkoli w sieci gminnej, w stosunku do potrzeb i oczekiwań mieszkańców rewitalizacji (w gminie działa 5 przedszkoli, skoncentrowanych centralnie i w zachodniej części Gminy i obszaru rewitalizacji: Bukowina T. (2), Białka T., Leśnica, Jurgów) - Utrudniony start szkolny dla dzieci, które nie były objęte edukacją	- Niska wartość wskaźnika Edukacyjnej Wartości Dodanej (EWD) – oznaczająca brak/niski poziom postępów w nauce uczniów Gimnazjum w Leśnicy w kontekście potencjałów (Metoda EWD to zestaw technik statystycznych pozwalających oszacować wkład szkoły w końcowe wyniki egzaminacyjne); - Zagrożenie zakwalifikowaniem placówki (Gimnazjum w Leśnicy) do grupy wskazującej na brak postępów edukacyjnych; - Gorsza sytuacja na rynku pracy (osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym, stanowiły w 2015 r. ponad 60% bezrobotnych); - Obniżenie szans młodzieży z gminy na zdobycie dobrego wykształcenia; - Niewykorzystanie	- Zwiększenie dostępu mieszkańców obszarów rewitalizacji do edukacji przedszkolnej - Podwyższenie jakości edukacji w lokalnych szkołach; - Weryfikacja i wzmocnienie oferty zajęć pozalekcyjnych o charakterze korepetycyjnym i wyrównawczym; - Rozwinięcie oferty edukacji nieformalnej dającej szansę na rozwój talentów, a w konsekwencji na zdobycie dobrego wykształcenia; - Działania edukacyjne w społeczności lokalnej, mające na celu pokazanie wartości dobrego wykształcenia, rozumianego jako zestaw kompetencji i umiejętności, w tym w kontekście wykształcenia zawodowego/ rzemiosła (kompetencje kluczowe	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		przedszkolną (gorsze szanse edukacyjne na starcie).	potencjału dzieci i młodzieży; - Przenoszenie dzieci zdolnych do placówek o lepszych wynikach (poza gminą), co powoduje zmniejszenie liczby uczniów szkół (i wyższe koszty ich funkcjonowania); - Niższy poziom przedsiębiorczości osób słabiej wykształceniem;	jako fundament dla aktywności zawodowej)	
1.2	Stosunkowo duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej, głównie osób starszych i niepełnosprawnych, rodzin oraz osób bezrobotnych (714 osób w 2014 r., co stanowi 5,4% ludności ogółem). Najczęstszą przyczyną objęcia wsparciem były: - ubóstwo (ponad 75% wszystkich korzystających) - niepełnosprawność (45,7%) oraz długotrwała i ciężka	- Zbyt słabe wsparcie społeczne osób z trudnościami i ich włączenie społeczne – system wsparcia rodzin i seniorów oparty głównie na świadczeniach finansowych systemu opieki społecznej i urzędu pracy, jest niewystarczający dla faktycznej aktywizacji i zwiększenia włączenia społecznego; - Brak miejsc - wsparcia dziennego dla osób starszych i niepełnosprawnych potrzebujących pomocy (chorych) czy domu pomocy społecznej; - Niewystarczająca oferta włączająca i kształtująca proaktywne postawy – nie tylko w zakresie instytucji rynku pracy i opieki społecznej; - Braki w działaniach gminy i organizacji społecznych wspierających	- Trudna sytuacja i zagrożenie wykluczeniem społecznym osób starszych, w tym niepełnosprawnych; - Trudna sytuacja rodzin, w tym niepełnych; - Rosnące koszty, jakie gmina ponosi z tytułu udzielania świadczeń społecznych; - Niewykorzystane potencjały systemu pomocy społecznej – niefinansowe formy wsparcia – praca socjalna; - Zbyt słaba motywacja do podejmowania nowej aktywności, na rzecz	- Weryfikacja i wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, w tym: - dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym poprzez utworzenie domu pomocy społecznej; - dla rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji; - Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w działania mające na	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
	choroba (41,6%) • bezrobocie (ponad 36%) W kontekście rodzin: • bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (32,4%) dodatkowo w stosunku do roku 2009 rośnie skala udzielania pomocy społecznej z powodu: • potrzeba ochrony macierzyństwa; (32,2%)-wzrost o 62%; • wielodzietności (26,6%) - wzrost o 104%. • sieroctwa (2,7%) - wzrost o 90%; Dodatkowo skorelowane istotnie z problemami rodzin są jeszcze zjawiska przemocy i alkoholizmu, które również były przyczyną udzielania pomocy	seniorów, rodziny i młode matki dotknięte (zagrożone) problemami społecznymi; • Bezrobocie (w tym długotrwałe), które wyrabia w niektórych osobach model radzenia sobie w życiu w oparciu o zasiłki instytucji opieki społecznej (stosunkowo duże wsparcie, w porównaniu z najniższą pensją otrzymywaną często przez osoby ze słabym wykształceniem).	zmiany swojej trudnej sytuacji; • Zagrożenie poszerzenia syndromu wyuczonej bezradności wśród osób długotrwale uzależnionych od świadczeń pomocowych (w tym młodych słabiej wykształconych); • Przekazywanie złych wzorców zachowań dzieciom z rodzin długotrwale zależnych od systemu opieki społecznej i instytucji rynku pracy; • Słabnące przywiązanie do wartości i zasad odpowiedzialności społecznej (za siebie i drugiego).	celu rozwiązywanie aktualnych problemów społecznych mieszkańców gminy; • Edukacja już na poziomie nauczania wczesnoszkolnego w obszarze kompetencji społecznych; • Szukanie możliwych metod pracy formacyjnej z młodzieżą w celu kształtowania dojrzałych, samodzielnych i otwartych na pomaganie obywateli.	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
	społecznej.				
1.3	Bezrobocie , szczególnie w kontekście określonych grup: • młodzi w wieku 18-34 stanowią łącznie grupę ponad 60% bezrobotnych, • osoby w wieku 45-54 oraz 55+ (wzrost liczby odpowiednio i 12,2% i 3,8% w stosunku do roku 2009), • osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowią 1/3 wszystkich bezrobotnych, • długotrwale bezrobotni (stanowiący ponad 50% ogółu bezrobotnych).	• Brak nowych inwestycji stanowiących szanse na zatrudnienie oraz istotne skupiska atrakcyjnych miejsc pracy dla osób z aspiracjami, w tym wyższym wykształceniem; • Niskie wynagrodzenie dla pracowników, zniechęcające zwłaszcza osoby korzystające wcześniej z systemu pomocy społecznej do podejmowania zatrudnienia; • Tzw. „szara strefa” – zatrudnienie w oparciu o umowę (samozatrudnienie), jako „nieopłacalne” – oferuje się pracownikowi mniejsze wynagrodzenie netto, pozbawiając możliwości korzystania z e świadczeń pomocy społecznej; • Brak możliwości zatrudnienia dla osób o nieadekwatnych kwalifikacjach lub zawodach aktualnie nieprzydatnych na lokalnym rynku pracy; • Średnia jakość edukacji i niskie aspiracje edukacyjne mieszkańców, co przekłada się na to, że osoby z niższym wykształceniem są mniej przedsiębiorcze (mają trudność w znalezieniu się na rynku pracy).	• Coraz wyższy poziom emigracji ekonomicznej młodych osób, brak chęci do osiedlania się w gminie osób z wyższym wykształceniem stanowiących kapitał społeczny miejscowości (odpływ szczególnie cennego kapitału ludzkiego); • Zagrożenie wzrostem skali bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych, których aktywizacja jest wyjątkowo trudna i generuje największe koszty; • Coraz większe koszty dla systemu pomocy społecznej, związane z aktywizacją osób długotrwale bezrobotnych • Zwiększająca się skala wyuczonej bezradności i wykluczenia społecznego.	Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, zwłaszcza osób młodych, z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz długotrwale pozostających bez pracy.	
1.4	Słabnące poczucie wspólnoty i integracji społecznej	• Zmiana modelu funkcjonowania rodziny i stylu życia na przestrzeni ostatnich 25 lat (okres	• Słabnące poczucie odpowiedzialności za wspólnotę - mieszkańcy	• Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego różnych	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
	mieszkańców oraz istotnie skorelowany z tym postępujący rozpad więzi społecznych; zwłaszcza w kontekście słabej dostępności do miejsc i oferty integrującej mieszkańców (w tym z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych)	transformacji), zaistniały bez zasadniczej zmiany w zakresie charakteru funkcjonowania instytucji gminnych i oferty dostosowywanej do różnych grup wiekowych. Zasadnicza zmiana rozumiana, jako system działania - oferta i miejsca, adekwatne do potrzeb poszczególnych grup wiekowych. Model życia, nie sprzyja nieformalnym spotkaniom wewnątrz społeczności lokalnej miasta i sąsiednich wiosek; • Braki/ niska jakość, i utrudniony dostęp do przestrzeni (miejsc) sprzyjających integracji i aktywności społecznej (włączeniu społecznemu), – Dla mieszkańców 6 miejscowości w których znajdują się podobszary rewitalizacji udostępniona jest tylko jedna filia Bukowiańskiego Centrum Kultury, w której oferta spędzania czasu wolnego jest wąska (głównie spotkania zespołów ludowych, przedstawienia i koncerty) – Główny budynek Bukowiańskiego Centrum kultury znajduje się w Bukowinie Tatrzańskiej (poza obszarem rewitalizacji) i posiada tylko jedną filię w sołectwie Leśnica, – Nie ma też świetlic wiejskich na obszarze rewitalizacji (ani w żadnej	w małym stopniu włączają się w sprawy/wydarzenia dotyczące wspólnoty lokalnej; • Zmiana sposobu życia /zarabiania, bez zasadniczej zmiany w zakresie charakteru funkcjonowania instytucji gminnych i zawartości oferty, nie jest dostosowana do współczesnych potrzeb adekwatnych do różnych grup wiekowych, mieszkańców - w efekcie nasila się zjawisko dezintegracji społecznej • Braki w ofercie czasu wolnego, utrudniają włączanie społeczne rodzin, seniorów (osób samotnych) oraz osób młodych i udzielenie innego rodzaju wsparcia (system wsparcia w dużej mierze oparty o świadczenia finansowe dla rodzin, osób samotnych i młodych matek nie sprzyja włączeniu społecznemu); • Niska aktywność	grup wiekowych (przestrzeń i oferta), w tym decentralizacja miejsc sprzyjających tego typu działaniom, m. in. poprzez: – stworzenie przestrzeni / oferty skoncentrowanej na potrzebach rodzin z dziećmi, – stworzenie płaszczyzny spotkań dla młodzieży, – wzmocnienie działań na rzecz aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych. • Poprawa dostępu mieszkańców obszarów rewitalizacji do miejsc i oferty integrującej mieszkańców.	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		z 8 miejscowości Gminy) W kontekście istniejącej sieci miejsc sprzyjających integracji, mieszkańcy obszaru rewitalizacji mają utrudniony dostęp do oferty włączającej i aktywizującej mieszkańców. • Stosunkowo wąska i jednorodna oferta nie stanowiąca „okazji” czy „pretekstów” do spotkań, zwłaszcza w kontekście poszczególnych grup wiekowych: – dzieci i rodzin z dziećmi (brakuje oferty, która umożliwiłaby realizację zajęć równoległe dla dzieci i rodziców / opiekunów), – młodzieży, – seniorów, – osób niepełnosprawnych. • Braki w zakresie infrastruktury rekreacyjnej (spędzania czasu wolnego) dla różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli), adekwatnych do współczesnych potrzeb i możliwości (np. place zabaw, siłownie napowietrzne, ścieżki spacerowe, rowerowe, szlaki edukacyjne, boiska sportowe); • Niewystarczająca ilość inwestycji w zakresie odnowienia infrastruktury sportowo - rekreacyjnej, w tym również poprawiających jakość życia	obywatelska, wyrażająca się m.in. w stosunkowo małej liczbie oddolnych inicjatyw i samych organizacji społecznych; • Przestrzeń publiczna niesprzyjająca integracji mieszkańców (brak terenów ogólnodostępnych jako miejsc spotkań), w tym w ramach poszczególnych grup wiekowych i integracji międzypokoleniowej; • Emigracja zarobkowa młodych powodująca osłabienie więzi rodzinnych i odpływ cennego kapitału społecznego - osób wykształconych w wieku produkcyjnym.		

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		osób ze specjalnymi potrzebami (z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, seniorów); • System wsparcia rodzin i seniorów oraz młodych matek (oparty głównie na świadczeniach finansowych). • Zbyt małe wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (z wyłączeniem wydatków majątkowych inwestycyjnych) na 1 mieszkańca – 65, 97 zł (110 lokata pośród małopolskich gmin w 2015 r.)			
1.5	Niski poziom zintegrowania społeczności romskiej ze społecznością gminy (osiedle romskie na obszarze rewitalizacji – miejscowość Czarna Góra)	• Silna potrzeba zachowania tożsamości etnicznej i odrębności (enklawowe podejście jako forma utrzymania tożsamości romskiej); • Zbyt mała dbałość społeczności romskiej o sprawy formalne, w tym dotycząca ustalenia własności terenu (nieruchomości) na których żyją; • Mała motywacja części społeczności romskiej, do podejmowania aktywności zawodowej (częściowo element kulturowy) i korzystanie długoterwałe ze środków pomocy społecznej; • Niewystarczająco otwarta postawa zarówno społeczności góralskiej, jak i romskiej; • Istniejące w świadomości społecznej stereotypy; • Niska partycypacja mniejszości	• Zagrożenie wykluczeniem społecznym społeczności romskiej; • Zagrożenie ostracyzmem, zwłaszcza wśród dzieci w szkołach. • Konflikty i napięcia związane z nieuregulowanymi kwestiami formalnymi (w tym własności nieruchomości) • Piętnowanie braku aktywności zawodowej (niepodejmowania pracy), przez społeczność lokalną, co nie sprzyja procesom integracji	• Podejmowanie działań na rzecz integracji mieszkańców ze społecznością romską • Wsparcie społeczności romskiej w procesie uwłaszczania	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		romskiej w ważnych aspektach życia społecznego na terenie gminy; • Brak infrastruktury publicznej na osiedlu romskim, sprzyjającej integrującym i aktywizującym spotkaniom, która w sposób naturalny stałaby się przestrzenią wspólnej aktywności społeczności romskiej i góralskiej.			
1.6	Słabnąca odpowiedzialność społeczna, w tym w odniesieniu do wartości uniwersalnych oraz dziedzictwa Podhala	• Model życia powodujący, że niektórzy mieszkańcy skupiają się wyłącznie na swoich interesach bez uwzględniania konsekwencji społecznych czy środowiskowych własnych decyzji - skupiają się, nie na sobie w obrębie większej całości, tylko na sobie w obrębie własnego gospodarstwa domowego i najbliższej rodziny (czy własnego biznesu); • Wykluczenie spowodowane brakiem miejsc adekwatnych do potrzeb i możliwości młodzieży i coraz mocniejsze zdystansowanie do wartości i autorytetów ludzi młodych; • Wykluczenie spowodowane brakiem miejsc adekwatnych do potrzeb i możliwości seniorów i coraz mocniejsza koncentracja wyłącznie na swoim dobru	• Przedkładanie interesu prywatnego ponad interes wspólny; • Systematycznie spadająca liczba małżeństw (spadek blisko o 50%, w przeciągu 5 lat do 2014); • Jest to skorelowane z malejącą liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym - spadek dla Gminy o 6,6%, - wyższy niż średnia Powiatu (6%) i regionu (5%); • Zły stan środowiska, w tym: – palenie w piecach i domowych kotłowniach niedozwolonymi materiałami,	• Edukacja obywatelska – społeczna, w odniesieniu do istotnych dla mieszkańców wartości, uwrażliwiająca na aspekt wspólnotowy, jako istotny warunek jakości życia każdego mieszkańca obszarów rewitalizacji oraz unikalnego dziedzictwa przyrodniczego i niematerialnego, będącego w depozycie Podhalań.	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
			– dzięki wysypiska śmieci, – korzystanie z dziedzictwa gór na rzecz własnych korzyści, kosztem środowiska.		
1.7	Zbyt słabe warunki (w tym w zakresie dostępności miejsc) dla rozwoju i aktywności organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej	• Ograniczony dostęp do przestrzeni dla realizacji oddolnych inicjatyw organizacji pozarządowych czy grup nieformalnych - brak przestrzeni otwartej na potrzeby organizacji społecznych, w której mogłyby się one spotykać i dyskutować o planowanych działaniach; • Zbyt słaba współpraca pomiędzy organizacjami lokalnymi w realizacji inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności. • Zbyt mały udział środków przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego w wydatkach ogółem gminy - 0,19% budżetu (154 lokata pośród małopolskich gmin w 2015 r.)	• Mała liczba organizacji społecznych: Średnia liczba organizacji pozarządowych w na 10 tys. mieszkańców wynosi w gminie 24 organizacje – średnia ta dla Powiatu i Małopolski jest sporo wyższa: dla Małopolski wynosiła ona 33 podmioty na 10 tys. mieszkańców (dane za 2014 r.); • Mała liczba inicjatyw społecznych; • Słabnące poczucie odpowiedzialności za wspólnotę.	• Stworzenie przestrzeni do działalności dla organizacji społecznych, (opracowanie strategii współpracy wewnątrzsektorowej oraz między organizacjami i samorządem), w tym włączającego NGO w rozwiązywanie problemów społecznych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji	
1.8	Rozwój społeczno-gospodarczy skoncentrowany na centralnych miejscowościach w gminie (Bukowina Tatrzańska, Białka Tatrzańska)	• Skoncentrowane w tych miejscowościach duże inicjatywy gospodarcze (przedsiębiorcy „dogadali się”), które stają się motorem rozwoju dalszego rozwoju gospodarczego tych miejscowości (istniejące wyciągi, termy, hotele generują też popyt na dodatkowe usługi i produkty);	• Pogłębiające się różnice jakości życia i rozwoju przedsiębiorczości • Mniejsza liczba atrakcyjnych miejsc pracy na podobszarach rewitalizacji (poza podobszarem rewitalizacji)	• Dywersyfikacja działań mających na celu rozwój miejscowości i inicjatyw na ich rzecz, w kontekście podobszarów rewitalizacji	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
	niesprzyjający włączeniu społecznemu i aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji	• Przedkładanie interesu prywatnego ponad wspólny wśród mieszkańców tych miejscowości, co utrudnia „dogadanie się” i realizację wspólnych przedsięwzięć gospodarczych • Oferta kulturalna i rozwijająca kompetencje i umiejętności skoncentrowana w Bukowinie Tatrzańskiej – brak miejsc integracji w pięciu miejscowościach, na terenie których znajduje się obszar rewitalizacji (z szczęściem)	w Białce Tatrzańskiej) • Mniej sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości		
OBSZAR II: OCHRONA ŚRODOWISKA I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA					
2.1	Niska dostępność i jakość szlaków komunikacyjnych i transportu zbiorowego świadczonych na terenie gminy	• Mała liczba połączeń opartych o komunikację zbiorową pomiędzy miejscowościami gminy oraz z innymi miejscowościami; • Brak gminnego (jak również powiatowego) systemu wsparcia komunikacji zbiorowej, wewnątrz gminy jak i pomiędzy miejscowościami; • Funkcjonowanie jedynie połączeń, które zapewniają przedsiębiorcom wysoką rentowność linii; • Braki w sieci ścieżek rowerowych, ułatwiających komunikację mieszkańcom pomiędzy miejscowościami; • Naturalne bariery w postaci pasm górskich, wzniesień i potoków.	• Zmniejszenie mobilności mieszkańców, zwłaszcza osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – w tym bezrobotnych, którzy mają przez to utrudniony dostęp do miejsc pracy; • Utrudniony dostęp do usług publicznych; • Utrudniony dostęp dzieci, młodzieży i seniorów do oferty czasu wolnego, rozumianej również jako przestrzeni integracji.	• Skoordinowanie i wzmocnienie systemu komunikacji na terenie gminy (ścieżki rowerowe, kładki, mostki) oraz na zewnątrz	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
2.2.	Niskie poczucie bezpieczeństwa w ruchu pieszym ze względu na braki w oświetleniu, chodnikach, progach zwalniających i przejściach dla pieszych	• Zbyt mało chodników przy drogach gminnych i powiatowych; • Braki i niska jakość infrastruktury drogowej poprawiającej bezpieczeństwo mieszkańców (oznaczenia, oświetlenie, progi zwalniające); • Zbyt mało inwestycji poprawiających jakość infrastruktury dla bezpieczeństwa pieszych.	• Zagrożenie dla życia i bezpieczeństwa, zwłaszcza dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych; • Brak możliwości samodzielnego przemieszczania się dzieci w szczególnie niebezpiecznych miejscach	• Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców	
2.3	Niska emisja i związane z nią zanieczyszczenie powietrza	• Stosowanie przez mieszkańców (w tym sąsiednich miejscowości), niedozwolonych materiałów do palenia w piecach • Zbyt mała liczba instalacji OZE • Trudność w dotarciu, dla niektórych mieszkańców, do informacji o możliwości wsparcia finansowego dla przedsięwzięć mieszkańców (prywatnych osób)	• Stosunkowo niska jakość powietrza w okresie zimowym • Niekorzystny wizerunek gminy, jako ośrodka czasu wolnego	• Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego i poprawienia jakości powietrza • Edukacja ekologiczna, zwłaszcza w zakresie materiałów używanych do opału	
2.4	Braki w dostępie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	• Ukształtowanie terenu podnoszące znacząco koszty, a w konsekwencji możliwość realizacji wszystkich niezbędnych inwestycji w tym zakresie • Uwarunkowania gruntowe (problem własności gruntów) • Przedkładanie interesu prywatnego ponad wspólny wśród mieszkańców niektórych miejscowości, co utrudnia „dogadanie się” i realizację wspólnych przedsięwzięć związanych z	• Brak przyłączy do sieci, zapewniających dostęp do wody niezależnie od pory roku i poziomu zużycia (liczby użytkowników); • Obniżenie jakości życia mieszkańców; • Wysokie koszty usuwania ścieków (opróżniania szamba), powodujące czasem nielegalne	• Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		rozbudową kanalizacji i sieci wodociągowej	odprowadzanie szkodliwych odpadów do środowiska naturalnego.		
OBSZAR III: GOSPODARKA					
3.1	Brak atrakcyjnych, dobrze płatnych miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi	• Zmiana modelu funkcjonowania (kiedyś przychody mieszkańców gminy mocniej oparte były na rolnictwie), sprawia, że osoby młode słabiej wykształcone, mają częściej problem w odnalezieniu się na rynku pracy; • Turystyka, jako dominująca branża w kontekście miejsc pracy, nie stanowi często odpowiedzi na aspiracje i predyspozycje młodych ludzi z dobrym wykształceniem; • Brak małych i średnich przedsiębiorstw, które generowałyby nowe miejsca pracy, w tym poza sektorem turystyki; • Brak nowych inwestycji stanowiących istotne skupiska miejsc pracy dla osób z aspiracjami, w tym wyższym wykształceniem.	• Bezrobocie, w tym: – młodzi w wieku 18-34 stanowią łącznie grupę ponad 60% bezrobotnych, – osoby w wieku 45-54 oraz 55+ (wzrost liczby odpowiednio i 12,2% i 3,8% w stosunku do roku 2009), – osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowią 1/3 wszystkich bezrobotnych, – długotrwale bezrobotni (stanowiący ponad 50% ogółu bezrobotnych); • Emigracja zarobkowa osób młodych – zjawisko bardzo niepokojące i niezwykle istotne dla społeczności lokalnej, w tym z uwagi na: – rozpad więzi społecznych,	• Podejmowanie działań budujących postawę przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród młodych ludzi; • Zorganizowanie systemu wsparcia i doradztwa dla absolwentów szkół średnich i wyższych; • Tworzenie środowiska dla powstawania atrakcyjnych miejsc pracy w regionie, szczególnie dla młodych, przyczyniając się tym samym do zmniejszenia emigracji zarobkowej.	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
			– odpływ kapitału intelektualnego i społecznego, – zanik tradycji lokalnych; • Zwiększająca się skala wyuczonej bezradności i wykluczenia społecznego.		
3.2	Niewystarczające wykorzystanie unikalnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego na rzecz wzmocnienia lokalnej gospodarki	• Wciąż zbyt słaba współpraca lokalnych przedsiębiorców między sobą oraz z lokalnym samorządem; • Mała ilość działań na rzecz budowania zróżnicowanej, lecz wspólnej oferty turystycznej oraz wizerunku Gminy, we współpracy wszystkich sektorów w Gminie.	• Wciąż niewystarczające wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju turystyki i tworzenia nowych miejsc pracy dla osób o niszowych umiejętnościach (m.in. lokalnych twórców i rzemieślników); • Mocna identyfikacja gminy z kluczowymi ośrodkami (destynacjami turystycznymi), promującymi się prywatnie; • Brak lub zbyt słabo rozwinięta oferta turystyczna skupiona wokół unikalnego niematerialnego dziedzictwa Podhala, która stanowiłaby istotną i przyciągającą turystów atrakcją typową dla tego obszaru, dotyczą np.:	• Poprawa warunków dla rozwoju turystyki poprzez wypracowanie i promocję spójnej i wspólnej oferty usług, opartych o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne • Wspieranie tradycyjnych zawodów (pasterstwo, przerób wełny, lnu, kowalstwo artystyczne i użytkowe) • Wykorzystanie starej, atrakcyjnej z uwagi na styl architektury podhalańskiej • Wzmocnienie promocji Gminy, w tym oznakowanie szlaków i atrakcji turystycznych	

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
			– pasterstwa i zwyczajów pasterskich w górach, produktów lokalnych z mleka owczego (np. oscypek, bundz), strzyżenia owiec i wyrobu wełny, – Rzemiosła charakterystycznego dla sztuki Podhala, Umożliwiłoby to stworzenie miejsc pracy dla osób posiadających unikalną wiedzę i promocję tych zawodów, często zaliczanych do grupy ginących zawodów, Wobec wygaszonego kształcenie w zakresie ginących zawodów w Zespole Szkół Plastycznych im. Antoniego Kenara, stanowi istotne wyzwanie dla społeczności lokalnej - zarówno samorządu jak i przedsiębiorstw świadczących i mogących świadczyć w oparciu o nie niszowe usługi. • Zbyt słabe zdywersyfikowanie możliwości spędzania		

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMU)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	WYZWANIA – POTRZEBY, JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
			czasu wolnego przez turystów ze względu na: – małą ilość tras rowerowych w górach (w tym łączących się z istotnymi punktami/trasami poza gminą), – małą ilość oznakowanych tras spacerowych (w tym dla turystów z dziećmi), połączonych ze ścieżkami edukacyjnymi prezentującymi dziedzictwo przyrodnicze i niematerialne Podhala, – zbyt słabe wykorzystanie walorów biegu rzek górskich (np. Białki czy Młynówki), dla stworzenia dodatkowych tras spacerowych czy rowerowych oraz miejsc wypoczynku dla mieszkańców i turystów		

6. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Gmina Bukowina Tatrzańska, a w szczególności rewitalizowane obszary stanowi przestrzeń harmonijnego rozwoju gospodarczego, opartego o lokalne zasoby i potencjał mieszkańców, w tym coraz mocniej docenianego dziedzictwa niematerialnego Podhala, którego są nośnikami Mieszkańcy, cieszący się wzajemnie swoją aktywnością i podejmujący współpracę na rzecz poprawy jakości życia we wspólnocie lokalnej, odniesieniu do wartości, chętnie się spotykają, działają na swoją rzecz, w oparciu o kreowaną wspólnie przestrzeń spotkań, w tym w instytucjach kultury oraz aktywność, która jednoczy i daje możliwość włączenia w życie społeczności lokalnej, w tym z uwzględnieniem możliwości i potrzeb różnych grup wiekowych oraz osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

7. CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK, ZDIAGNOZOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

CEL GŁÓWNY GPR:

Podniesienie poziomu integracji i aktywności mieszkańców, jako elementów włączenia społecznego oraz zmniejszenie zróżnicowania przestrzennego poziomu życia na obszarze rewitalizacji, jako elementy poprawy jakości życia mieszkańców, poprzez zwiększenie dostępu do usług publicznych, w tym integrujących miejsc i oferty dla różnych grup wiekowych; aktywizację mieszkańców, wspieranie rozwoju gospodarczego w kontekście posiadanych zasobów dziedzictwa; oraz z uwzględnieniem istniejących dysproporcji rozwojowych, podejmując działania na rzecz poprawy kapitału społecznego, ochrony środowiska naturalnego i wzmocnienia bezpieczeństwa mieszkańców.

CEL 1: ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Podniesienie poziomu integracji, włączenia społecznego i aktywności mieszkańców poprzez organizację efektywnego systemu wsparcia, tworzenie miejsc i oferty oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających integracji i aktywizacji mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym różnych grup wiekowych, a także wzmacnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 1.1 Weryfikacja i wzmocnienie systemu wsparcia i opieki dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.
- 1.2 Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym poprawa dostępności do miejsc i oferty integrującej mieszkańców obszarów rewitalizacji.
- 1.3 Wzmacnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę i aktywizacji poszczególnych grup mieszkańców i ich integracji.
- 1.4 Inkubowanie i stwarzanie warunków dla rozwoju organizacji i inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej oraz potencjału działających w nich mieszkańców.

CEL 2: EFEKTYWNA GOSPODARKA PODHALAN I WYSOKI KAPITAŁ SPOŁECZNY

Zwiększenie poziomu kapitału społecznego i gospodarczego poprzez poprawę szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, wzmacnianie postaw przedsiębiorczych, aktywizację zawodową mieszkańców oraz pobudzanie aktywności gospodarczej na terenie gminy, również poprzez kreowanie i odpowiednią promocję jej oferty wykorzystującej unikalne zasoby Podhala

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 2.1 Podnoszenie jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz edukowanie i promowanie wśród dzieci i rodziców rosnącej wartości wiedzy i kompetencji na rynku pracy.
- 2.2 Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.
- 2.3 Tworzenie środowiska dla powstawania atrakcyjnych miejsc pracy w regionie oraz podejmowanie działań budujących postawę przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród młodych ludzi.
- 2.4 Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne, oraz dywersyfikacja działań mających na celu mocniej zrównoważony rozwój poszczególnych miejscowości, w których usytuowane są podobszary rewitalizacji z uwzględnieniem wysokiej dynamiki rozwoju Bukowiny Tatrzańskiej i Białki Tatrzańskiej.

CEL 3: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO JAKO ISTOTNE ELEMENTY JAKOŚCI ŻYCIA

Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa, tym w ruchu drogowym i pieszym oraz zdrowego środowiska poprzez usprawnienie i uzupełnienie systemu komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, wraz z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa, rozbudowę instalacji sanitarnych oraz podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 3.1 Skoordynowanie i wzmocnienie systemu komunikacji wewnątrz i na zewnątrz Gminy.
- 3.2 Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, w tym kluczowo komunikacyjnego.
- 3.3 Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego i poprawienia jakości powietrza, w tym prowadzenie edukacji ekologicznej, zwłaszcza w zakresie materiałów używanych do opału.
- 3.4 Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

8. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

8.1 Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji według struktury celów

Jako odpowiedź na zidentyfikowane problemy (wyzwania) określono zestaw działań zgodnych z celami i kierunkami, mający na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Adresatami tych działań są mieszkańcy obszaru rewitalizacji (wszystkich podobszarów) i w kontekście odpowiedzi na ich problemy - wyzwania zidentyfikowane w toku prowadzonych analiz. Rezultatem analiz jest propozycja działań, które sprzyjać będą poprawie włączenia społecznego oraz jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia te zostały zaplanowane z uwzględnieniem istniejących potencjałów, zarówno w kontekście organizacji społecznych i chęci włączenia się w działania rewitalizacyjne mieszkańców, jak również zasoby materialne gminy, mając na uwadze racjonalność długofalową proponowanych rozwiązań i konieczność kontynuacji zaproponowanych działań, dla realizacji zaplanowanych założeń, przez następne lata.

Zaznaczyć też należy, iż proponowane na rzecz mieszkańców obszarów rewitalizacji przedsięwzięcia odnoszą się do realizowanych obecnie przez gminę zadań wynikających m.in. z konkretnych ustaw (np. o pomocy społecznej) i wskazują na rozwiązania, które uzupełniać będą realizowane standardowo działania. Mają stanowić wartość dodaną, a nie zastąpić realizowane już na rzecz tych mieszkańców działania, lub też zmienić ich formułę, tak by lepiej odpowiadały na potrzeby społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim mieszkańców podobszarów rewitalizacji.

Działania te zostały zaprezentowane w zbiorczej tabeli, w tym:

- jako **PP** - przedsięwzięcie podstawowe, którego szczegółowa charakterystyka znajduje się w punkcie 8.2 (kolumna oznaczona cyfrą 1);
- jako **PU** - przedsięwzięcie uzupełniające, którego opis znajduje się w tabeli (kolumna oznaczona cyfrą 2);
- W kolumnie oznaczonej cyfrą 3 podano podobszar rewitalizacji, którego mieszkańcy są adresatami wsparcia (kluczowi interesariusze). Określenia w tej kolumnie oznaczać będą:
→ COR – cały obszar rewitalizacji;
→ PR. x – numer podobszaru rewitalizacji, np.: Podobszar Rewitalizacji nr 1

CEL 1: ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA				
KIERUNKI	PRZEDSIĘWZIĘCIA:	1.	2.	3.
1.1. Weryfikacja i wzmocnienie systemu wsparcia i opieki dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji	PAKIET REWIT Standardowe działania Ośrodka Pomocy Społecznej (np. działalność pracownika socjalnego, asystentów rodziny, świadczenia finansowe ze strony GOPS), zostaną uzupełnione o następujące kroki: • Stworzenie bazy adresów, pod którymi zamieszkują osoby z obszarów rewitalizacji: na potrzeby działalności GOPS oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem (gmina przekaze bazę do PUP), aby instytucje te w toku bieżącej pracy z klientami systemu pomocy społecznej (instytucji rynku pracy), mogły zastosować ewentualne dodatkowe działania / system preferencji/ działania uzupełniające. • Stworzenie systemu preferencji dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych, w zakresie dodatkowych możliwości aktywizacyjnych (system preferencji dla osób z obszaru rewitalizacji – gmina rekomendować będzie analogiczne rozwiązania PUP-owi). • Standard - bezpośredni kontakt w kontekście oferty integrującej (włączającej): kontakt pracowników socjalnych z osobami wykluczonymi - zachęcanie do zaangażowania się w proponowane działania (oferta aktywizacyjna/ włączająca, np. klub seniora, świetlice). Oferta aktywizacyjna, aktualizowana będzie raz w miesiącu przez lokalne instytucje kultury i przesyłana do MOPS i PUP, w układzie: → dla dzieci, → dla młodych, → dla rodzin z dziećmi, → dla seniorów. W oparciu o otrzymane dane pracownicy socjalni czy asystenci rodziny, nawiązywać będą bezpośredni kontakt z osobami		PU.1	COR

	wykluczonymi/ zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zachęcając do zaangażowania się w proponowane działania. Stworzona dodatkowa oferta stanowić będzie istotny element polityki inkluzyjnej gminy i uzupełniać podejmowane działania. Dodatkowo szkoły otrzymają właściwe dla swoich okręgów zestawienia adresów przynależnych do obszarów rewitalizacji. Umożliwi to szkołom zastosowanie systemów preferencji w różnych przedsięwzięciach, w zakresie projektów poprawiających szanse edukacyjne uczniów (np. dodatkowe punkty przy rekrutacji, w związku z realizacją projektów dofinansowanych, np. z funduszy europejskich).			
	UTWORZENIE DOMU OPIEKI DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	PP.1		COR
1.2. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym poprawa dostępności do miejsc i oferty integrującej mieszkańców obszarów rewitalizacji	SIEĆ AKTYWNOŚCI I KULTURY Przedsięwzięcie podstawowe, szczegółowo opisane w pkt. 8.2 niniejszego rozdziału Przedsięwzięcie składa się z trzech komponentów: KOMPONENT 1: SIEĆ KULTURY DLA INTEGRACJI I SPOTKAŃ 1.1 „Walusiówka” - rozwój oferty filii BCK oraz zagospodarowanie przyległego terenu na cele społeczne 1.2 Utworzenie filii BCK w Brzegach 1.3 Utworzenie filii BCK w Rzepiskach KOMPONENT 2: SIEĆ AKTYWNOŚCI DLA ZDROWIA 2.1 Modernizacja zaplecza sportowego boiska gminnego w miejscowości Czarna Góra wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne 2.2 Budowa boiska sportowego w miejscowości Brzegi wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne 2.3 Budowa boiska sportowego oraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne na Osiedlu Romskim w Czarnej Górze 2.4 Utworzenia miejsce aktywności i spotkań w Rzepiskach - zagospodarowanie przestrzeni na cele społeczne przy planowanej remizie OSP	PP.2		PR 3, 7, 8, 9, 10, 14

KOMPONENT 3: SIEĆ KULTURY i AKTYWNOŚCI DLA INTEGRACJI, ZDROWIA I SPOTKAŃ			
	Utworzenie Centrum Rekreacji, Sportu i Kultury w Białce Tatrzańskiej Przedsięwzięcie zakłada 2 moduły: 3.1 Budowę i wyposażenie hali sportowej wraz z adaptacją przyległego terenu na cele społeczne 3.2 Modernizację i adaptację oraz wyposażenie budynku parafialnego na potrzeby centrum aktywności kulturalnej		
	PLACE SPOTKAŃ Organizacja miejsca spotkań na wolnym powietrzu na potrzeby mieszkańców podobszarów rewitalizacji w każdym sołectw, w którym zidentyfikowano braki w tym zakresie i mieszkańcy obszarów rewitalizacji zgłaszali jako istotną potrzebę. Przedsięwzięcie zakłada pozyskanie działek oraz przeprowadzenie robót budowlano-adaptacyjnych, a następnie wyposażenia miejsc spotkań w małą architekturę W ramach Placu spotkań planuje się utworzenie przestrzeni na której znajdzie się w każdym z miejsc mała architektura sprzyjająca twórczemu integrującemu spędzaniu czasu wolnego przez mieszkańców, min.: • ławki, i stoliki, • altana, • miejsce na ognisko i grill. • kosze, oświetlenie W miarę możliwości terenu i potrzeb mieszkańców, co każdorazowo będzie konsultowane, na terenie tym mogą znaleźć się plac zabaw, siłownia napowietrzna, park linowy, ścianka wspinaczkowa, czy inne tego typu rozwiązania dla aktywnego spędzania czasu różnych grup wiekowych mieszkańców. 1. PLAC SPOTKAŃ - Leśnica Realizacja po wcześniejszym pozyskaniu terenu na preferencyjnych warunkach. 2. PLAC SPOTKAŃ - Groń Realizacja po wcześniejszym pozyskaniu terenu na preferencyjnych warunkach. 3. PLAC SPOTKAŃ - Białka Tatrzańska Realizacja po wcześniejszym pozyskaniu terenu na preferencyjnych warunkach.	PU.2	PR. 1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12,, 13, 14

	4. PLAC SPOTKAŃ - Czarna Góra Realizacji po wcześniejszej komunalizacji mienia SP i uzgodnień z RZGW (w kontekście działki nr 6490/2) 5. PLAC SPOTKAŃ - Brzegi Realizacja po wcześniejszym pozyskaniu terenu na preferencyjnych warunkach.			
	SPORTOWO NA NOWO Przedsięwzięcie zakłada budowę boisk sportowych, w kontekście zidentyfikowanych potrzeb (dostępności) dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Dlatego też zakłada się: 1. BOISKO SPORTOWE - Czarna Góra Planowana jest budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego i parkingu przy Szkole Podstawowej nr 1 w m. Czarna Góra, wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne. Zakres prac: • budowa boiska sportowego, • budowa parkingów, • zakup niezbędnego wyposażenia, • zagospodarowanie przyległej przestrzeni na potrzeby szkoły - wraz z zielenią, ławkami i stolikami. 2. BOISKO SPORTOWE - Leśnica Planowana jest budowa boiska sportowego w miejscowości Leśnica wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne. Zakres prac: • roboty ziemne polegające na niwelacji terenu pod boisko sportowe wraz z odwodnieniem, • budowa boiska, • budowa zaplecza sanitarnego, • budowa ogrodzenia terenu, • zakup niezbędnego wyposażenia, • zagospodarowanie przyległej przestrzeni obiektami rekreacji i małej architektura, w tym: plac zabaw, elementy siłowni zewnętrznej, stoliki z ławkami /krzesłami. 3. BOISKO SPORTOWE - Białka Tatrzańska Planowana jest budowa boiska sportowego		PU.3	PR: 1, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 3, 7, 14,

	w miejscowości Białka Tatrzańska wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne. Zakres prac: - roboty ziemne polegające na niwelacji terenu pod boisko sportowe wraz z odwodnieniem, - budowa boiska, - budowa zaplecza sanitarnego, - ogrodzenia terenu, - zakup niezbędnego wyposażenia, - zagospodarowanie przyległej przestrzeni wraz z zielenią, ławkami i stolikami. Realizacja po wcześniejszym pozyskaniu terenu na preferencyjnych warunkach.			
	ZADBAĆ O SVOJE Wsparcie społeczności romskiej w procesie uwłaszczenia, wynikające ze zbyt małej dbałości społeczności romskiej o sprawy formalne, w tym dotycząca ustalenia własności terenu (nieruchomości) na których żyje. Poczucie własności, stymuluje postawę odpowiedzialności i zaangażowania we własną przestrzeń i własne sprawy. Stanowi kontekst mocniejszego osadzenia w społeczności lokalnej i większego zaangażowania na rzecz większej dbałości o sprawy wspólne – współpracy. Dlatego też istotnym jest wspieranie społeczności romskiej, w podejmowaniu działań na rzecz uregulowania kwestii własnościowych gruntów na których żyją, co ma znaczenie również dla nowych członków społeczności romskiej (dla możliwości ich zameldowania). Dlatego istotne są w tym zakresie: - Działania informacyjne o korzyściach płynących z uregulowania kwestii własności; - Działania doradcze o procesie uwłaszczenia (jak, gdzie, co należy załatwić); - W miarę możliwości wsparcie prawne.		PU.4	PR. 14
1.3. Wzmacnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę i aktywizacji poszczególnych	LOKALNY LIDER W ramach projektu planowane jest zorganizowanie kursów i warsztatów szkoleniowo integracyjnych, kierowanych do przedstawicieli poszczególnych grup wiekowych i społecznych, np.:		PU.5	COS

grup mieszkańców i ich integracji	• młodzieży, • seniorów, • organizacji pozarządowych, których celem będzie wyłonienie osób o kompetencjach liderских (liderów lokalnych) i stworzenie dla nich możliwości rozwoju oraz pomoc w projektowaniu dalszych działań aktywizacyjnych skierowanych do różnych grup wiekowych. Osoby te zostaną m.in. objęte programem, mającym na celu kształcenie liderów lokalnych. Założeniem jest zbudowanie grupy liderów lokalnych w obszarach rewitalizacji(sieci), które stanowić mogą bazę dla inicjowania przedsięwzięć aktywizacyjnych (w tym zapewnienie istniejących miejsc).			
	AKTYWNI SENIORZY Przedsięwzięcie zakłada powołanie koordynatora do spraw seniorów, który inicjowałby utworzenie lokalnych klubów seniora (sołeckich) które stanowiły platformę wsparcia i integracji oraz aktywizacji społecznej seniorów z podobszarów rewitalizacji. Kluby seniora mogłyby równocześnie stanowić wsparcie dla społeczności lokalnej, w realizacji zadań na ich rzecz (w tym np. zajęcia dla dziadków z wnukami). Działalność klubów opierałaby się o rozbudowaną SIEC Bukowiańskiego Centrum Kultury i Centrum Aktywności Lokalnej w Białce Tatrzańskiej.		PU.6	COS
1.4. Inkubowanie i stwarzanie warunków dla rozwoju organizacji i inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej oraz potencjału działających w nich mieszkańców	AKTYWNI I SAMORZĄD Wzmocnienie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi • Sporządzenie listy organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska wraz z danymi kontaktowymi (dla zasobów Gminy, ważne jest również zebranie danych kontaktowych do osób odpowiedzialnych) • Umieszczenie bazy na stronie internetowej Gminy oraz aktualizacja na stronie ngo.pl • Włączenie organizacji pozarządowych w przygotowanie i ewaluację planu współpracy (w tym w miarę możliwości wieloletniego)		PU.7	COS

	• Organizacja dnia organizacji pozarządowych połączonego z Forum organizacji, jako forma promocji aktywności mieszkańców i poszczególnych organizacji • Opracowanie wieloletniego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, oraz włączanie do programu współpracy następujących elementów: → Włączenie organizacji do rozwiązywania problemów zidentyfikowanych w poszczególnych podobszarach rewitalizacji, w tym głównie społecznych → Wspieranie / powierzanie organizacjom pozarządowym działań związanych z aktywizowaniem mieszkańców (kształtowaniem postaw obywatelskich) → Włączenie organizacji pozarządowych w realizację działań mających na celu upowszechnianie dziedzictwa kulturowego Podhala (w tym wspieranie i powierzanie) Udostępnianie organizacjom pozarządowym i grupom nieformalnym pomieszczeń, sprzętu i innego wyposażenia, dla wspierania ich działalności.			
--	--	--	--	--

CEL 2: EFEKTYWNA GOSPODARKA PODHALAN I WYSOKI KAPITAŁ SPOŁECZNY

KIERUNKI	PRZEDSIĘWZIĘCIA:	1.	2.	3.
2.1 Podnoszenie jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz edukowanie i promowanie wśród dzieci i rodziców rosnącej wartości wiedzy i kompetencji na rynku pracy	<i>SZANSE EDUKACYJNE NA +</i> Planowanie i realizacja przedsięwzięć przyczyniających się do: → wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, → rozwoju kompetencji kluczowych uczniów, → rozwoju zainteresowań (uzdolnień) dzieci i młodzieży w formie szkolnej i pozaszkolnej, → włączania dzieci i młodzieży w pozaszkolną działalność społeczno-kulturalną. Dlatego też planuje się stworzenie i wdrożenie planów rozwojowych w tym zakresie dla sieci szkół gminnych, który opisywał będzie plan działań w perspektywie minimum 3 lat (plan opracowywany dla sieci szkół lub indywidualnie przez każdą ze szkół).		PU.8	COS
	<i>DLA NAS KOMPETENCJE</i> Działania edukacyjne wśród społeczności lokalnej,		PU.9	COS

	mające na celu pokazanie wartości dobrego wykształcenia, rozumianego jako zestaw kompetencji i umiejętności, w tym w kontekście wykształcenia zawodowego/ rzemiosła (kompetencje kluczowe jako fundament dla aktywności zawodowej). Działania te realizowane przez szkoły we współpracy z instytucjami rynku pracy, OPS oraz Gminą, w sposób naturalny nawiązywać będą do wartości kompetencji i umiejętności, w zakresie ginących zawodów, jako naturalnego (endogenicznego) zasobu, który stanowić może istotny atut dla młodych, w kontekście lokalnego rynku pracy. Wśród propozycji działań w ramach przedsięwzięcia należy wymienić, spotkania z rodzicami, akcje promocyjne, warsztaty, w tym organizowane we współpracy z instytucjami rynku pracy. Realizacja przedsięwzięć mających na celu różne formy uczestnictwa dzieci i młodzieży w pozaszkolnej działalności społeczno-kulturalnej (np. zespoły regionalne)			
	PRZEDSZKOLE+ Utworzenie przedszkola w miejscowości Czarna Góra Przedsięwzięcie zakłada rozbudowę Szkoły Podstawowej Nr 1 w miejscowości Czarna Góra z adaptacją i wyposażeniem pomieszczeń dla utworzenia i prowadzenia przedszkola.	PP.3		PR. 7, 14
2.2 Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji	AKTYWIZACJA+ <i>Działania komplementarne do zadań wynikających z ustawy oraz realizowanych w ramach tzw. PAKIETU REWIT – działania te zakładają aktywną współpracę z PUP w Zakopanem, w ramach dostępnych środków z Funduszu Pracy oraz realizowanych projektów aktywizacyjnych</i> Pakiet działań mających na celu aktywizację zawodową osób pozostających bez zatrudnienia i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym W ramach pakietu przewiduje się komplementarne działania, mające wesprzeć osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (m.in. młodych, osoby 55+, długotrwale bezrobotne), w tym:		PU.10	COS

	• Wprowadzenie w miarę możliwości systemu preferencji dla działań aktywizacyjnych (w tym szczególnie atrakcyjnych), dla osób z obszarów rewitalizacji w gminie; • Wspieranie innowacyjnych pomysłów na działalność gospodarczą i tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi, w tym poprzez: → System działań mający na celu kształtowanie pomysłów na biznes, w oparciu o twórcze formy/ warsztaty i system doradztwa, z uwzględnieniem wykorzystania endogenicznych potencjałów i istniejącą lokalnie sieć sprzedaży towarów/usług; → Ukierunkowanie istniejącego strumienia dotacji na tworzenie działalności gospodarczej, w miarę możliwości z uwzględnieniem wykorzystania endogenicznych potencjałów i istniejącą lokalnie sieć sprzedaży towarów/usług (lub w miarę możliwości utworzenie nowego programu dotacyjnego). • Intensyfikacja działań mających na celu aktywizację zawodową osób w wieku 55+, zwłaszcza długotrwale pozostających bez pracy, m.in. poprzez tworzenie i rozwój spółdzielni socjalnych.			
2.3 Tworzenie środowiska dla powstawania atrakcyjnych miejsc pracy w regionie oraz podejmowanie działań budujących postawę przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród młodych ludzi	<i>NOWA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ</i> Zestaw działań mających na celu wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców, wzmacniających lokalny rynek pracy: • Tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniających miejsca do rozwoju istniejących lub powstawania nowych inwestycji; • W miarę możliwości wspieranie/ sprzyjanie rozwojowi istniejących podmiotów gospodarczych, w tym w zakresie innowacyjnych pomysłów i/lub opartych na endogenicznych zasobach; • Wzmacnianie kapitału ludzkiego działających na obszarach rewitalizacji przedsiębiorstw; • Współpraca z Podhalańską Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Nowym Targu i innymi		PU.11	COS

	wyższymi uczelniami, wspólne z gminą i prężnymi, lokalnymi przedsiębiorcami, na rzecz inicjowania i realizacji projektów promujących m.in. nowe technologie i zdrowe środowisko, z uwzględnieniem charakterystycznych uwarunkowań kulturowych.			
	EKONOMIA SPOŁECZNA Stwarzanie warunków do rozwijania inicjatyw związanych z tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, w tym zakładaniem spółdzielni socjalnych, wspierających zatrudnienie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem na rynku pracy (np. niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych), w powrocie na rynek pracy i zwiększenie poziomu ich zintegrowania ze społecznością.		PU.12	COS
2.4 Poprawa warunków dla rozwoju turystyki w oparciu o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne, oraz dywersyfikacja działań mających na celu mocniej zrównoważony rozwój poszczególnych miejscowości, w których usytuowane są podobszary rewitalizacji z uwzględnieniem wysokiej dynamiki rozwoju Bukowiny Tatrzańskiej i Białki Tatrzańskiej.	PLAN - DZIAŁANIE - ROZWÓJ Wypracowanie i promocja spójnej i wspólnej oferty usług, opartych o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne, mających na celu intensyfikację rozwoju Gminy Bukowina Tatrzańska, zwłaszcza w kontekście potrzeby mocniej zrównoważonego rozwoju poszczególnych miejscowości, w których usytuowane są podobszary rewitalizacji z uwzględnieniem wysokiej dynamiki rozwoju Bukowiny Tatrzańskiej i Białki Tatrzańskiej Działania te mają na celu nie tylko znalezienie wyróżników czy zdefiniowanie nowej oferty/marki, ale też wpłynąć mogą na aktywizację zawodową wielu starszych osób, które są „nośnikami” wiedzy/umiejętności specyficznych dla tego obszaru (np. w zakresie ginących zawodów). Działania te powinny być oparte o: - Opracowanie partycypacyjne (w tym z przedsiębiorstwami i mieszkańcami) Strategii promocji oraz identyfikacji wizualnej Gminy Bukowina Tatrzańska, w tym: założenia identyfikacji wizualnej, wypracowanie i promocja marki, system jej identyfikacji wizualnej zakres usług turystycznych, plan wdrożenia strategii. Założenia strategii powinny być oparte o: → analizę usług i produktów turystycznych,		PU.13	COS

	→ analizę obecnych zasobów turystycznych i potencjału obszaru przez pryzmat kierunku rozwoju marki, → określenie i badanie reprezentatywnej grupy społecznej, → analizę pozycji i konkurencyjności Gminy, na tle innych sąsiednich miejscowości, → określenie podstawowych problemów do rozwiązania w zakresie działań związanych z promocją gospodarczą i turystyczną; • Utworzenie internetowego portalu Gminy, adekwatnego do opracowanej Strategii promocji marki oraz identyfikacji wizualnej Gminy; • Wdrożenie strategii, uwzględniające włączenie podmiotów i organizacji, które stanowić mogą grupę istotnych sojuszników w procesie wdrażania Strategii, w tym: → lokalnych przedsiębiorców i ich organizacji, → lokalnych organizacji pozarządowych (np. Związek Podhalań, Koła Gospodyń Wiejskich, Podhalańska Lokalna Grupa Działania), → gminnych instytucji, w tym w szczególności BCK z utworzonymi filiami; • Kreację wydarzeń / imprez promujących i wykorzystujących zasoby, zgodnie z wypracowanymi założeniami; • Promocja rękodzieła zgodnie z wypracowanymi założeniami ww. Strategii; • Promocja przetwórstwa lokalnego oraz tradycyjnych metod hodowli; • System grantów na rzecz działalności organizacji pozarządowych kształtujących ofertę adekwatną do określonej w strategii marki.			
	PODHALAŃSKA OSADA PASTERSKA Przedsięwzięcie zakłada odrestaurowanie szalasów pasterskich na polanie Podokólne i stworzenie tematycznej osady dotyczącej pasterstwa, wyrobów z wełny, przetwórstwa lokalnego (oscypek, bundz, bryndza). Osada pasterska zapewni dostęp do specyficznej/unikatowej oferty wszystkim mieszkańcom		PU.14	COS

	podobszarów rewitalizacji i pozostałych sołectw, jednocześnie stanowiąc potencjał gospodarczy w sektorze turystyki jako miejsca budowania unikatowej oferty turystycznej. Kluczowym zadaniem osady będzie utrwalanie, koordynowanie i kształtowanie/rozwój oferty, skupionej wokół dziedzictwa niematerialnego Gminy i Podhala. W ramach projektu planowane jest również utworzenie edukacyjnej ścieżki pasterskiej, co może stanowić szczególnie interesującą ofertę dla rodzin z dziećmi i zorganizowanych grup szkolnych (wycieczek klasowych czy uczestników powszechnych i popularnych zielonych szkół organizowanych na Podhalu. Przedsięwzięcie planowane do realizacji wspólnie z podmiotami działającymi w sektorze turystyki. Przedsięwzięcie planowane do realizacji w partnerstwie podmiotów społecznych i gospodarczych, dla osiągnięcia jak najlepszego efektu w procesie przygotowania i wdrażania.			
2.5 Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne, oraz dywersyfikacja działań mających na celu mocniej zrównoważony rozwój poszczególnych miejscowości, w których usytuowane są podobszary rewitalizacji z uwzględnieniem wysokiej dynamiki rozwoju Bukowiny Tatrzańskiej i Białki Tatrzańskiej.	DO GÓRY ROWEREM Budowa systemu ścieżek rowerowych połączonych z miejscami rekreacji i wypoczynku dla różnych grup wiekowych oraz propozycji ścieżek edukacyjnych dotyczących zasobów naturalnych i dziedzictwa Podhala. Ścieżki przebiegać będą przez wszystkie miejscowości, w których znajdują się podobszary rewitalizacji, w tym zgodnie z postulatami ze spotkań konsultacyjnych, wzdłuż rzeki Białki, w górach, pomiędzy poszczególnymi miejscowościami Gminy oraz pomiędzy sąsiednimi Gminami.		PU.15	COS

CEL 3: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO JAKO ISTOTNE ELEMENTY JAKOŚCI ŻYCIA				
KIERUNKI	PRZEDSIĘWZIĘCIA:	1.	2.	3.
3.1 Skoordynowanie i wzmocnienie systemu komunikacji wewnątrz i na zewnątrz Gminy	<i>SKOMUNIKOWANI = MOBILNI</i> Podjęcie działań mających na celu zwiększenie mobilności komunikacyjnej mieszkańców wewnątrz i na zewnątrz gminy, zwłaszcza na podobszarach rewitalizacji Celem podejmowanych działań jest stworzenie sieci dodatkowych połączeń dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji z sąsiednimi miejscowościami oraz wewnątrz Gminy, co jest istotne dla zwiększenia mobilności osób bezrobotnych na rynku pracy oraz poprawy jakości życia społeczności lokalnej. Ramowym założeniem przedsięwzięcia jest organizacja publicznego transportu zbiorowego wraz z Powiatem Tatrzańskim na zasadzie porozumienia, w oparciu o planowane zmiany w Ustawie o zbiorowym transporcie publicznym (np. poprzez dofinansowanie nierentownych linii w celu poprawy jakości i dostępności transportu publicznego na terenie Gminy i Powiatu).		PU.16	COS
	<i>BUDOWA ŁĄCZNOŚCI DROGOWO-MOSTOWEJ PRZEZ POTOK SZYSZKOWSKI</i> Budowa przeprawy mostowej przez Potok Szyszkowski wraz z budową drogi wewnętrznej		PU.17	COS
3.2 Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, w tym kluczowo komunikacyjnego	<i>BEZPIECZNY PIESZY</i> Przedsięwzięcia mające na celu podniesienie bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, poprzez poprawę jakości infrastruktury drogowej w Gminie, zwłaszcza na podobszarach rewitalizacji gminy. Działania rewitalizacyjne obejmować będą m.in.: • Bieżące remonty/modernizację dróg i chodników zwiększające bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów • Uzupełnienie sieci ciągów pieszo-rowerowych, ścieżek rowerowych i chodników oraz sieci róg zwiększających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów by mogli korzystać z przedsięwzięć rewitalizacyjnych. • Wyznaczenie i budowa alternatywnych dróg pieszych i rowerowych, nie kolidujących z ruchliwymi drogami, zwiększających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów by		PU.18	COS

	mogli korzystać z przedsięwzięć rewitalizacyjnych. • Poprawę oznakowania pionowego i poziomego dróg. • Budowę przejść dla pieszych, barier ochronnych, progów zwalniających. • Odwodnienie chodników. • Uzupełnienie oświetlenia (przy zastosowaniu energooszczędnych punktów świetlnych oraz oświetlenia inteligentnego). • Stworzenie i wdrożenie programu mobilności dzieci i młodzieży szkolnej.			
	BEZPIECZNI MIESZKAŃCY Budowa remizy OSP Rzepiska II wraz z zapleczem do ćwiczeń	PP.4		PR: 8, 9
3.3 Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego i poprawienia jakości powietrza, w tym prowadzenie edukacji ekologicznej, zwłaszcza w zakresie materiałów używanych do opału.	EKO-ZMIANA Działania wspierające i promujące zachowania proekologiczne, wśród różnych grup wiekowych Działania w tym zakresie powinny być podejmowane zarówno przez gminę, jak i organizacje społeczne czy przedsiębiorców i ich związki, jako element szacunku do unikalnego dziedzictwa naturalnego będącego w „rękach mieszkańców” oraz mieszkańców siebie nawzajem. W tym zakresie należy podejmować m.in.: • Działania edukacyjne na rzecz zachowań proekologicznych mieszkańców, w tym m.in.: → projekty edukacyjne w szkołach, → szkolenia / warsztaty związane z promowaniem postaw proekologicznych, → wystawy, gry terenowe, itp., → edukacja ekologiczna, zwłaszcza w zakresie materiałów używanych do opału. • Działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji, w tym: → stosowanie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE), w tym wykorzystanie zasobów wód geotermalnych → termomodernizacja, → wymiana źródeł ciepła na ekologiczne, w tym w zakresie: – domów jednorodzinnych, – infrastruktury użyteczności publicznej,		PU.19	COS

	infrastruktury przedsiębiorstw.			
3.4 Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	<i>INSTALACJE WOD-KAN</i> Uzupełnienie istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy ze szczególnym uwzględnieniem obszarów rewitalizacji.		PU.20	COS

Przedsięwzięcia znajdujące się na liście podstawowej, są przedsięwzięciami celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

8.2 Charakterystyka przedsięwzięć podstawowych

Poniżej opisano podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, których realizacja jest kluczowa dla osiągnięcia założonych celów Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym związanych ze zwiększeniem włączenia społecznego i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawy jakości ich życia.

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.1	UTWORZENIE DOMU OPIEKI DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Lidia i Mariusz Becela, Wierch Olczański 51a, 45-530 Bukowina Tatrzańska	GOPS w Bukowinie Tatrzańskiej	2017-2020
Podobszar/y rewitalizacji (PR), którego dotyczy przedsięwzięcie	Źródło finansowania	Szacunkowa wartość projektu
PR 1-14	- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności - Środki prywatne	140 000 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie? Problemy kluczowe z poziomu GPR: - Stosunkowo duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej, w tym jednymi z najczęstszych powodów objęcia wsparciem są niepełnosprawność (45,7%) oraz długotrwała i ciężka choroba (41,6%); - Rosnący sukcesywnie udział osób w wieku poprodukcyjnym, w grupie wszystkich mieszkańców ogółem; - Zbyt słabe wsparcie społeczne osób z trudnościami i ich włączenie społeczne – system wsparcia rodzin i seniorów oparty głównie na świadczeniach finansowych systemu opieki społecznej i urzędu pracy, jest niewystarczający dla faktycznej aktywizacji; i zwiększenia włączenia społecznego; - Braki w działaniach gminy i organizacji społecznych wspierających rodziny i młode matki zagrożone problemami społecznymi oraz seniorów; - Braki w ofercie czasu wolnego, utrudniają włączanie społeczne rodzin, seniorów (osób samotnych) oraz osób młodych i udzielenie innego rodzaju wsparcia. Problemy właściwe dla przedsięwzięcia: - W całej Gminie Bukowina Tatrzańska, nie istnieje Dom Pomocy Społecznej dla seniorów ani żaden dzienny ośrodek wsparcia, w którym osoby starsze (w tym samotne i chorujące), mogłyby uzyskać wsparcie; - Istniejący budynek, choć pełnił funkcję pensjonatu, wymaga prac adaptacyjnych, które pozwolą na stworzenie dobrych i godnych warunków życia dla osób starszych, w tym ze specjalnymi potrzebami, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wyposażenia budynku w sprzęty i urządzenia niezbędne dla prowadzenia działalności. - W Powiecie Tatrzańskim istnieje tylko jeden Dom Pomocy Społecznej (w Zakopanem) i jak wynika z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej, zdecydowanie nie zaspokaja potrzeb w zakresie zapewnienia stałej opieki dla seniorów z terenu powiatu, w tym Gminy Bukowina Tatrzańska. - Obecnie osoby starsze z terenu rewitalizacji (jak i całej Gminy) muszą być lokowane z racji braku miejsc e powiatowym DPS, poza obszarem gminy –	

	odrywając osoby starsze od ich środowiska (w tym kultury i dziedzictwa, tak istotnego dla tej grupy)
	Grupa docelowa
	Osoby starsze, w tym niepełnosprawne – mieszkańcy wszystkich podobszarów rewitalizacji
	Opis przedsięwzięcia
	Projekt zakłada adaptację istniejącego budynku (byłego pensjonatu), na potrzeby domu opieki dla osób starszych (dom pomocy społecznej dla seniorów), w którym osoby te będą mogły mieć zapewnioną niezbędną opiekę wsparcie. Budynek wymaga wykonania prac adaptacyjnych, aby spełniał niezbędne wymagania i odpowiadał na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, które mają być jego rezydentami. W ramach przedsięwzięcia, planuje się utworzenie ok 15 miejsc stałego pobytu, zatem uzupełni on sieć usług dla seniorów, o miejsce zlokalizowane bezpośrednio na terenie Gminy (w bardzo bliskim położeniu od obszaru rewitalizacji). Istotnym atutem oferty ośrodka będzie organizacja terapii zajęciowej (czy aktywizacji seniorów w tym kierunku), w oparciu rzemiosło artystyczne, w tym związane z dziedzictwem Podhala, w oparciu o kompetencje i doświadczenie inwestorów. Miejsce realizacji: Wierch Olczański 51 a, 34-530 Bukowina Tatrzańska, nr działki 231/9 i 231/12. Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane poza obszarem rewitalizacji. Zakres inwestycji 1. W ramach prac adaptacyjnych wykonane zostaną: • projekt wykonawczy, • budowa windy, • adaptacja pomieszczeń kuchennych, • adaptacja istniejących pomieszczeń na spełniające wymagania pokoje, • gabinet lekarski i gabinety rehabilitacji, • dostosowanie parkingu do transportu osób niepełnosprawnych. 2. Zakupy niezbędnego wyposażenia, niezbędnego dla prowadzenia działalności Domu Pomocy Społecznej Przedsięwzięcie możliwe do realizacji w etapach.
	Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)?
	Realizacja przedsięwzięcia stworzy możliwość niesienia pomocy i integrowania osób starszych i niepełnosprawnych, zamieszkującym obszar rewitalizacji w Gminie. Oferta domu opieki będzie pierwszą tego typu realizowaną na obszarze Gminy i uzupełni dotychczas funkcjonujący system wsparcia, oparty w głównej mierze na pomocy finansowej. Osoby starsze z ternu rewitalizacji, wymagające opieki, będą mogły być lokowane ośrodki stworzonych w ramach planowanego przedsięwzięcia – będą blisko swoich środowisk rodzinnych - nie będą musiały przeżywać lat swego dojrzałego życia w oddaleniu od bliskich oraz kultury i dziedzictwa Podhala, tak istotnego dla tej grupy wiekowej. Działanie Domu Opieki Społecznej umożliwi godne życie osób starszych, samotnych, dotkniętych chorobami, z terenów obszaru rewitalizacji, którym coraz trudniej radzić sobie z podstawowymi sprawami życiowymi ze względu na stan zdrowia i brak możliwości wsparcia ze strony bliskich.
Komplementarność przedsięwzięcia	Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: nie dotyczy
	Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020:

	nie dotyczy
WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
Liczba wspartych obiektów infrastruktury służących mieszkańcom obszarów rewitalizacji: Sposób pomiaru: → Dokumentacja projektowa. → Umowa dotacyjna. → Protokoły odbioru. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. Sposób pomiaru: → Diagnozy służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. → Dane jednostki odpowiedzialnej za planowanie przestrzenne.	Liczba seniorów objętych wsparciem w ramach korzystających ze stworzonego ośrodka. Sposób pomiaru: → Umowy z klientami / pacjentami → Listy obecności. → Sprawozdania. Liczba nowo utworzonych miejsc pracy. Sposób pomiaru: → Ewidencja zatrudnienia. → Umowy
Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	CEL 1: ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA Podniesienie poziomu integracji, włączenia społecznego i aktywności mieszkańców poprzez organizację efektywnego systemu wsparcia, tworzenie miejsc i oferty oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających integracji i aktywizacji mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym różnych grup wiekowych, a także wzmacnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę.
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim?	Przedsięwzięcie zrealizowane zostanie w Bukowinie Tatrzańskiej (Wierch Olczański 51a)
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?	Projekt dedykowany będzie mieszkańcom wszystkich podobszarów rewitalizacji, ze względu na położenie w centralnej lokalizacji w gminie.
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	Utworzony w ramach przedsięwzięcia dom opieki dla osób starszych ma służyć mieszkańcom wszystkich podobszarów rewitalizacji. Na wyznaczonych w Gminie Bukowina Tatrzańska podobszarach rewitalizacji nie znajduje się budynek, który mógłby spełniać taką funkcję. Dlatego też, przedsięwzięcie jest planowane do realizacji w centralnej części gminy – na terenie miejscowości Bukowina Tatrzańska. Oferta domu opieki będzie pierwszą tego typu realizowaną na obszarze Gminy i uzupełni dotychczas funkcjonujący system wsparcia, oparty w głównej mierze na pomocy finansowej. Działanie Domu Opieki Społecznej umożliwi godne życie osób starszych, samotnych, dotkniętych chorobami, z terenów obszaru rewitalizacji, którym coraz trudniej radzić sobie z podstawowymi sprawami życiowymi ze względu na stan zdrowia i brak możliwości wsparcia ze strony bliskich.

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.2	SIEĆ AKTYWNOŚCI I KULTURY	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Gmina Bukowina Tatrzańska	Bukowiańskie Centrum Kultury w Bukowinie Tatrzańskiej, Związek Podhalań O. Leśnica, Związek Podhalań O. Brzegi, Stowarzyszenie Aktywna Leśnica, OSP Brzegi, OSP Rzepiska II, LKS GRANIT CZARNA GÓRA, Parafia Brzegi, Małopolski Urząd Wojewódzki, „Kotelnica Białczańska”, Parafia Białka Tatrzańska, CRS w Białce Tatrzańskiej, lokalne stowarzyszenia (Czas na Białkę i Związek Podhalań O. Białka)	2017-2020
Podobszar/y rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Źródło finansowania	Szacunkowa wartość projektu
PR 3,7,8,9,10,14	- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich - Krajowe środki publiczne, w tym: → Środki z budżetu państwa, m.in. „Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020”- program rządowy MSWiA → Wieloletni Program Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Małopolskiego → Środki własne	15 390 000 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	Problemy kluczowe z poziomu GPR: • Słabnące poczucie wspólnoty i integracji społecznej mieszkańców oraz istotnie skorelowany z tym postępujący rozpad więzi społecznych; zwłaszcza w kontekście słabej dostępności do miejsc i oferty integrującej mieszkańców (w tym z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych) • Braki/ niska jakość, i utrudniony dostęp do przestrzeni (miejsc) i oferty sprzyjających integracji i aktywności społecznej (włączeniu społecznemu), mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Stosunkowo wąska i jednorodna oferta nie stanowiąca „okazji” czy „pretekstów” do spotkań, zwłaszcza w kontekście poszczególnych grup wiekowych: → dzieci i rodzin z dziećmi (brakuje oferty, która umożliwiałaby realizację zajęć równoległe dla dzieci i rodziców / opiekunów), → młodzieży, → seniorów, → osób niepełnosprawnych. • Braki w zakresie infrastruktury rekreacyjnej (spędzania czasu wolnego) dla różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli), adekwatnych do współczesnych potrzeb i możliwości (np. place zabaw, siłownie napowietrzne, ścieżki spacerowe, rowerowe, szlaki edukacyjne, boiska sportowe); • Mała ilość inwestycji w zakresie odnowienia infrastruktury sportowo - rekreacyjnej, w tym również poprawiających jakość życia osób ze specjalnymi potrzebami (z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, seniorów); • Zbyt słabe wsparcie społeczne osób z trudnościami i ich włączenie społeczne – system wsparcia rodzin i seniorów oparty głównie na świadczeniach	

finansowych systemu opieki społecznej i urzędu pracy, jest niewystarczający dla faktycznej aktywizacji i zwiększenia włączenia społecznego;

- Zbyt mało okazji do nawiązania twórczych relacji z dorosłymi (animatorów/oferty), co sprawia, iż brakuje wśród osób dorosłych autorytetów i osobowości, które mogły zostać zaakceptowane przez młodzież
- Niski poziom integracji społeczności romskiej z innymi mieszkańcami gminy.

Problemy i potrzeby właściwe dla przedsięwzięcia:

- Zbyt mały dostęp do oferty czasu wolnego dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji (BCK tylko w Bukowinie i jedna filia bez oferty zajęć dla różnych grup wiekowych rozwijających zainteresowania).
- Zbyt mało działań mających na celu wzmocnienie mocniejszego włączenia do życia społecznego różnych grup wiekowych (w tym młodzież, rodziny i seniorzy).

Mieszkańcy najbardziej oddalonych obszarów rewitalizacji mają do pokonania duże odległości - prywatne busy kursują obecnie do miasta Zakopane – nie ma kursów pomiędzy poszczególnymi sołectwami w Gminie.

- Zbyt wąska oferta dla poszczególnych grup wiekowych (wzmocnia proces wykluczania społecznego i dezintegracji),
- Określona przez mieszkańców potrzeba do aktywności i integracji, wokół spraw istotnych dla mieszkańców (w tym dziedzictwo).
- Konieczność rozwoju oferty rozwijającej zainteresowania dzieci i młodzieży, w kontekście wyników z egzaminów szkolnych (poszerzenie zainteresowań, jako baza do rozwoju kompetencji kluczowych, uzdolnień i aspiracji edukacyjnych młodzieży).
- Konieczność identyfikacji i dbałości o dziedzictwo niematerialne, w kontekście społecznym i gospodarczym (jako możliwości rozwoju oferty turystycznej gminy).
- Wygaszone kształcenie w zakresie ginących zawodów w Zespole Szkół Plastycznych im. Antoniego Kenara, co stanowi istotne zagrożenie dla przerwania ciągłości w zakresie charakterystycznych dla Podhala zawodów, a tym samym wyrobów, co w przypadku Gminy Bukowina Tatrzańska ma znaczenie dla kształtowania oferty gospodarczej i rozwoju turystyki

Grupa docelowa

Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji nr 3,7,8,9,10,14 – dzieci, młodzież, rodziny z dziećmi, osoby samotne, seniorzy

Opis przedsięwzięcia

W ramach przedsięwzięcia planuje się stworzenie sieci obiektów sprzyjających integracji i spotkaniom mieszkańców, czyli realizacji inkluzyjnej polityki społecznej Gminy Bukowina Tatrzańska.

Kultura i wszelka aktywność mieszkańców, ma ich włączać, stanowić przestrzeń rozwoju i budowania relacji, czyli odpowiadać na zidentyfikowane potrzeby.

Miejsca te sprzyjać będą:

- **aktywności kulturalnej i sportowej** mieszkańców wskazanych podobszarów rewitalizacji;
- **integracji, aktywizacji oraz włączeniu społecznemu** mieszkańców;
- **inicjowaniu nowych przedsięwzięć i inicjatyw oddolnych**

Stworzenie dostępnych miejsc spotkań i aktywności wraz z **ciekawą ofertą, skrojoną pod poszczególne grupy (zwłaszcza dzieci, młodzież i seniorów)** ma przyczynić się do wzrostu poczucia wspólnoty i aktywizacji mieszkańców tych terenów.

W części nowo powstałych miejsc znajdzie się też przestrzeń na działalność organizacji pozarządowych oraz wszelkich oddolnych inicjatyw mieszkańców.

Zatem przedsięwzięcie zakłada się stworzenie sieci, która rozłożona przestrzennie w racjonalny sposób, zwiększy dostęp mieszkańców, zwłaszcza z obszarów rewitalizacji i zwiększy szanse na ich włączenie społeczne (aktywizację, zintegrowanie).

Przedsięwzięcie składa się z trzech komponentów:

- **KOMPONENT 1: SIEĆ KULTURY DLA INTEGRACJI I SPOTKAŃ** zakładający poszerzenie oferty już istniejącej oraz stworzenie nowych filii Bukowiańskiego Centrum Kultury
- **KOMPONENT 2: SIEĆ AKTYWNOŚCI DLA ZDROWIA I SPOTKAŃ** dotyczący budowy lub rozbudowy miejsc aktywności sportowej i rekreacji w poszerzeniem ich oferty o skierowaną do dzieci (place zabaw) i seniorów (np. siłownie zewnętrzne)
- **KOMPONENT 3: SIEĆ KULTURY i AKTYWNOŚCI DLA INTEGRACJI, ZDROWIA I SPOTKAŃ**, w którym zawiera się projekt utworzenia miejsca skupiającego zarówno aktywność sportową jak i kulturalną tj. Centrum Rekreacji, Sportu i Kultury w Białce Tatrzańskiej

KOMPONENT 1: SIEĆ KULTURY DLA INTEGRACJI I SPOTKAŃ

Przewiduje się, że na bazie istniejącego Bukowiańskiego Centrum Kultury, wykorzystując istniejące zasoby, stworzona zostanie sieć, w której BCK realizowałby swoje zadania w znacznie większej skali, w tym rozbudowałby ofertę dla różnych grup wiekowych oraz możliwości zwiększenia integracji wewnątrzgminnej.

Przedsięwzięcie zakłada stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego różnych grup wiekowych (przestrzeń i oferta), w tym decentralizacja miejsc sprzyjających tego typu działaniom.

RAMOWE ZAŁOŻENIA DLA PLANOWANIA I REALIZACJI OFERTY BCK:

- **Organizacja przedsięwzięć** kulturalnych na terenie Gminy (koncerty, przedstawienia teatralne, wystawy, publikacje, seanse kinowe);
- **Kształtowanie i realizacja oferty czasu wolnego** rozwijającej zainteresowania i kompetencje kluczowe mieszkańców – np. kurs tańca, gimnastyka, gry na instrumentach, nauka tańca i śpiewu góralskiego, warsztaty malarstwa na szkle, malarstwa na tkaninie, ceramiki, hafciarstwa, rzeźby, warsztaty fotografii, operatorskie, kursy kulinarne, zajęcia sportowe. Oferta kształtowana według potrzeb **poszczególnych grup wiekowych**:
 - **Górska rodzina** – oferta dla rodziców realizowana równolegle lub oferta zajęć wspólnych dla dzieci z rodzicami'
 - **Młody Góral/Góralka** – oferta rozwijająca zainteresowania, tworzona również we współpracy z Podhalańską Wyższą Szkołą Zawodową
 - **Młodzi Podhala (nie tylko na starcie życiowym)'**
 - **Górska dojrzałość**;
- Utworzenie w miarę możliwości i koordynacja **Klubów Seniora** działających w każdym z sołectw – działanie wymagać będzie zaangażowania koordynatora, który w oparciu o sieć lokalnych liderów (seniorów), utworzy sieć klubów seniora w Gminie (projekt komplementarny).
Będą to miejsca spotkań, aktywizacji i integracji seniorów, w Klubach dostępnych dla nich od godzin popołudniowych do popołudnia. Kluby wyposażone w podstawową infrastrukturę: np. stoły, krzesła, sofy, sprzęt multimedialny, gry (np. bilard, piłkarzyki, gry planszowe), umożliwiać będą spędzanie czasu wolnego, a w tym:
 - Spotkania i rozmowę z sąsiadami i znajomymi,
 - Realizację zajęć rękodzieła (wyroby mogą być sprzedawane podczas przedsięwzięć ogólnogminnych – przychód na podstawowe koszty działalności Klubu)
 - Spotkania z ciekawymi osobami, wydarzenia związane z integracją międzypokoleniową
 - Klub stanowić będzie nie tylko przestrzeń na spotkania, ale również

wsparcie dla rodzin osób starszych, które potrzebować mogą dla pełnienia swoich ról (zadań, w tym zawodowych), wsparcia w opiece nad najstarszymi członkami rodziny, którzy może nie potrzebują nadzoru medycznego, jednakże ze względu na stan zdrowia powinni przebywać w towarzystwie innych osób;

- Utworzenie **przestrzeni Młodych Podhala** – zgodnie z filiami BCK – przestrzeń spotkania dla młodych;
- „**Miejsce dla swoich**” – stworzenie/udostępnianie miejsca na spotkania organizacjom lokalnym/grupom nieformalnym.

RAMOWE ZAŁOŻENIA ANIMACJI DZIAŁAŃ W OPARCIU O STWORZONĄ INFRASTRUKTURĘ

Tak skonstruowana sieć BCK, zakłada realizację zajęć przez animatorów w poszczególnych filiach, które stanowić będą również przestrzeń dla działalności zespołów i organizacji lokalnych. Przy zebraniu się większej grupy z danego sołectwa (poza miejscem gdzie znajduje się filia BCK) możliwe będzie przeprowadzenie zajęć w danym sołectwie przez animatorów BCK (dojeżdża animator do grupy, a nie grupa do animatora).

ELEMENTY REALIZACJI 1 KOMPONENTU: SIEĆ KULTURY

1.4 „Walusiówka” - rozwój oferty filii BCK oraz zagospodarowanie przyległego terenu na cele społeczne

Projekt polega na rozszerzeniu oferty filii BCK „Walusiówka” o różnorodne zajęcia adresowane do dzieci, młodzieży i seniorów wraz z zatrudnieniem animatora, a także zagospodarowanie terenu w bezpośrednim sąsiedztwie budynku.

Miejsce realizacji:

ul. Wspólna 7a, Leśnica

Przedsięwzięcie będzie realizowane poza obszarem rewitalizacji.

Zakres inwestycji:

W ramach projektu planowane jest zakupienie wyposażenia filii BCK, w tym:

- stanowisk komputerowych
- instrumentów muzycznych,
- gier zręcznościowych i planszowych
- sprzętu audio wizualnego i sportowego.

Planowane jest również zagospodarowanie przestrzeni przyległej do „Walusiówki” na cele społeczne, w tym wykonanie m.in. elementów siłowni zewnętrznej.

1.5 Utworzenie filii BCK w Brzegach

Projekt polega na utworzeniu filii BCK w Brzegach (w oparciu o istniejącą Remizę OSP), realizującej różnorodne zajęcia adresowane do dzieci, młodzieży i seniorów wraz z zatrudnieniem animatora, a także zagospodarowanie terenu w bezpośrednim sąsiedztwie budynku.

Miejsce realizacji:

Działki nr: 611, 612, 613, 614, 2853 (Brzegi)

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie obszaru rewitalizacji.

Zakres:

W ramach projektu planowane są:

- adaptacja istniejącego budynku Remizy OSP na potrzeby tworzonej filii BCK, w tym modernizacja instalacji,
- zakup wyposażenia dla tworzonej filii BCK, w tym: stołów, krzeseł, foteli, stanowisk komputerowych instrumentów muzycznych, gier zręcznościowych i planszowych, sprzętu audiowizualnego,

- zagospodarowanie przestrzeni przyległej do filii BCK na cele społeczne, w tym m.in. wykonanie elementów siłowni zewnętrznej.

1.6 Utworzenie filii BCK w Rzepiskach

Projekt polega na utworzeniu filii BCK w Rzepiskach realizującej różnorodne zajęcia adresowane do dzieci, młodzieży i seniorów, a także zagospodarowanie terenu w bezpośrednim sąsiedztwie budynku.

Miejsce realizacji:

Działki nr: przekazane w formie darowizny 1952/7 i 1952/5, 1952/2; Potok Wojtyczków

Przedsięwzięcie będzie realizowane poza obszarem rewitalizacji.

Zakres:

W ramach projektu planowane są:

- wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych na działalność filii BCK w Rzepiskach, w tym w: stanowiska komputerowe, instrumenty muzyczne, gry zręcznościowe,
- zakup sprzętu audio wizualnego i sportowego,
- zagospodarowanie terenu oraz utworzenie placu spotkań koło remizy OSP wraz z zapleczem do ćwiczeń (elementy siłowni zewnętrznej).

KOMPONENT 2: SIEĆ AKTYWNOŚCI DLA ZDROWIA I SPOTKAŃ

Sieć aktywności dla zdrowia i spotkań, to sieć miejsc, które po stworzeniu, umożliwią mieszkańcom obszarów rewitalizacji wspólną aktywność, sprzyjającą zdrowiu i spotkaniom. Stanowiąc będzie też doskonałą platformę dla zwiększania włączenia społecznego, np. rodziców dzieci z rodzin potrzebujących wsparcia.

Przedsięwzięcie zakłada budowę nowych i modernizację istniejących boisk, które każdorazowo połączone będą z podstawową infrastrukturą, która sprzyja integracji i wspólnemu spędzaniu czasu (ławki, altany, stoły, place zabaw, miejsca na grilla). Celem jest stworzenie miejsc wielofunkcyjnych, które użytecznych dla różnych grup wiekowych (w tym równolegle).

ELEMENTY REALIZACJI 2 KOMPONENTU: SIEĆ AKTYWNOŚCI

2.5 Modernizacja zaplecza sportowego boiska gminnego w miejscowości Czarna Góra wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne

Miejsce realizacji:

Działka nr: 2/14, Czarna Góra

Przedsięwzięcie będzie realizowane poza obszarem rewitalizacji.

Zakres:

Projekt zakłada modernizację zaplecza sportowego boiska gminnego w miejscowości Czarna Góra poprzez budowę szatni z zapleczem sanitarnym i salą szkoleniową, siłowni zewnętrznej oraz wykonanie trybuny z uzupełnieniem wyposażenia. W ramach projektu planowane do realizacji są:

- prace budowlane polegające na budowie budynku zaplecza sportowego,
- budowa trybun widowiskowych,
- zagospodarowanie terenu wokół boiska poprzez stworzenie parkingu oraz doposażenie tej przestrzeni w obiekty rekreacji i małej architektury, w tym plac zabaw, elementy siłowni zewnętrznej, stoliki z ławkami.

2.6 Budowa boiska sportowego w miejscowości Brzegi wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne

Miejsce realizacji:

Działki nr: 611, 612, 613, 614, 2853 (Brzegi)

Przedsięwzięcie będzie realizowane na obszarze rewitalizacji.

Zakres - w ramach projektu planuje się:

- roboty ziemne polegające na niwelacji terenu pod boisko sportowe wraz z odwodnieniem,
- budowę zaplecza sanitarnego,
- budowę ogrodzenia terenu,
- zakup niezbędnego wyposażenia,
- zagospodarowanie przyległej przestrzeni obiektami rekreacji i małej architektury, w tym m.in. plac zabaw, elementy siłowni zewnętrznej, stoliki z ławami.

2.7 Budowa boiska sportowego oraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne na Osiedlu Romskim w Czarnej Górze

Miejsce realizacji:

Działki nr: 6132/30, 6132/32, 6132/8, 6132/28

Przedsięwzięcie będzie realizowane na obszarze rewitalizacji – osiedle romskie.

Zakres - w ramach projektu planuje się:

- budowę boiska sportowego,
- zagospodarowanie przestrzeni obiektami rekreacji i małej architektury, w tym m.in. plac zabaw, elementy siłowni zewnętrznej, stoliki z ławami /krzesłami.

Realizacja po wcześniejszym wykupie działek.

2.8 Utworzenia miejsce aktywności i spotkań w Rzepiskach - zagospodarowanie przestrzeni na cele społeczne przy planowanej remizie OSP

Miejsce realizacji:

Działki nr: 1952/7 i 1952/5, 1952/2 - działki przekazane w formie darowizny

Przedsięwzięcie będzie realizowane poza obszarem rewitalizacji.

Zakres - w ramach projektu planuje się:

W ramach projektu, planuje się zagospodarowanie terenu na cele społeczne, w tym utworzenie siłowni zewnętrznej oraz stolików i ławek.

KOMPONENT 3: SIEĆ KULTURY I AKTYWNOŚCI DLA INTEGRACJI, ZDROWIA I SPOTKAŃ

Utworzenie Centrum Rekreacji, Sportu i Kultury w Białce Tatrzańskiej, zakłada 2 komplementarne moduły, w kontekście charakteru przestrzeni i ich funkcji:

3.3 Budowę i wyposażenie hali sportowej w wraz z adaptacją przyległego terenu na cele społeczne

3.4 Modernizację i adaptację oraz wyposażenie budynku parafialnego na potrzeby centrum aktywności kulturalnej

ELEMENTY POSZCZEGÓLNYCH MODUŁÓW:

3.1 Budowa i wyposażenie hali sportowej w wraz z adaptacją przyległego terenu na cele społeczne

Miejsce realizacji:

Działki nr: 2980/6, 2980/7, Białka Tatrzańska

Przedsięwzięcie będzie realizowane poza obszarem rewitalizacji.

Zakres - w ramach projektu planuje się:

Utworzenie miejsca, w którym znajdą się:

- hala sportowa o wymiarach 25,43x44,31 m,
- sześciorzędowa trybuna mieszcząca 369 osób + dwie osoby niepełnosprawne,
- cztery zespoły przebieralno – sanitarne + zespół przebieralno – sanitarny dla osób niepełnosprawnych,
- mała sala gimnastyczna z zapleczem przebieralno – sanitarnym,
- pokój trenerów i sędziów z zapleczem sanitarnym,

- pokój kontroli antydopingowej i pomocy medycznej,
- zespół sauny,
- pokój do masażu,
- sala konferencyjna,
- magazyny na sprzęt sportowy,
- zaplecze socjalno sanitarne dla pracowników,
- wejście główne dla widzów z holem głównym, portiernią, szatnią i zespołem sanitarnym,
- pomieszczenia techniczne, kotłownia, magazyny itp.

Ponad to, w ramach przedsięwzięcia planuje się:

- przebudowę istniejącego zjazdu,
- przebudowę parkingów dla 36 samochodów osobowych oraz 4 dla osób niepełnosprawnych,
- budowę drogi wewnętrznej,
- wykonanie zbiornika p.poż wraz z placem manewrowym,
- budowę wielofunkcyjnego boiska sportowego o wymiarach 28x45 m,
- wykonanie oświetlenia zewnętrznego,
- wykonanie ogrodzeń i piłkochwyków.

Stworzony obiekt, zostanie uzupełniony o dodatkowe wyposażenie,

Centrum będzie wykorzystywane przez młodzież szkolną, kluby sportowe oraz wszystkich mieszkańców korzystających z oferty rekreacyjno-sportowej. Będzie to również miejsce udostępniane stowarzyszeniom oraz turystom.

3.2 Modernizacja i adaptacja oraz wyposażenie budynku parafialnego na potrzeby centrum aktywności kulturalnej (CAK)

Drugim komponentem przedsięwzięcia będzie modernizacja i adaptacja oraz wyposażenie budynku parafialnego na potrzeby centrum aktywności kulturalnej dla różnych grup wiekowych.

Centrum Aktywności Kulturalnej oferować będzie mieszkańcom zajęcia podobne jak te w filii BCK (zakłada się silną współpracę ośrodków w kreowaniu i realizacji oferty spędzania czasu wolnego, dla różnych grup mieszkańców.

Miejsce realizacji:

Działka nr: 2980/42, Białka Tatrzańska

Przedsięwzięcie będzie realizowane poza obszarem rewitalizacji.

Zakres - w ramach projektu planuje się:

- termomodernizacja budynku,
- wymiana pokrycia dachowego
- prace w zakresie wymiany instalacji elektrycznej, kanalizacyjnej i centralnego ogrzewania,
- zakup wyposażenia dla tworzonego centrum aktywności kulturalnej, w tym: stoły, krzesła, fotele, stanowiska komputerowe instrumenty muzyczne, gry zręcznościowe i planszowe, sprzęt audiowizualny,
- zagospodarowanie przyległej przestrzeni obiektami rekreacji i małej architektury, w tym: plac zabaw, elementy siłowni zewnętrznej, stoliki z ławami /krzesłami.

Przedsięwzięcie możliwe do realizacji w etapach.

Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)?

Realizacja przedsięwzięcia umożliwi stworzenie miejsc dla aktywnej i kreatywnej działalności mieszkańców podobszarów rewitalizacji. W nowo powstałych miejscach przygotowana zostanie oferta kulturalna i rekreacyjno-sportowa dostosowana do różnych grup wiekowych, co pozwoli na większe włączenie społeczne grup zagrożonych wykluczeniem (np. młodzież, osoby bezrobotne, beneficjenci pomocy społecznej, seniorzy). Mieszkańcom udostępniona zostanie przestrzeń spotkań i spontanicznej integracji. Przestrzenie te będą istotnym elementem wzmocnienia polityki inkluzyjnej

Komplementarność przedsięwzięcia	gminy.
	Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: Projekt 1.1 – Remont Wiejskiego Domu Kultury w Leśnicy Projekt 3.1 – budowa obiektu Centrum Sportu w Białce Tatrzańskiej
	Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020: nie dotyczy
WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Sposób pomiaru: → Dokumentacja projektowa → Umowa dotacyjna → Protokół odbioru - Liczba utworzonych miejsc spędzania czasu wolnego oraz integracji i aktywizacji mieszkańców Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru po realizacji inwestycji → Statuty - Liczba utworzonych placów zabaw i miejsc spotkań Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru → Dokumentacja fotograficzna - Liczba powstałych/zmodernizowanych sal sportowych i boisk Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru → Dokumentacja fotograficzna - Liczba pomieszczeń udostępnianych mieszkańcom Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru po realizacji inwestycji → Strona WWW - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Sposób pomiaru: → Diagnozy służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji → Dane jednostki odpowiedzialnej za planowanie przestrzenne	- Liczba mieszkańców (w tym: dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby starsze) korzystających z usług BCK i jego filii, CAK: Sposób pomiaru: → Listy obecności → Deklaracje udziału w zajęciach → Oferta GOK → Sprawozdania → Strona www - Liczba programów zajęć (ofert) prowadzonych w sieci BCK i CAK Sposób pomiaru: → Programy pracy → Oferta BCK, i CAK → Sprawozdania → Strona www - Liczba mieszkańców (w tym: dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby starsze) korzystających z infrastruktury sal sportowych i boisk Sposób pomiaru: → Listy obecności → Arkusze zajęć lekcyjnych → Deklaracje udziału w zajęciach → Umowy o współpracy - Liczba nowo utworzonych miejsc pracy. Sposób pomiaru: → Ewidencja zatrudnienia. - Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) Sposób pomiaru: → Ewidencja zatrudnienia.
Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	CEL 1: ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA Podniesienie poziomu integracji, włączenia społecznego i aktywności mieszkańców poprzez organizację efektywnego systemu wsparcia, tworzenie miejsc i oferty wspieranie

	inicjatyw sprzyjających integracji i aktywizacji mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym różnych grup wiekowych, a także wzmacnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim?	Projekt 1.1 – ul. Wspólna 7a (Leśnica-Groń) Projekt 1.3 – Potok Wojtyczków (Rzepiska) Projekt 2.1 - Działka nr: 2/14, Czarna Góra Projekt 2.4 – Potok Wojtyczków (Rzepiska) Projekt 3.1 – ul. Środkowa 183 i 184 (Białka Tatrzańska) Projekt 3.2 – Działka nr: 2980/42, Białka Tatrzańska
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?	Podobszary rewitalizacji nr 3,7,8,9,10,14
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	Obszar Podhala charakteryzuje się obecnie dużą wartością nieruchomości, ze względu na wyjątkowe walory krajobrazowe i położenia (zarówno grunty jak i zabudowania). Dlatego działania Gminy mające na celu racjonalne działania skupiają się na osiągnięciu jak najlepszego efektu, z punkt społeczno-ekonomicznego. Dlatego w miarę możliwości, Gmina po dokonanych analizach, wyznaczyła miejsca poza obszarami rewitalizacji, jednakże dostęp do nich jest w miarę prosty dla mieszkańców poszczególnych podobszarów rewitalizacji z poszczególnych miejscowości. Działanie to ma na celu optymalnego efektu w logiki: nakład – rezultat.

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.3	PRZEDSZKOLE +	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Gmina Bukowina Tatrzańska	-	2017-2020
Podobszar/y rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Źródło finansowania	Szacunkowa wartość projektu
PR 7, 14	- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich - Krajowe środki publiczne	1 500 000 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	Problemy kluczowe z poziomu GPR: - Niska dostępność (brak lub duża odległość) przedszkoli, żłobków i innych form opieki nad dziećmi do 6 roku życia - Mniejsza mobilność i możliwość podjęcia zatrudnienia przez młode osoby wychowujące dzieci, zwłaszcza przez kobiety - Obniżenie szans edukacyjnych dzieci (słabsze wyniki na dalszych etapach nauczania)	
	Problemy właściwe dla przedsięwzięcia: - Brak przedszkola w miejscowości Czarny Groń, co utrudnia dostęp do edukacji przedszkolnej dzieciom z podobszarów rewitalizacji (zniechęca rodziców do objęcia edukacją przedszkolną dzieci). - Kwestia braku miejsc w przedszkolach dotyczy to także społeczności romskiej, w kontekście której bardzo istotną jest jak najszybsza socjalizacja i integracja, jako sprzyjająca budowaniu właściwych postaw i włączaniu w życie społeczności lokalnej.	
	Grupa docelowa Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji nr 7 i 14 (sołectwo Czarna Góra) – dzieci do 6 roku życia oraz ich rodzice/opiekunowie.	
	Opis przedsięwzięcia Przedsięwzięcie zakłada uzupełnienie sieci przedszkoli w Gminie, w kontekście potrzeb mieszkańców podobszarów rewitalizacji w miejscowości Czarna Góra, w tym w kontekście społeczności romskiej zamieszkującej jeden z podobszarów rewitalizacji. Przedszkole te z perspektywy mieszkańców podobszaru rewitalizacji i ich potrzeb, są bardzo potrzebne dla podniesienia jakości edukacji w szkołach (uczeń mający przygotowanie przedszkolne ma znacznie większe szanse edukacyjne), ale też zwiększenia mobilności zawodowej młodych matek.	
	Miejsce realizacji: ul. Zagóra 149, Czarna Góra. Numery działek: 2161,2160, 2162,2163, 1998 Przedsięwzięcie planowane do realizacji poza obszarem rewitalizacji.	
	Zakres: Modernizacja i adaptacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 w Czarnej Górze, na potrzeby utworzenia przedszkola. W ramach projektu zrealizowane zostaną m.in.: - roboty budowlane polegające na adaptacji pomieszczeń do prowadzenia przedszkola; - zakup niezbędnego wyposażenia na potrzeby działalności przedszkola,	

	• zagospodarowanie przyległej przestrzeni na potrzeby przedszkola - stworzenie placu zabaw dla dzieci wraz z ławkami i stolikami. Przedsięwzięcie możliwe do realizacji w etapach. Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)? • Realizacja przedsięwzięcia umożliwi rozszerzenie oferty opiekuńczej dla dzieci do 6 roku życia na terenie podobszarów rewitalizacji w miejscowości Czarna Góra. • Poprawa szans edukacyjnych dzieci z terenów obszarów rewitalizacji (lepszy start na etapie szkoły). • Jednocześnie wpłynie na możliwość podjęcia zatrudnienia przez osoby, które dotychczas nie mogły tego zrobić, ze względu na potrzebę zapewnienia opieki dzieciom (zwłaszcza młode matki).
Komplementarność przedsięwzięcia	Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: nie dotyczy Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020: nie dotyczy
WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
• Liczba przedszkoli działających w Gminie Bukowina Tatrzańska, w tym na potrzeby mieszkańców podobszarów rewitalizacji: Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru → Statuty placówek → Listy obecności, oświadczenia → Dokumentacja fotograficzna → Strona www • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Sposób pomiaru: → Diagnozy służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji → Dane jednostki odpowiedzialnej za planowanie przestrzenne	• Liczba miejsc przedszkolnych w sieci przedszkoli Gminy Bukowina Tatrzańska, w tym na potrzeby mieszkańców podobszarów rewitalizacji: Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru → Statuty placówek → Listy obecności, oświadczenia → Dokumentacja fotograficzna → Strona www • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy. Sposób pomiaru: → Ewidencja zatrudnienia. • Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) Sposób pomiaru: → Ewidencja zatrudnienia.
Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	CEL 1: ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA Podniesienie poziomu integracji, włączenia społecznego i aktywności mieszkańców poprzez organizację efektywnego systemu wsparcia, tworzenie miejsc i oferty oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających integracji i aktywizacji mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym różnych grup wiekowych, a także wzmacnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim?	Przedsięwzięcie realizowane będzie na potrzeby mieszkańców podobszaru rewitalizacji nr 7 i 14 w Czarnej Górze przy ul. Zagóra 149 w miejscowości Czarna Góra.
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?	Podobszar rewitalizacji nr 7 oraz 14 (Czarna Góra)
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem	Przedsięwzięcie zakłada rozbudowę istniejącej Szkoły Podstawowej nr 1 w Czarnej Górze celem stworzenia

rewitalizacji?

przedszkola. Budynek szkoły znajduje się poza obszarem rewitalizacji, jednak jest naturalnym miejscem realizacji tego typu inwestycji oraz znajduje się w lokalizacji, która jest łatwo dostępna dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji nr 7 i 14.

Warto zauważyć, iż jest to często stosowana praktyka, dogodna dla rodziców posiadających więcej dzieci, gdyż umożliwia równoczesne odprowadzanie bezpieczne dzieci do przedszkola i szkoły podstawowej.

W kontekście czynników społeczno-ekonomicznych, dokonano analizy, z której wynika, iż nieracjonalnym byłoby budowanie nowego budynku na potrzeby stosunkowo niedużego przedszkola, wobec faktu potrzeb dwóch podobszarów rewitalizacji, na żadnym z nich, wobec zidentyfikowanego potencjału wolnej przestrzeni w szkole, wymagającej jedynie modernizacji i adaptacji.

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.4	BEZPIECZNI MIESZKAŃCY – Budowa remizy OSP Rzepiska II wraz z zapleczem do ćwiczeń	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Gmina Bukowina Tatrzańska	OSP Rzepiska II	2017-2020
Podobszar/y rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Źródło finansowania	Szacunkowa wartość projektu
PR 8, 9	- Krajowe środki publiczne, w tym: → Środki z budżetu państwa, → Program „Małopolskie Remizy” → Środki własne	2 000 000 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	Problemy kluczowe z poziomu GPR: - Poczucie zagrożenia mieszkańców, związane z brakiem zabezpieczenia przeciwpożarowego (brak łatwo dostępnej jednostki OSP) - Brak warunków/miejsc dla rozwoju i aktywności organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej - Słabnące poczucie wspólnoty i integracji społecznej mieszkańców oraz istotnie skorelowany z tym postępujący rozpad więzi społecznych; zwłaszcza w kontekście słabej dostępności do miejsc i oferty integrującej mieszkańców (w tym z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych)	
	Grupa docelowa	
	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji nr 8 i 9 oraz całego sołectwa Rzepiska – dzieci, młodzież, rodziny, seniorzy.	
	Opis przedsięwzięcia	
	Przedsięwzięcie zakłada budowę remizy OSP Rzepiska II wraz z salą, która udostępniana będzie na cele społeczne. Dlatego też planuje się w oparciu o powstałą infrastrukturę, celu społecznego, utworzyć filię Bukowińskiego Centrum Kultury w Rzepiskach, ze względu na ograniczony dostęp mieszkańców i organizacji społecznych mi miejsc i oferty sprzyjającej spotkaniom.	
	Miejsce realizacji: Rzepiska - działka przekazana w formie darowizny 1952/7 i 1952/5, 1952/2 Przedsięwzięcie planowane do realizacji poza obszarem rewitalizacji.	
	Zakres: W ramach prac zaplanowano: - rozbiórkę istniejącego budynku kółka rolniczego, - budowę nowego budynku OSP wraz z: → z zapleczem do ćwiczeń → pomieszczeniem / pomieszczeniami na cele społeczne - zakup wyposażenia. Pomieszczenia stworzone w budynku remizy mają służyć realizacji działań z zakresu kultury i sportu dedykowanych mieszkańcom. Przestrzeń dla działalności znajdują tutaj lokalne organizacje pozarządowe oraz inicjatywy oddolne mieszkańców.	
	Przedsięwzięcie możliwe do realizacji w etapach.	
	Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)?	
	Realizacja podniesie jakość życia mieszkańców, poprzez zwiększenie poczucia	

	bezpieczeństwa w kontekście zagrożenia pożarowego oraz stworzy nowe możliwości do integracji i aktywizacji mieszkańców (potencjał miejsca spotkań i aktywności)..
Komplementarność przedsięwzięcia	Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: nie dotyczy Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020: nie dotyczy
WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
- Liczba wybudowanych remiz strażackich, stanowiących element zabezpieczenia przeciwpożarowego, tym mieszkańców podobszarów rewitalizacji: Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru → Dokumentacja fotograficzna → Strona www - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Sposób pomiaru: → Diagnozy służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji → Dane jednostki odpowiedzialnej za planowanie przestrzenne	Liczba działających Ochotniczych Straży Pożarnych funkcjonujących na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego mieszkańców Gminy Bukowina Tatrzańska, w tym na potrzeby mieszkańców podobszarów rewitalizacji: Sposób pomiaru: → Statuty → Listy obecności, oświadczenia → Dokumentacja fotograficzna → Strona www
Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	CEL 3: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO JAKO ISTOTNE ELEMENTY JAKOŚCI ŻYCIA Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa, tym w ruchu drogowym i pieszym oraz zdrowego środowiska poprzez usprawnienie i uzupełnienie systemu komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, wraz z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa, rozbudowę instalacji sanitarnych oraz podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim?	Przedsięwzięcie realizowane będzie w sąsiedztwie podobszarów rewitalizacji 8 i 9 – w miejscowości Rzepiska (Potok Wojtyczków).
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?	Przedsięwzięcie dedykowane jest mieszkańcom podobszarów 8 i 9 (sołectwo Rzepiska).
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	Planowane miejsce realizacji przedsięwzięcia to teren gminny, obecnie stoi tam budynek dawnego kółka rolniczego. Jasna sytuacja własnościowa pozwala na realizację inwestycji, która nie byłaby możliwa do zrealizowania w żadnym innym miejscu na terenie podobszarów nr 8 i 9. Lokalizacja przedsięwzięcia została wybrana tak, aby służyła mieszkańcom obu tych podobszarów.

9. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Poniżej zaprezentowano planowane koszty przedsięwzięć podstawowych określonych w GPR, wraz określeniem źródeł ich finansowania.

PRZEDSIĘWZIĘCIE	PROJEKT /KOMPONENT PROJEKTU	Okres realizacji	Wartość inwestycji (w PLN)	Planowane źródła finansowania
UTWORZENIE DOMU OPIEKI DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH		2017-2020	140 000	- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności - Krajowe środki prywatne
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			140 000	
SIEĆ AKTYWNOŚCI I KULTURY	KOMPONENT 1: SIEĆ KULTURY DLA INTEGRACJI I SPOTKAŃ			- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich - Krajowe środki publiczne, w tym: → Środki z budżetu państwa, m.in. „Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020”- program rządowy MSWiA → Wieloletni Program Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Małopolskiego → Środki własne
	„Walusiówka” - rozwój oferty filii BCK oraz zagospodarowanie przyległego terenu na cele społeczne	2017-2020		
	Utworzenie filii BCK w Brzegach	2017-2020		
	Utworzenie filii BCK w Rzepiskach	2019-2020		
	KOMPONENT 2: SIEĆ AKTYWNOŚCI DLA ZDROWIA I SPOTKAŃ			
	Modernizacja zaplecza sportowego boiska gminnego w miejscowości Czarna Góra wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne	2017-2020		
	Budowa boiska sportowego w miejscowości Brzegi wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne	2017-2020		
	Budowa boiska sportowego oraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne na Osiedlu Romskim w Czarnej Górze	2017-2020		
	Utworzenia miejsce aktywności i spotkań w Rzepiskach - zagospodarowanie przestrzeni na cele społeczne przy planowanej remizie OSP	2019-2020		
	KOMPONENT 3: SIEĆ KULTURY i AKTYWNOŚCI DLA INTEGRACJI, ZDROWIA I SPOTKAŃ			
	Utworzenie Centrum Rekreacji, Sportu i Kultury w Białce Tatrzańskiej	2016-2020		
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			26 330 000 zł	
PRZEDSZKOLE +		2017-2020	1 500 000	- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności

				• Krajowe środki publiczne
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			1 500 000 zł	
BEZPIECZNI MIESZKAŃCY – Budowa remizy OSP Rzepiska II wraz z zapleczem do ćwiczeń		2017-2020	2 000 000	• krajowe środki publiczne • środki własne Gminy • Program „Małopolskie Remizy”
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			2 000 000 zł	
WARTOŚĆ WSZYSTKICH PRZEDSIĘWZIĘĆ:			29 970 000 zł	

W kontekście przedsięwzięć uzupełniających, wstępna analiza i szacunki związane z realizacją działań zaproponowanych do realizacji opiewać będzie na około 25 000 000 zł. Jednakże w miarę pozytywnej weryfikacji składanych przez interesariuszy procesu rewitalizacji wniosków o dofinansowanie, mających na celu pozyskanie funduszy zewnętrznych, kwota ta może być znacznie wyższa (choć w niekorzystnej sytuacji może też ulec obniżeniu).

Warto zauważyć, iż środki na realizację przedsięwzięć uzupełniających będą pochodzić z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz publicznych, a także prywatnych środków krajowych. Istotnym elementem będzie też finansowanie przedsięwzięć tzw. miękkich, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego komplementarnie do publicznych środków krajowych.

10. JAKI JEST PLAN DZIAŁAŃ W GPR - KOMPLEMENTARNOŚĆ I ZINTEGROWANIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ

10.1 Rozłożenie przestrzenne realizacji przedsięwzięć podstawowych – kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych

Uwzględnione w Programie przedsięwzięcia podstawowe, mają kluczowe znaczenie dla zrealizowania celów procesu rewitalizacji w długofalowej perspektywie, w tym w szczególności związanych ze wzrostem aktywności i integracji mieszkańców w sferze społecznej, kulturowej oraz wzmacniania relacji wewnątrz społeczności lokalnych. Kluczowym przedsięwzięciem, realizującym powyższe cele jest przedsięwzięcie „Sieć aktywności i kultury”, które składa się z trzech komponentów:

- Komponent 1: Sieć kultury dla integracji i spotkań
- Komponent 2: Sieć aktywności dla zdrowia i spotkań
- Komponent 3 – łączony: Sieć kultury dla integracji, zdrowia i spotkań.

Należy zauważyć, iż dla projektowanej sieci usług (w tym infrastruktura na ich potrzeby), punktem odniesienia – identyfikacji potrzeb, są mieszkańcy poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

W ramach diagnozy także zidentyfikowano, a potwierdzono w trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych, potrzebę uzupełnienia:

- infrastruktury oświatowej (brak przedszkola w Czarnej Górze),
- usług publicznych w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców (brak remizy w Rzepiskach), oraz
- usług ochrony zdrowia (ograniczony dostęp mieszkańców do opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych w gminie).

Poniższe mapy prezentują istniejące obecnie miejsca realizacji usług celu publicznego i planowane w Programie, wraz z określeniem kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych w trzech kluczowych aspektach

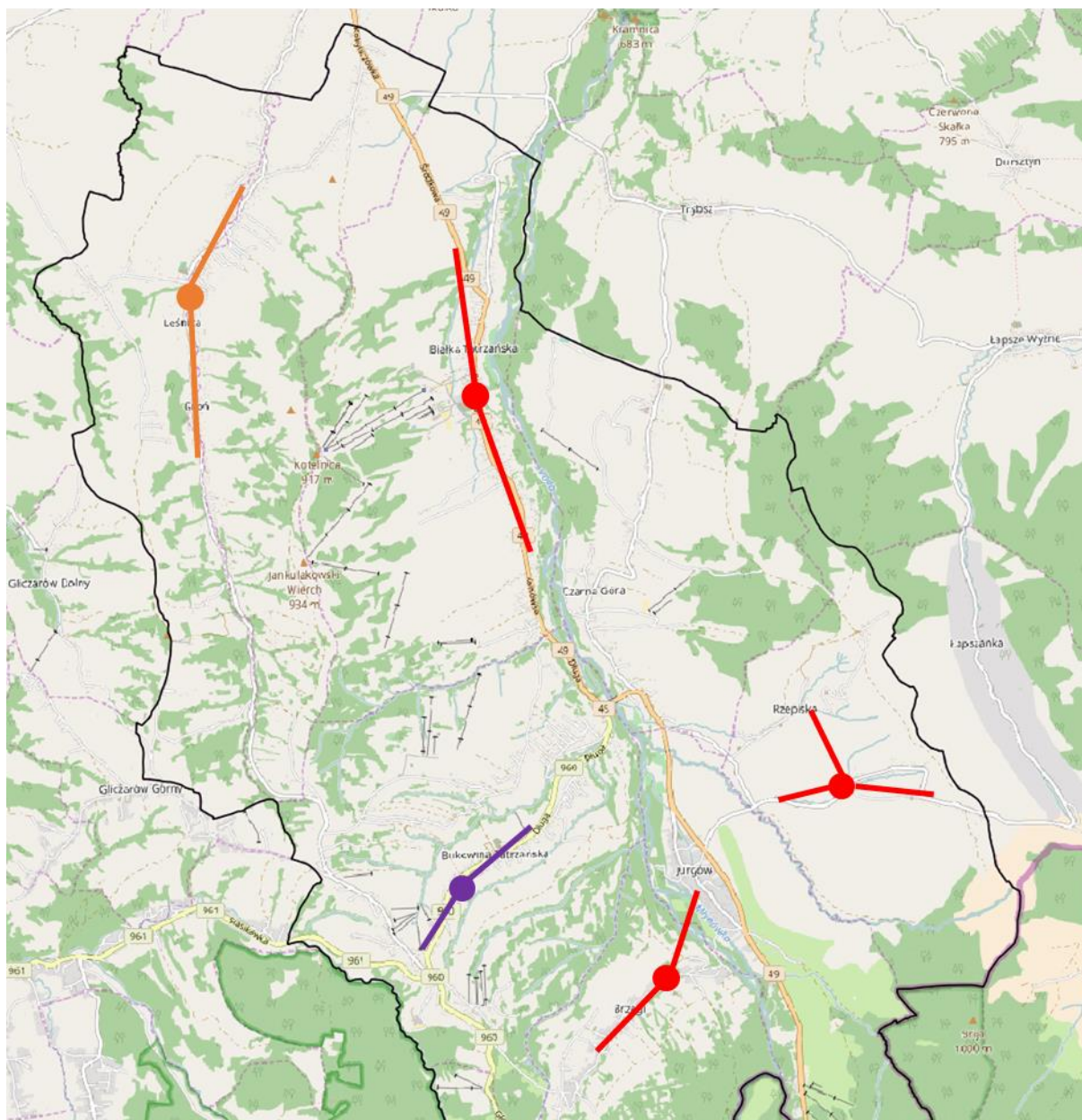
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, stanowi załącznik nr 2 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Bukowina Tatrzańska na lata 2016-2023.

SIEĆ AKTYWNOŚCI I KULTURY:

KOMPONENT 1: SIEĆ KULTURY DLA INTEGRACJI I SPOTKAŃ

KOMPONENT 3 ŁĄCZONY: SIEĆ KULTURY I AKTYWNOŚCI DLA INTEGRACJI, ZDROWIA I SPOTKAŃ

- Istniejący obiekt Bukowiańskiego Centrum Kultury („Dom Ludowy”)
- Obiekt modernizowany (Filia BCK w Leśnicy)
- Nowe obiekty

Źródło: opracowanie własne.

SIEĆ AKTYWNOŚCI I KULTURY:

KOMPONENT 2: SIEĆ AKTYWNOŚCI DLA
ZDROWIA I SPOTKAŃ

KOMPONENT 3 ŁĄCZONY: SIEĆ KULTURY I
AKTYWNOŚCI DLA INTEGRACJI, ZDROWIA I
SPOTKAŃ

- Istniejące obiekty - boiska
- Istniejące obiekty – baseny
- Obiekty modernizowane
- Nowe obiekty

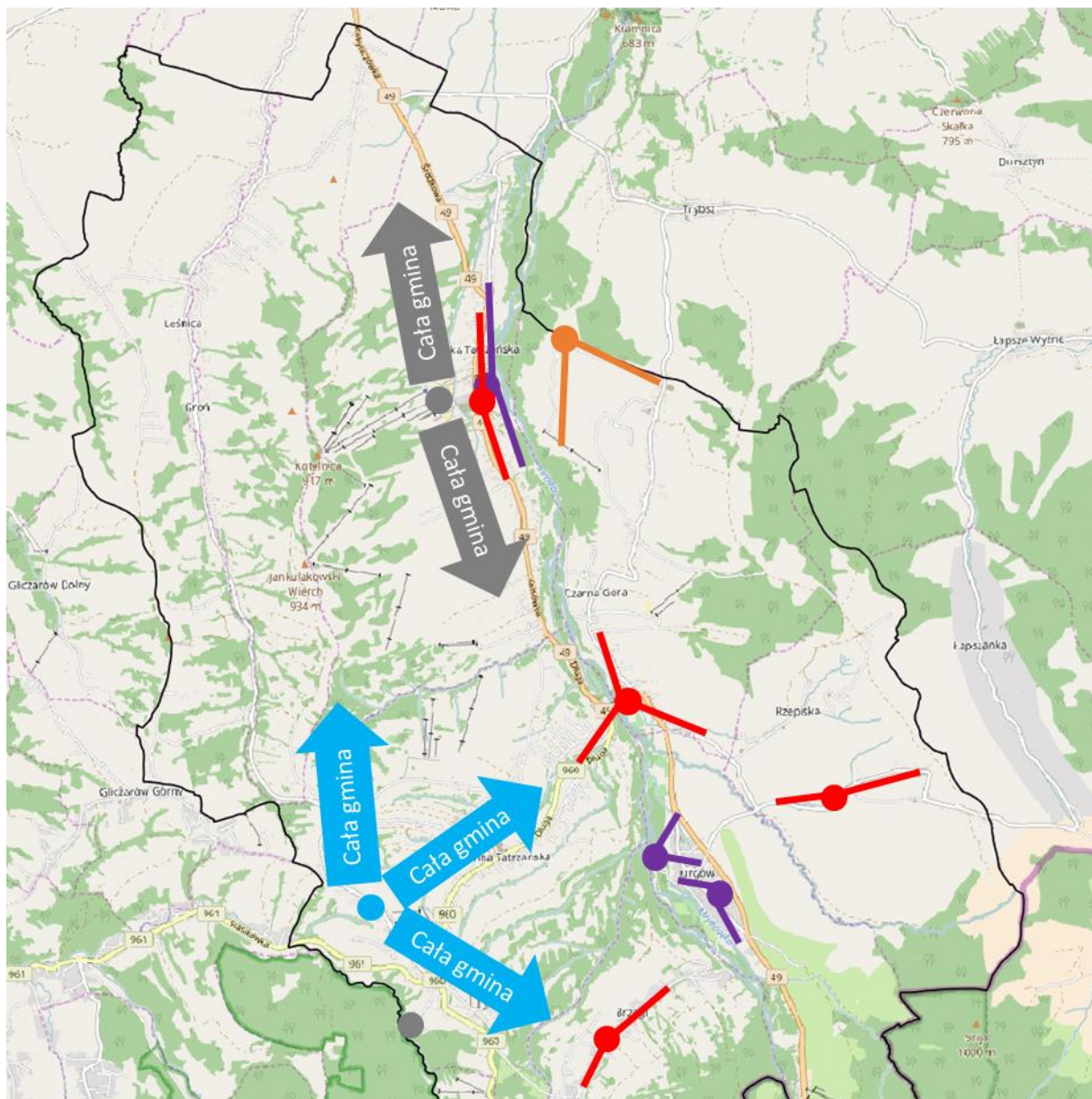
UTWORZENIE DOMU OPIEKI DLA OSÓB

STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Działanie komplementarne

z Komponentem 2 Przedsięwzięcia
„Sieć Aktywności i Kultury”

- Planowana lokalizacja domu opieki

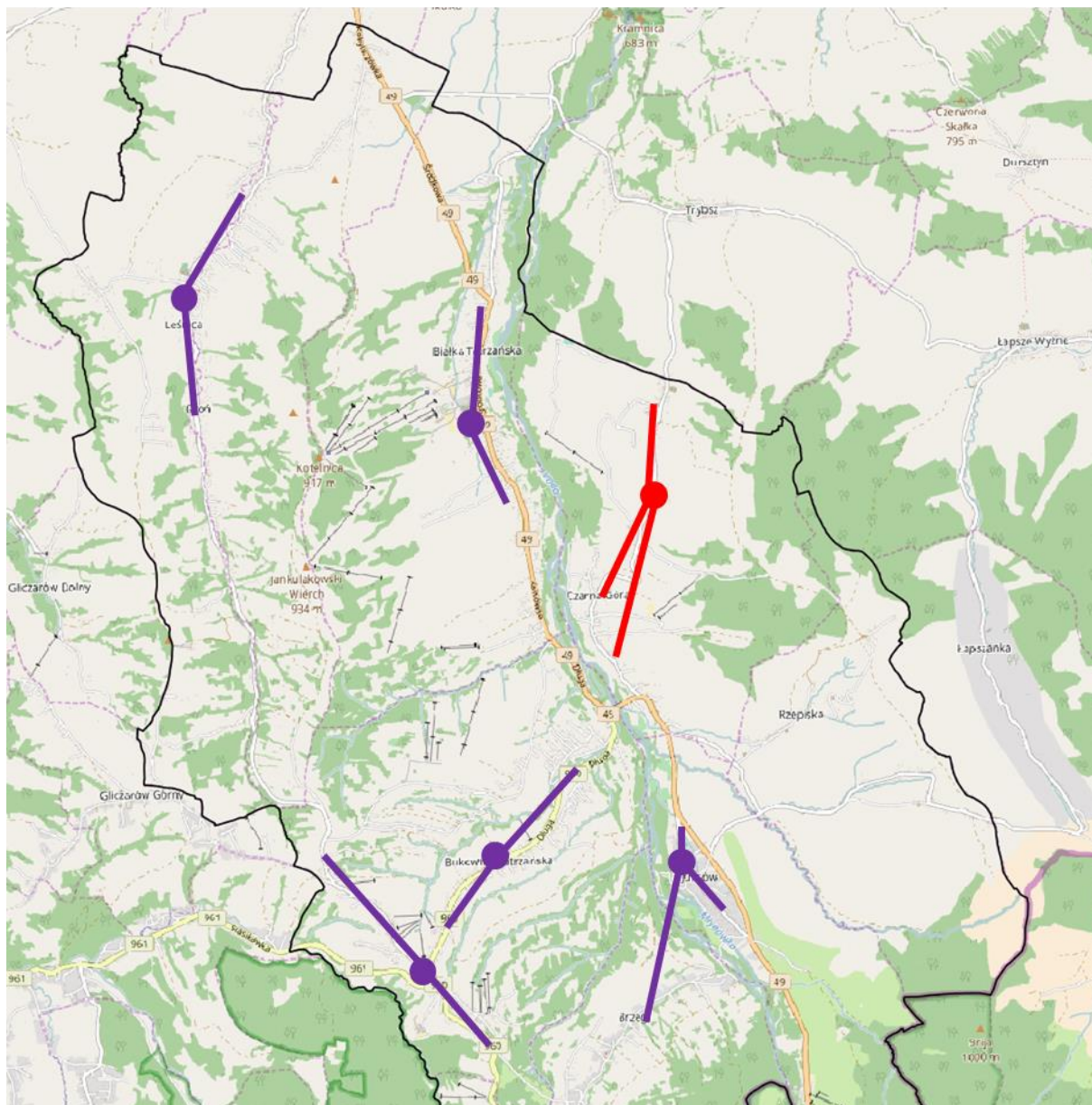
Źródło: opracowanie własne.

PRZEDSZKOLE +

Utworzenie Przedszkola w Czarnej Górze przy Szkole Podstawowej Nr 1

● Istniejące obiekty

● Nowy obiekt

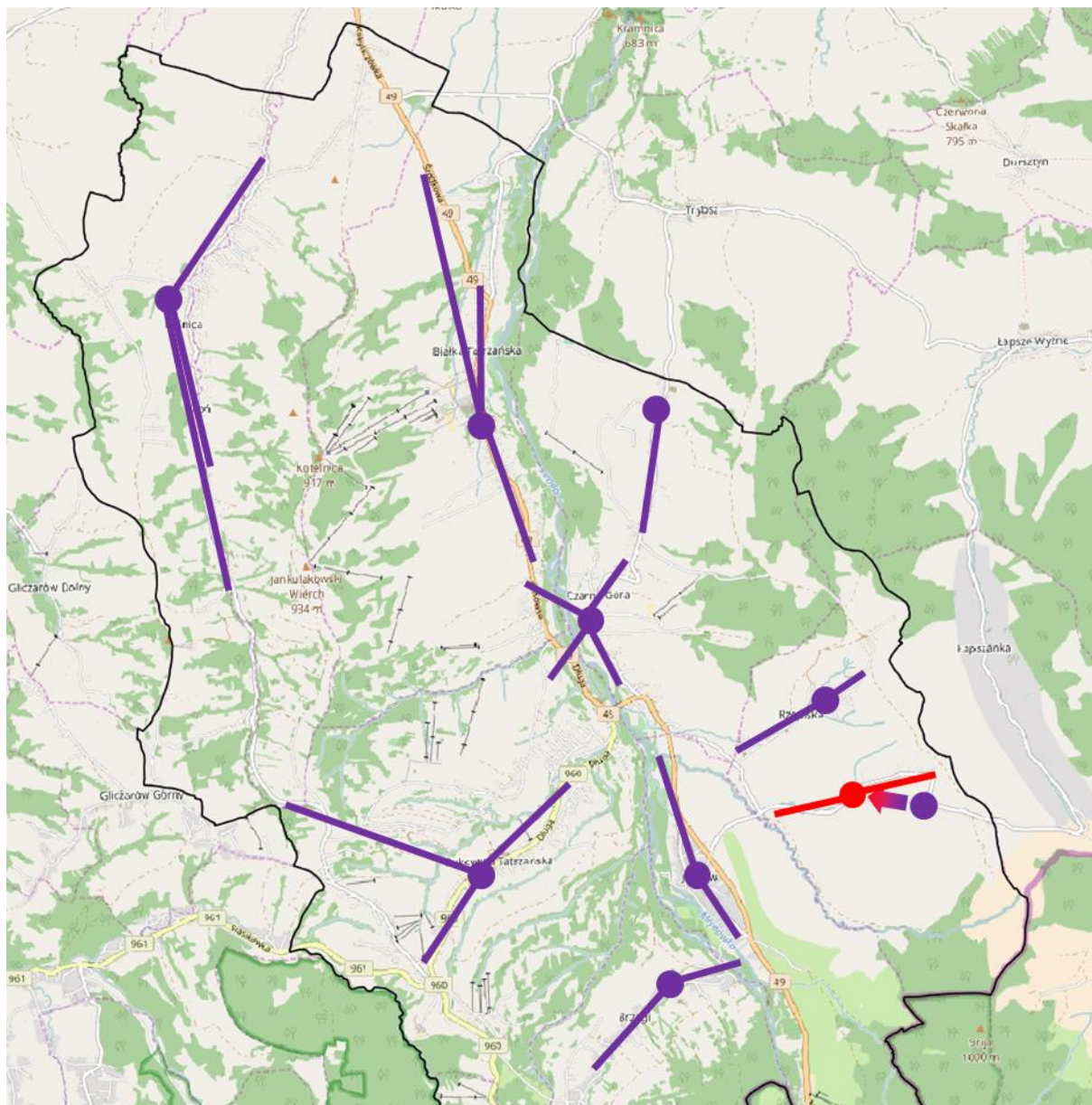
Źródło: opracowanie własne.

BEZPIECZNI MIESZKAŃCY

Budowa remizy OSP Rzepiska II wraz z zapleczem do ćwiczeń

● Istniejące obiekty

● Nowy obiekt

Źródło: opracowanie własne.

10.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wzajemnie dopełniających się tematycznie, które sprawiają, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na 22 podobszary rewitalizacji w Gminie Bukowina Tatrzańska kompleksowo, we wszystkich niezbędnych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Planowane do realizacji projekty podstawowe są odpowiedzią na powtarzające się problemy społeczne powiązane z innymi i zmierzają do likwidacji przyczyn ich występowania. (opis przedstawiony w rozdziale V pkt. 5.2)

W skład wszystkich przedsięwzięć wchodzić będą wiązki uzupełniających się projektów - zarówno pod względem odpowiedzi na zidentyfikowane problemy, jak również rozłożenia przestrzennego w terenie. Koncentracja (w miejscach, gdzie mieszkańcy odczuwają szczególne potrzeby naprawy) i kompleksowość (całościowe spojrzenie na problemowe obszary) interwencji przyczyni się do osiągnięcia synergii efektów działań i poprawę jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych i całej gminy.

Warto zauważyć też, że **realizacja celu głównego programu rewitalizacji, ma być osiągnięta poprzez wdrożenie działań** (przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających), które wpisują się w 3 kluczowe cele szczegółowe Programu:

CEL 1: ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Podniesienie poziomu integracji, włączenia społecznego i aktywności mieszkańców poprzez organizację efektywnego systemu wsparcia, tworzenie miejsc i oferty oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających integracji i aktywizacji mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym różnych grup wiekowych, a także wzmacnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę

CEL 2: EFEKTYWNA GOSPODARKA PODHAŁAN I WYSOKI KAPITAŁ SPOŁECZNY

Zwiększenie poziomu kapitału społecznego i gospodarczego poprzez poprawę szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, wzmacnianie postaw przedsiębiorczych, aktywizację zawodową mieszkańców oraz pobudzanie aktywności gospodarczej na terenie gminy, również poprzez kreowanie i odpowiednią promocję jej oferty wykorzystującej unikalne zasoby Podhala

CEL 3: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO JAKO ISTOTNE ELEMENTY JAKOŚCI ŻYCIA

Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym oraz zdrowego środowiska poprzez usprawnienie i uzupełnienie systemu komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, wraz z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa, rozbudowę instalacji sanitarnych oraz podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego

Wśród przedsięwzięć podstawowych zaplanowane są zarówno projekty typu „A”, o których mowa w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 – w ramach opisu 11 Osi Priorytetowej: Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej.

Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacją działań administracji. Dlatego też działania zaplanowane w ramach GPR mają charakter kompleksowy.

10.3 Komplementarność przestrzenna

W toku analiz przestrzennych zdefiniowano główne niedobory w dostępności usług publicznych. Również konsultacje potwierdziły ograniczenia w ich dostępności.

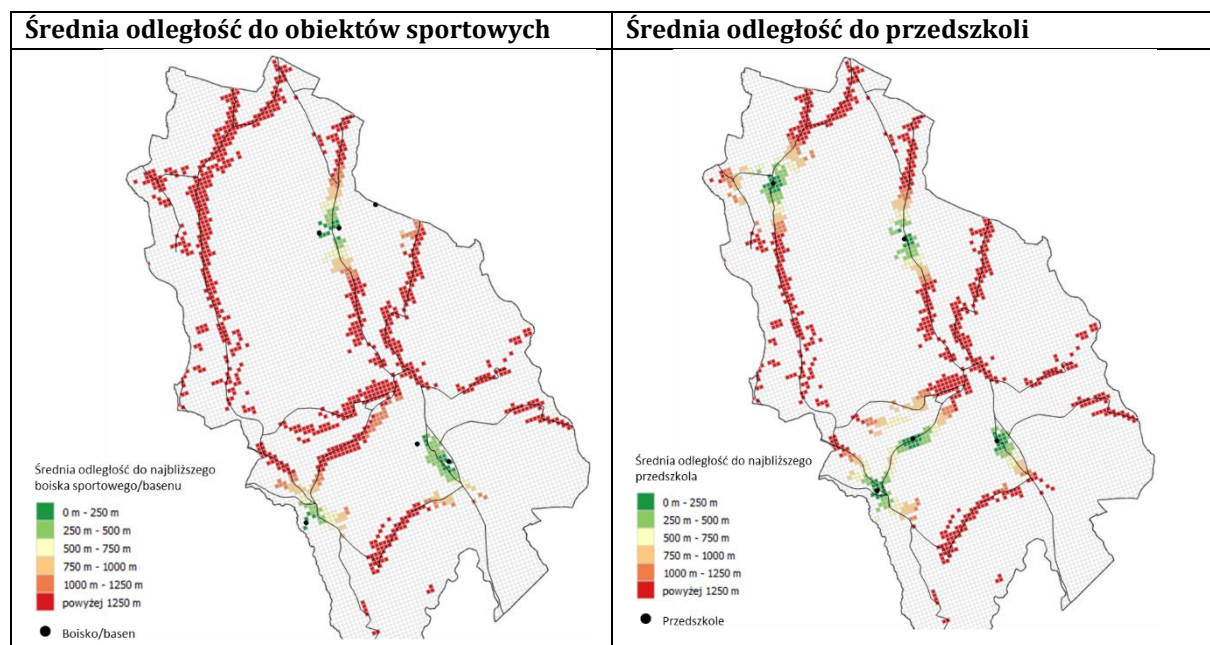
Szczególne niedobory widoczne są w zakresie:

- Obiektów sportowych,
- Przedszkoli,
- Obiektów kultury.

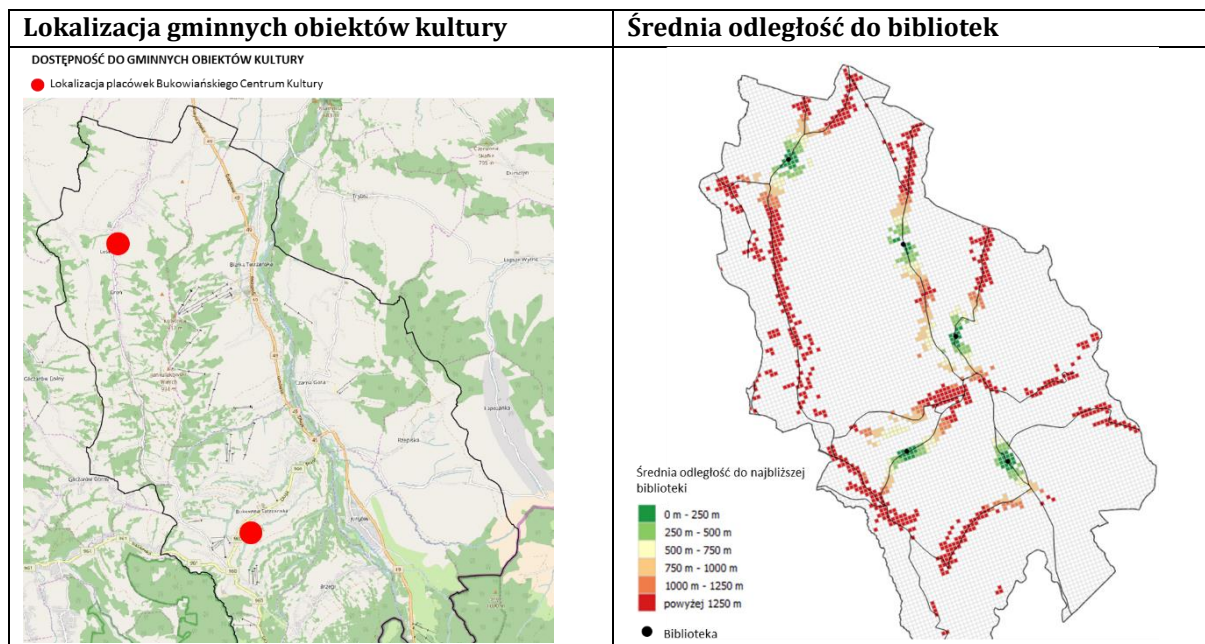
Niedobory dostępności obiektów powyższych kategorii wpływają na jakość przyszłego kształcenia, możliwość wejścia kobiet / młodych matek na rynek pracy oraz stan zdrowia mieszkańców oraz stopień integracji mieszkańców społeczności lokalnych.

Warto dodać, iż istotną rolę w toku konsultacji społecznych przypisano tworzeniu obiektów sportowych oraz kultury tak jako usługom publicznej podnoszącej jakość życia, jak i miejscu integracji lokalnej społeczności.

Dlatego w projektach dążono do zniwelowania różnic przez utworzenie nowych i poprawę funkcjonowania istniejących placówek przedszkolnych, zrównoważenia dostępności do obiektów kultury oraz sportu, współtworzących sieć opieki nad młodzieżą i umożliwiających silniejszą reintegrację społeczności lokalnych (istniejące obiekty wraz z nikłą ofertą nie są w stanie spełniać tej funkcji).

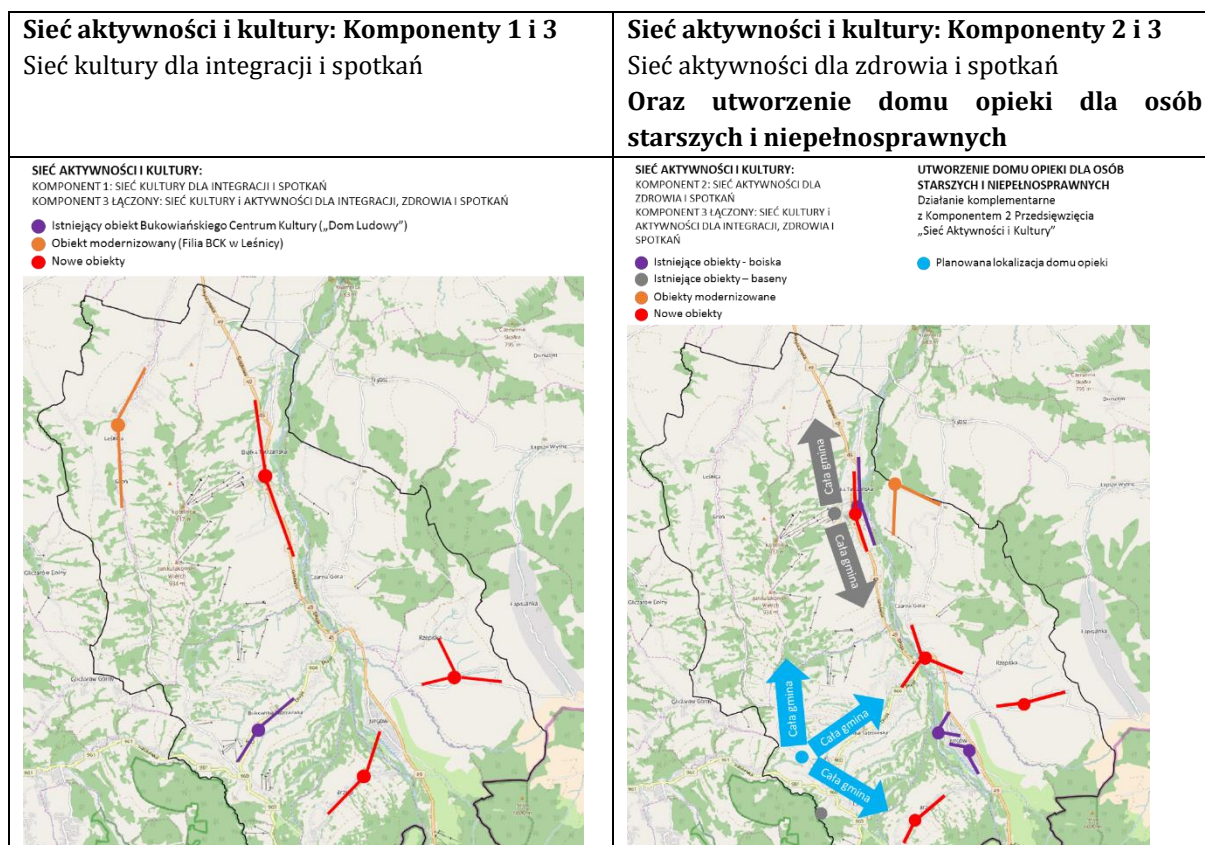

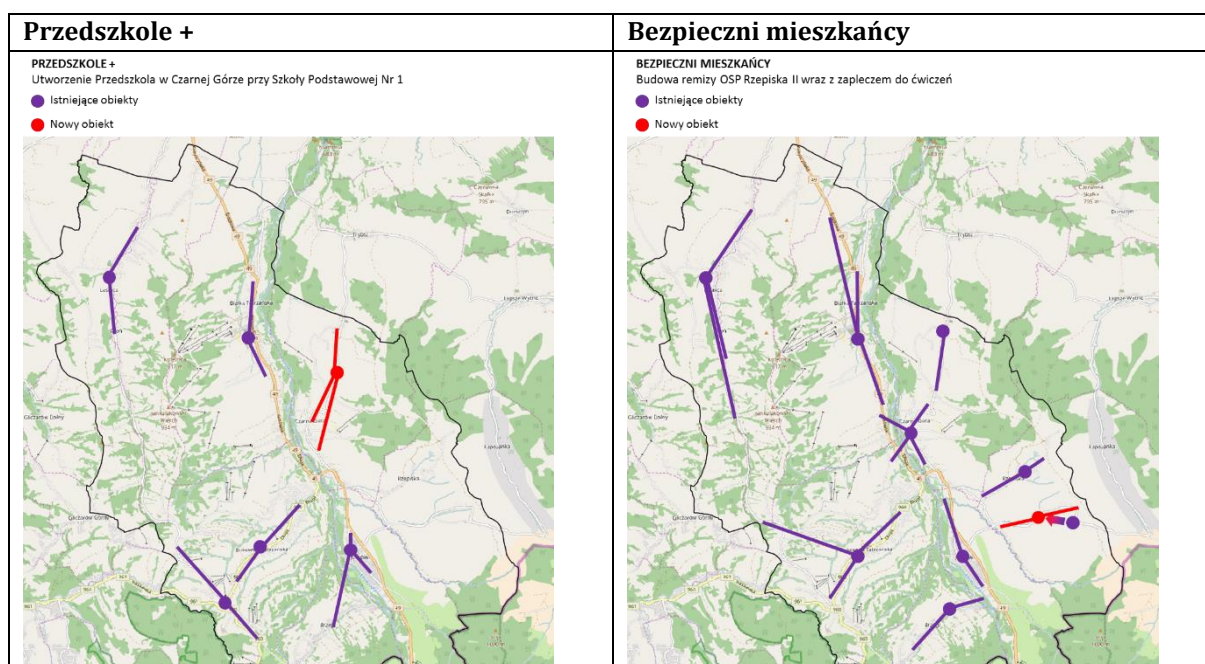
Źródło: opracowanie własne.

Źródło: opracowanie własne.

Projektowane sieci usług po rewitalizacji przedstawiono na rysunkach poniżej.

Źródło: opracowanie własne.

Warto zauważyć, iż projektowane przedsięwzięcia, stanowią odpowiedź na zidentyfikowane w procesie prac nad programem rewitalizacji problemy/potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji (poszczególnych podobszarów) i ich otoczenia, komplementarną dla istniejących miejsc/oferty usług publicznych.

10.4 Komplementarność międzyokresowa

Gmina Bukowina Tatrzańska podejmuje od lat działania mające na celu poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej, w tym pozyskując środki zewnętrzne na ich realizację.

W kontekście planowanego procesu rewitalizacji należy zauważyć, iż realizowane działania w dużej mierze są komplementarne do potrzeb wynikających z przeprowadzonych analiz i postulowanych przez mieszkańców, w tym w zakresie edukacji i rynku pracy.

Dlatego analizując przyjęte założenia w GPR poddano je analizie w kontekście pytania:

Czy zaplanowane przedsięwzięcia stanowią rozwinięcie/dopełnienie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013?

Poniżej zaprezentowano odpowiedź na tak postawione pytanie, w kontekście przedsięwzięć inwestycyjnych oraz związanych z ofertą dla poszczególnych grup, które uznano za szczególnie istotne w ramach prac nad GPR:

Czy zaplanowane przedsięwzięcia stanowią rozwinięcie / dopełnienie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 – zwłaszcza w kontekście:	
Analizowana grupa / typ przedsięwzięcia	Komplementarne przedsięwzięcia
Przedsięwzięcia dotyczące przedszkoli (perspektywa)	1) 9.1.1. „Kolorowe przedszkola w Gminie Bukowina Tatrzańska” – wartość 1.134.215,00 zł Projekt realizowany był od 01.07.2014 do 30.06.2015. W ramach projektu zakupiono wyposażenie do oddziałów

finansowa UE 2007-2013)	przedszkolnych przy szkołach podstawowych, pomoce dydaktyczne, zbudowano place zabaw oraz dostosowano toalety do potrzeb najmniejszych dzieci.
Przedsięwzięcia dotyczące infrastruktury czasu wolnego (perspektywa finansowa UE 2007-2013)	1) „W zdrowym ciele zdrowy duch – zakup i montaż urządzeń na plac zabaw w miejscowości Brzegi” : wartość 33 869,00 zł – PROW Projekt realizowany był w 2013 roku. 2) Promujemy aktywny wypoczynek - zakup i montaż urządzeń na plac zabaw w miejscowości Czarna Góra: wartość 38777,71 zł - PROW Projekt realizowany był w 2013 roku.
Przedsięwzięcia dotyczące światlic (perspektywa finansowa UE 2007-2013)	1) „Remont Wiejskiego Domu Kultury w Leśnicy”: wartość 226 981,22 zł – dofinansowanie z PROW w wys. 105 392,55 Projekt realizowany był od marca –sierpnia 2014 roku.
Projekty rozwijające kompetencje uczniów (perspektywa finansowa UE 2007-2013)	1) „Indywidualizacja nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w Gminie Bukowina Tatrzańska” – wartość 323.768 zł. Okres realizacji 01.09.2012 do 30.06.2013r. 2) 9.1.2 „Pokonajmy bariery” – wartość 873.263,05 zł, zajęcia wyrównawcze i rozwijające zainteresowania dla uczniów gimnazjów, realizacja 01.08.2013 do 30.06.2015

11. SYSTEM ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

11.1 Opis struktury zarządzania realizacją GPR

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Bukowina Tatrzańska na lata 2016-2022 stanowi zadanie Wójta Gminy Bukowina Tatrzańska. W celu zapewnienia stałego nadzoru nad wdrażaniem przedsięwzięć i prowadzeniem działań rewitalizacyjnych, w proces ten zaangażowani będą:

- 1) Koordynator ds. Rewitalizacji – powołany po zatwierdzeniu GPR
- 2) Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji – powołany po zatwierdzeniu GPR
- 3) Komitet Rewitalizacji – powołany w styczniu 2017 r. Zarządzeniem Wójta Gminy Bukowina Tatrzańska, zgodnie z Ustawą o rewitalizacji.

W szczególności w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaangażowane będą następujące komórki Urzędu Gminy Bukowina Tatrzańska oraz jednostki organizacyjne:

- Referat Inwestycji, Zamówień, Wniosków
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Bukowiańskie Centrum Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna i jej filie,
- Szkoły, dla których organem prowadzącym jest Gmina Bukowina Tatrzańska.

11.2 Zakres zadań i odpowiedzialności

1) Koordynator ds. Rewitalizacji

W związku z tym, że zaplanowane przedsięwzięcia pozostają w kompetencjach różnych podmiotów, do zadań Koordynatora należeć będzie ścisła koordynacja oraz inicjowanie współpracy między stronami odpowiedzialnymi za wdrażanie Programu.

Koordynator **odpowiada za bieżącą i operacyjną realizację** zapisów GPR, w tym za inicjowanie oraz określenie we współpracy z Wójtem i poszczególnymi komórkami, zadań każdej z komórek i jednostek organizacyjnych, przypisanych do danego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

Do zadań Koordynatora należeć będzie bieżące zarządzanie realizacją GPR, a w szczególności:

- inicjowanie i koordynacja działań zmierzających do zrealizowania przedsięwzięć podstawowych zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji zgodnie z **harmonogramem realizacji** Programu oraz ramami finansowymi,
- nadzór/monitoring działań, za których realizację odpowiadają poszczególne jednostki w Gminie, w tym:
 - tworzenie rocznych operacyjnych planów realizacji działań zapisanych w GPR, wraz z określeniem zadań i kluczowych realizatorów po stronie Gminy,
 - koordynacja współpracy między jednostkami organizacyjnymi gminy czy organizacjami pozarządowymi,
 - pozyskiwanie partnerów do realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w GPR,
 - działania na rzecz zwiększenia włączenia organizacji społecznych we wdrożenie GPR,
- rekomendowanie zmian w zakresie procedur związanych z realizowanymi zadaniami przez poszczególne komórki/jednostki organizacyjne, niezbędnych dla sprawnej realizacji działań rewitalizacyjnych oraz ich wdrożenie,

- monitoring oraz przygotowywanie zmian w GPR, w tym rekomendowanych przez Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji i /lub Komitet ds. rewitalizacji,
- przygotowywanie sprawozdań z realizacji GPR oraz przekładanie ich Wójtowi Gminy Bukowina Tatrzańska oraz Komitetowi Rewitalizacji).

Pracę Koordynatora ds. Rewitalizacji nadzoruje bezpośrednio Wójt Gminy Bukowina Tatrzańska lub wyznaczony przez niego Zastępca Wójta.

2) Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji

Na poziomie merytorycznym ważną rolę pełnić będzie **Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji**, który będzie wsparciem merytorycznym dla Koordynatora ds. Rewitalizacji. Do zadań zespołu należeć będą w szczególności:

- dbałość o osiąganie założonych w GPR celów,
- ewaluacja GPR,
- rekomendowanie zmian w zakresie procedur związanych z realizowanymi zadaniami przez poszczególne komórki/jednostki organizacyjne, niezbędnych dla sprawnej realizacji działań rewitalizacyjnych,
- podejmowanie współpracy z instytucjami, których wsparcie może przyczynić się do zwiększenia efektywności realizacji działań rewitalizacyjnych.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji składać się będzie z Wójta Gminy Bukowina Tatrzańska lub wyznaczonego przez niego Zastępcę oraz przedstawicieli najważniejszych komórek/jednostek organizacyjnych Gminy, w tym Koordynatora ds. Rewitalizacji.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji odpowiada za nadzór merytoryczny nad realizacją zapisów GPR i podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących procesu rewitalizacji.

Zespół w sprawach dotyczących interpretacji zgodności realizowanych działań z założeniami GPR będzie zasięgał opinii Komitetu Rewitalizacji. Spotkania zespołu zadaniowego odbywać się będą minimum raz na kwartał.

3) Komitet Rewitalizacji

Funkcję opiniotwórczo-doradczą wobec Wójta Gminy Bukowina Tatrzańska, w zakresie prowadzenia działań rewitalizacyjnych w Gminie, pełni **Komitet Rewitalizacji**, powołany Zarządzeniem Nr 3/2017 Wójta Gminy Bukowina Tatrzańska z dnia 10 stycznia 2017 r.

Zadaniem Komitetu, w procesie rewitalizacji, jest wypracowanie opinii i stanowisk, które mają pomóc Wójtowi Gminy Bukowina Tatrzańska w prawidłowym ukształtowaniu jego przebiegu. Forum Komitetu stanowi również pole do dyskusji na temat planowanych rozwiązań, sposobu ich realizacji oraz ewaluacji prowadzonego procesu rewitalizacji. Komitet stanowi ponad to organizacyjny łącznik między organami gminy, a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji, stanowiąc jeden ze środków zapewniających partycypacyjny charakter rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji spotyka się minimum raz na 6 miesięcy.

11.3 Koszty zarządzania GPR

Zarządzanie procesem rewitalizacji, jest istotnym zadaniem, dlatego musi mieć odzwierciedlenie w kosztach realizacji zadań gminy. Dlatego jako kluczowe dodatkowe koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w Gminie Bukowina Tatrzańska do roku 2022 uwzględnia się:

Koordynator ds. rewitalizacji, zaangażowanie średnio na poziomie 1/5 etatu (lata 2017-2022)	
Koszt zarządzania: 6 lat (6 x 12 miesięcy)	64 800 zł
Spotkania Komitetu Rewitalizacji (lata 2017-2022)	
Ramowy koszty obsługi Komitetu (6 x min. 2 spotkania)	6 000 zł
ŁĄCZNIE - lata 2017-2022	70 800 zł

Warto jednak zauważyć iż część realizowanych działań, związanych będzie z realizacją zadań własnych Gminy, z uwzględnieniem:

- nowych aspektów/przedsięwzięć, wynikających wprost z GPR oraz
- potrzeby szczególnego wsparcia i działań na rzecz zwiększenia włączenia społecznego mieszkańców poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

Koszty te nie będą stanowić kosztów zarządzania.

12. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

PRZEDSIĘWZIĘCIE		PROJEKT	Okres realizacji
UTWORZENIE DOMU OPIEKI DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	PP		2017-2020
SIEĆ AKTYWNOŚCI I KULTURY	PP	KOMPONENT 1: SIEĆ KULTURY DLA INTEGRACJI I SPOTKAŃ	
		„Walusiówka” - rozwój oferty filii BCK oraz zagospodarowanie przyległego terenu na cele społeczne	2017-2020
		Utworzenie filii BCK w Brzegach	2017-2020
		Utworzenie filii BCK w Rzepiskach	2019-2020
		KOMPONENT 2: SIEĆ AKTYWNOŚCI DLA ZDROWIA I SPOTKAŃ	
		Modernizacja zaplecza sportowego boiska gminnego w miejscowości Czarna Góra wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne	2017-2020
		Budowa boiska sportowego w miejscowości Brzegi wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne	2017-2020
		Budowa boiska sportowego oraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne na Osiedlu Romskim w Czarnej Górze	2017-2020
		Utworzenia miejsce aktywności i spotkań w Rzepiskach - zagospodarowanie przestrzeni na cele społeczne przy planowanej remizie OSP	2019-2020
		KOMPONENT 3: SIEĆ KULTURY i AKTYWNOŚCI DLA INTEGRACJI, ZDROWIA I SPOTKAŃ	
		Utworzenie Centrum Rekreacji, Sportu i Kultury w Białce Tatrzańskiej	2016-2020
PRZEDSZKOLE +	PP		2017-2020
BEZPIECZNI MIESZKAŃCY – Budowa remizy OSP Rzepiska II wraz z zapleczem do ćwiczeń	PP		2017-2020
PLACE SPOTKAŃ	PU	Plac spotkań – Leśnica	2017-2020
		Plac spotkań – Groń	2017-2020
		Plac spotkań – Białka Tatrzańska	2017-2020
		Plac spotkań – Czarna Góra	2017-2020
		Plac spotkań – Brzegi	2017-2020
SPORTOWO NA NOWO	PU	Budowa boiska sportowego w Białce Tatrzańskiej	2017-2020
		Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego i parkingu przy szkole podstawowej nr 1 w m. Czarna Góra	2017-2020
		Budowa boiska sportowego w miejscowości Leśnica wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne	2017-2020

PODHALAŃSKA OSADA PASTERSKA	PU		2017-2020
DO GÓRY ROWEREM	PU		2017-2020
INSTALACJE WOD-KAN	PU		2017-2020
BUDOWA ŁĄCZNOŚCI DROGOWO-MOSTOWEJ PRZEZ POTOK SZYSZKOWSKI	PU		2017-2020
PAKIET REWIT	PU		2017-2022
SZANSE EDUKACYJNE NA +	PU		2017-2022
SZKOŁA NA 6+. ROZWÓJ KOMPETENCJI KLUCZOWYCH UCZNIÓW I UCZENNIC SZKÓŁ PODSTAWOWYCH ORAZ GIMNAZJALNYCH W GMINIE BUKOWINA TATRZAŃSKA	PU		2017-2022
AKTYWNI I SAMORZĄD	PU		2017-2022
NOWA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	PU		2017-2022
EKONOMIA SPOŁECZNA	PU		2017-2022
AKTYWIZACJA+	PU		2017-2022
SKOMUNIKOWANI = MOBILNI	PU		2017-2022
BEZPIECZNY PIESZY	PU		2017-2022
EKO-ZMIANA	PU		2017-2022
LOKALNY LIDER	PU		2017-2022

13. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

13.1. Co to jest monitoring i czemu służy?

Monitoring to systematyczne, ciągle zbieranie i analizowanie ustalonego na początku programu zestawu wskaźników dotyczących postępów programu. Celem monitoringu jest zweryfikowanie czy program realizowany jest zgodnie z planem, czyli stanowi bardzo ważne narzędzie pomocnicze przy bieżącym zarządzaniu programem.

Prowadzony jest w czasie trwania programu, zatem weryfikacja danych pozyskanych z monitoringu pozwala na identyfikację trudności lub nieprawidłowości we wdrażaniu programu, a w efekcie, w razie konieczności - korygowanie działań. Przyczyną problemów mogą być m.in. zmieniające się uwarunkowania zarówno wewnętrzne (w gminie), jak i zewnętrzne (zmiana polityki regionalnej, państwowej). Stały monitoring pozwala znaleźć występujące w programie problemy, zdiagnozować przyczyny ich powstania oraz określić sposoby rozwiązania i przeciwdziałania im. Sensowne zaplanowanie działań i osób/zespołów/instytucji/organizacji, odpowiedzialnych za prowadzenie monitoringu, pozwala na optymalne zarządzanie programem.

13.2. System monitorowania GPR

System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji musi umożliwiać dokonywanie obiektywnych pomiarów wskaźników w, przyjętych na wstępie, odstępach czasu, dzięki czemu możliwa będzie ocena efektywności realizowanych przedsięwzięć (ewaluacja) w określonych terminach. Monitorowanie GPR będzie prowadzone w zakresie rzeczowym i finansowym, bazując na dostarczanych z odpowiednich jednostek danych (tego samego rodzaju w postępie czasowym).

Zakres rzeczowy obejmował będzie zbieranie i analizę danych pozwalających ocenić stan wdrażania GPR w danym okresie i poziom realizacji wskaźników.

Zakres finansowy obejmował będzie gromadzenie i analizę danych finansowych z realizacji przedsięwzięć, aby mieć możliwość oceny stanu zaangażowania finansowego we wdrażaniu Programu.

Monitoring wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzony powinien być na dwóch poziomach: strategicznym – związanym z realizacją całego Programu oraz operacyjnym – pokazującym stan realizacji poszczególnych przedsięwzięć/projektów.

Sprawozdania/raporty okresowe stanowić będą podstawę do kontynuacji zaplanowanych na początku działań, bądź też wskażą konieczność korekt w pewnych miejscach.

13.3. Instytucje/osoby odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu GPR

Gminny Program Rewitalizacji wdrażany będzie w latach 2016 - 2022 w różnych miejscach, na obszarze całej Gminy Bukowina Tatrzańska. Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji, stanowią wyzwanie dla całej gminy - władz samorządowych, jednostek gminnych, partnerów prywatnych i społecznych (organizacje pozarządowe) oraz mieszkańców. Wszystkich wymienionych można nazwać interesariuszami procesu wdrażania GPR.

Instytucjonalnie, za proces monitoringu, ale też wdrażania, oceny i aktualizacji GPR, odpowiedzialni są:

- Rada Gminy,
- Wójt Gminy Bukowina Tatrzańska,
- Komitet Rewitalizacji,
- Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji (powołany po zatwierdzeniu GPR),

- Koordynator Rewitalizacji (powołany po zatwierdzeniu GPR),
- Jednostki gminne, będące realizatorami niektórych przedsięwzięć,
- Inni wykonawcy i partnerzy (biznesowi, społeczni) będący realizatorami projektów.

Monitoring wdrażania Programu realizowany będzie w ramach struktury Urzędu Gminy Bukowina Tatrzańska. Poszczególne osoby i zespoły oraz jednostki gminne prowadzić będą bieżący monitoring własnych projektów. Monitoring swoich projektów prowadzić będą również biznesowi i społeczni wykonawcy i partnerzy. Będą oni zobligowani, zgodnie z prowadzonym przez Gminę systemem monitoringu, do przekazywania we wskazanych okresach, danych koniecznych do analiz. Za całość procesu monitorowania GPR, odpowiedzialny będzie koordynator rewitalizacji przy wsparciu Komitetu Rewitalizacji.

13.4. Realizacja monitoringu GPR

Aby proces monitoringu maksymalnie uprościć i ograniczyć koszty gromadzenia danych, system na poziomie operacyjnym, czyli projektowym powinien być oparty na wskaźnikach określonych w GPR i polegać na śledzeniu i analizie osiągania wskaźników produktu i rezultatu określonych w niniejszym rozdziale.

Monitoring finansowy powinien polegać na gromadzeniu i analizie informacji o pozyskaniu i wykorzystaniu w odpowiednich okresach środków finansowych (zewnętrznych, gminnych i prywatnych) na realizację poszczególnych przedsięwzięć i całego programu. W razie niemożności pozyskania finansowania z zaplanowanego w GPR źródła, należy wprowadzać korekty, pozwalające na realizację projektu np. przy wykorzystaniu innych źródeł finansowania.

Monitorowanie na poziomie strategicznym będzie obejmowało przede wszystkim pomiar wskaźników.

Proces monitoringu powinien być realizowany w sposób ciągły. Komitet Rewitalizacji zaplanowane ma, zgodnie z regulaminem, spotkania nie rzadziej niż raz na pół roku. Zatem sprawozdania ze stanu wdrażania GPR powinny być sporządzane w takich cyklach. Komitet Rewitalizacji, którzy tworzy „pomost” tj. forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, na podstawie półrocznego sprawozdania, może formułować opinie i zalecenia co do stanu wdrażania programu. Przed końcem roku, Komitet Rewitalizacji w porozumieniu z Koordynatorem ds. rewitalizacji, formułuje zalecenia i opinie dotyczące wdrażania GPR w kolejnym roku, do uwzględnienia w opracowywanym corocznie planie operacyjnym. Istotne jest, aby sprawozdanie ze stanu wdrażania, spotkanie Komitetu i wnioski po nim, pojawiły się przed zamknięciem budżetu gminy na kolejny rok, z uwagi na możliwość wystąpienia konieczności przesunięć środków gminnych z uwagi na dostosowanie harmonogramu wdrażania GPR, w którym mogą wystąpić korekty.

Aby skutecznie monitorować program, należy szukać odpowiedzi na następujące pytania (przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć, a potem sumarycznie, dla całego GPR):

- Czy podejmowane działania prowadzą do uzyskania zaplanowanego rezultatu i produktu?
- Czy działanie wymaga przeformułowania?
- Czy osiągnięte rezultaty prowadzą do osiągnięcia celów?
- Czy środki finansowe są uruchamiane zgodnie z harmonogramem?
- Czy interesariusze zachowują się zgodnie z oczekiwaniami?

Podstawą systemu monitoringu i oceny realizacji programu będzie ciągły dialog pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji. W celu możliwości śledzenia procesu rewitalizacji przez wszystkich interesariuszy, raporty monitoringowe powinny być umieszczane na stronie gminy, w zakładce „Rewitalizacja”.

13.5. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

CEL 1: ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Podniesienie poziomu integracji, włączenia społecznego i aktywności mieszkańców poprzez organizację efektywnego systemu wsparcia, tworzenie miejsc i oferty oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających integracji i aktywizacji mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym różnych grup wiekowych, a także wzmacnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę

Wskaźniki GPR jako miary sukcesu dla celu 1:

REZULTATY:

WR.1.1

- **Wzrost liczby ofert aktywizacyjnych, mających na celu zwiększenie włączenia społecznego osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.**

Jednym z kluczowych czynników problemowych obecnego systemu polityki społecznej działającego w oparciu o obowiązujące przepisy, jest zbyt mała oferta aktywizująca, która w sposób adekwatny mogłaby przyczyniać się do włączenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jak wskazano w analizie problemowej, brak tej oferty jest kluczowym czynnikiem utrudniającym aktywizację i realne wsparcie poprzez włączenie osób zwłaszcza z obszarów rewitalizacji, w tym rodzin oraz osób starszych.

Dlatego miarą sukcesu GPR będzie zintegrowanie obecnych działań OPS na rzecz tych osób z obszaru rewitalizacji i włączenie w ofertę aktywizującą propozycji / oferty włączającej ich mocniej w życie społeczne (w tym poprzez ofertę BCK i organizacji społecznych zgodnie z opisem przedsięwzięcia *PAKIET REWIT*).

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: liczba ofert

Źródła danych: dane Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS)

WR.1.2

- **Wzrost wydatków Gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (z wyłączeniem wydatków majątkowych inwestycyjnych) na 1 mieszkańca.**

Jednym z kluczowych elementów zwiększenia aktywizacji i integracji społecznej w przestrzeni Gminy, jest zweryfikowanie oferty i jej rozszerzenie wobec oczekiwań i potrzeb różnych grup wiekowych, w tym poprzez utworzenie sieci Bukowińskiego Centrum Kultury, której częścią docelowo mają być 4 ośrodki poza Bukowiną Tatrzańską (Leśnica, Brzegi, Rzepiska i Białka Tatrzańska), które zwiększą dostępność oferty.

Zatem, dla faktycznej zmiany jakości oferty i podniesienia jej dostępności dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji, musi nastąpić realny wzrost nakładów na działanie instytucji, których oferta będzie dostosowywana do ich potrzeb (w tym z uwzględnieniem różnych grup wiekowych i osób ze specjalnymi potrzebami).

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: kwota w PLN

Źródła danych: budżet Gminy, BDL GUS

WR.1.3

- **Wzrost udziału środków w wydatkach gminy ogółem, przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, na realizację oferty czasu wolnego, integrującej i aktywizującej mieszkańców oraz utrwalania i upowszechniania dziedzictwa.**

Obowiązująca i wdrażana Ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie, ma na celu wzmocnienie współpracy międzysektorowej (samorząd i sektor pozarządowy) podmiotów, których wspólnym celem są sprawy lokalne. Dlatego wzmocnienie aktywizacji mieszkańców (ich inicjatyw i zaangażowania, których realizacja wymaga nakładów finansowych), wymaga również przeznaczania publicznych środków finansowych na rzecz lokalnych inicjatyw poprzez które mieszkańcy solidarnie rozwiązują lokalne problemy. Dlatego też dla zwiększenia aktywizacji mieszkańców (możliwości/perspektywy ich działania), oprócz udostępnianej przestrzeni niezbędne jest też wspieranie finansowe realizacji zadań publicznych przez sektor pozarządowy (lub powierzanie realizacji). W kontekście problemów zidentyfikowanych w ramach prac nad GPR takich jak mała aktywność mieszkańców i liczba organizacji pozarządowych, istotnym jest impuls prorozwojowy w tym zakresie tj. adekwatne realne wsparcie, które przyczynić się może istotnie do osiągnięcia celów programu.

Zatem wzrost środków przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, jako jednego z czynników mających na celu wspieranie rozwoju inicjatyw aktywizujących, integrujących i włączających mieszkańców stanowić będzie adekwatną miarę sukcesu GPR.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: kwota w PLN

Źródła danych: budżet Gminy, BDL GUS

WR.1.4

- **Wzrost liczby organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Gminy działających na obszarze rewitalizacji**

Samorządność to aktywność mieszkańców, którzy chcą z zaangażowaniem włączać się w kreowanie życia społeczności lokalnej i odpowiedzi na zidentyfikowane problemy. Zgodnie z wyżej przytoczonymi argumentami, jednym z pozytywnych efektów tworzenia warunków dla aktywizacji społecznej powinien być wzrost organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Gminie.

Przestrzeń, otwarcie na dialog i wspieranie, czy powierzanie realizacji zadań publicznych poprzez organizacje pozarządowe, ma stanowić stymulantę dla rozwoju inicjatyw lokalnych (oddolnych) i zwiększenia włączenia mieszkańców w rozwiązywanie problemów („wzięcia wspólnych spraw w „swoje ręce”). Szczególnie istotne znaczenie w tym zakresie będzie miało udostępnianie przestrzeni BCK (łącznie z Bukowiną w 5 miejscowościach, z czego w 4 usytuowane są podobszary rewitalizacji) - wykreowanych przestrzeni publicznych, na potrzeby działalności organizacji społecznych (po ustaleniu zasad współpracy zakładających możliwość spotkań i organizacji wydarzeń celu publicznego w oparciu o infrastrukturę BCK).

Dlatego też, zgodnie z wyżej przytoczonymi argumentami, jednym z pozytywnych efektów tworzenia warunków dla aktywizacji społecznej, powinien być wzrost liczby organizacji pozarządowych zarejestrowanych w gminie oraz wzrost liczby osób zaangażowanych

w rozwój życia społecznego

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: organizacja

Źródła danych: KRS, BDL GUS

PRODUKTY:

WP.1.1

- **Przestrzenie wspólnej aktywności dla różnych grup wiekowych jako narzędzie do ich integracji i aktywizacji**

Poszerzenie możliwości aktywnego i integrującego spędzania czasu wolnego przez mieszkańców obszaru rewitalizacji stanowi istotne zadanie w ramach GPR, w tym poprzez modernizację lub rozbudowę istniejących typowych placów zabaw do wspólnych przestrzeni aktywności tj. miejsc dedykowanych różnym grupom wiekowym i obejmujących m.in. place zabaw, siłownie zewnętrzne, ogólnodostępne boiska sportowe, pola gier, skate parki, parki linowe.

Niedostateczna liczba przestrzeni publicznych umożliwiających spędzanie wolnego czasu dla różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, rodziny z dziećmi, seniorzy) była często zgłaszana podczas konsultacji społecznych z mieszkańcami podobszarów rewitalizacji. Dlatego konieczne jest podjęcie działań tworzących wspólne przestrzenie aktywności, nieskoncentrowane na jednej kategorii odbiorców, ale umożliwiającym korzystanie z nich przez szerokie grono interesariuszy, a przez to pozytywnie wpływające na ich wzajemną integrację.

Równocześnie place zabaw (place spotkań) w nowym sposobie myślenia o nich- jako przestrzeni integracji mieszkańców (miejsc spotkań), mają coraz większe znaczenie, zwłaszcza w kontekście potrzeby zwiększania włączenia społecznego przedstawicieli rodzin potrzebujących szczególnie wsparcia, a którego kluczowym warunkiem jest możliwość spotkań i interakcji, umożliwiających rozmowę i reakcji na identyfikowane w jej trakcie potrzeby.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: Ilość wspólnych przestrzeni aktywności

Źródła danych: protokoły odbioru, zdjęcia

- **WP.1.2**

Miejsca spędzania czasu wolnego oraz integracji i aktywizacji mieszkańców

Miejsca spędzania czasu wolnego (sieć BCK, sale sportowe), w sposób naturalny stanowią przestrzeń spotkania mieszkańców, przestrzeń rozmowy i możliwości do nawiązania współpracy czy udzielenia wsparcia – włączenia społecznego potrzebujących tego mieszkańców.

Informacja o liczbie miejsc udostępnianych mieszkańcom, stanowi daną o potencjale dla aktywności społeczności lokalnej. Przestrzeń dla działalności organizacji społecznych i ich inicjatyw lokalnych oraz miejsca udostępniane mieszkańcom, jako gospodarzom, stanowią inwestycję w budowanie relacji i zwiększenia włączenia społecznego.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: miejsce/przestrzeń

Źródła danych: protokoły odbioru, statuty, zdjęcia. strony www

WP.1.3

- **Pomieszczenia udostępniane mieszkańcom obszarów rewitalizacji na rzecz ich inicjatyw i aktywności**

Informacja o liczbie pomieszczeń udostępnianych mieszkańcom, stanowi daną o potencjale dla aktywności społeczności lokalnej.

Przestrzeń dla działalności organizacji społecznych oraz miejsca udostępniane mieszkańcom, jako gospodarzom (świetlica dla dzieci, miejsce „oddane” na potrzebę młodzieży, pomieszczenia dla seniorów), stanowią inwestycję w budowanie relacji i zwiększenia włączenia społecznego.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: pomieszczenie

Źródła danych: protokoły odbioru, statuty, zdjęcia. strony www,

WP.1.4

- **Miejscowości w których będą udostępniane mieszkańcom obszarów rewitalizacji pomieszczenia na rzecz ich aktywności**

Informacja o liczbie pomieszczeń udostępnianych mieszkańcom, stanowi daną o potencjale na rzecz aktywności społeczności lokalnej. Dlatego w kontekście stosunkowo dużej gminy wiejskiej, o specyficznych uwarunkowaniach geograficznych (góry jako czynniki istotnie wpływający na komunikację między miejscowościami), istotnym jest tworzenie racjonalnej sieci usług publicznych. Jednakże w kontekście potrzeby inkubowania działań na rzecz aktywizacji mieszkańców, w tym głównie dla zwiększenia włączenia społecznego osób z podobszarów rewitalizacji, istotne jest zapewnienie mieszkańcom wszystkich podobszarów, miejsc dostępnych dla organizacji/ czy rodzących się inicjatyw oddolnych i zwiększenie dostępności dla włączającej oferty dla przedstawicieli różnych grup wiekowych.

Informacja o liczbie miejscowości w których udostępniane są mieszkańcom podobszarów rewitalizacji pomieszczenia na rzecz ich działań (spotkań), stanowi zatem daną o potencjale na rzecz aktywności społeczności lokalnej.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: liczba miejscowości

Źródła danych: protokoły odbioru, statuty, zdjęcia. strony www

CEL 2: EFEKTYWNA GOSPODARKA PODHALAN I WYSOKI KAPITAŁ SPOŁECZNY

Zwiększenie poziomu kapitału społecznego i gospodarczego poprzez poprawę szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, wzmacnianie postaw przedsiębiorczych, aktywizację zawodową mieszkańców oraz pobudzanie aktywności gospodarczej na terenie gminy, również poprzez kreowanie i odpowiednią promocję jej oferty wykorzystującej unikalne zasoby Podhala

Wskaźniki GPR jako miary sukcesu dla celu 2:**REZULTATY****WR.2.1**

- Wzrost liczby osób aktywnie poszukujących pracy.**

Aktywizacja zawodowa, zwłaszcza osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, wymaga dużego zaangażowania i jest istotnym zadaniem z uwagi na zidentyfikowanie dużego natężenia tego problemu w obrębie Gminy. Dlatego też działanie instytucji wspierających aktywizację zawodową (zarówno na poziomie powiatu jak i Gminy), nie może stanowić wystarczającej odpowiedzi na istniejące wyzwania. Dlatego też wsparcie osób poszukujących pracy i wspieranie ich aktywności (nastawienie na aktywność), stanowić może istotnie o zmianie ich sytuacji na rynku pracy.

Istotnym elementem jest ich zaangażowanie w poszukiwanie i zdobycie dodatkowych kompetencji/kwalifikacji, które podniosą ich szanse na rynku pracy. Warto też wspomnieć o inwestycji zawodowej, która związana jest z odbywaniem płatnych staży, które mogą przyczynić się do zwiększenia ich szans na rynku pracy (zwłaszcza osób młodych), czy szkoleniach związanych z zakładaniem spółdzielni socjalnych.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: osoba

Źródła danych: dane OPS i w miarę możliwości właściwego PUP, dane organizacji realizujących projekty aktywizujące.

WR.2.2

- Wzrost liczby planów rozwojowych wdrażanych przez szkoły dla których organem prowadzącym jest Gmina Bukowina Tatrzańska, do których uczęszczają dzieci z podobszarów rewitalizacji**

Jako jedno z wyzwań Gminnego Programu Rewitalizacji, określono potrzebę działań na rzecz zwiększenia jakości edukacji, jako elementu poprawy szans edukacyjnych uczniów, a w przyszłości (w konsekwencji) ich płynnego przejścia z edukacji do życia zawodowego. Dlatego też istotnymi są działania na rzecz rozwoju kompetencji kluczowych oraz promowanie postawy kształcenia przez całe życie, w którym kompetencje zawodowe mają duże znaczenie w kontekście rynku pracy - dla mieszkańców obszarów rewitalizacji stanowi istotne wyzwanie rozwojowe. Zatem zaproponowany wskaźnik stanowi adekwatną miarę sukcesu działań rewitalizacyjnych w tym zakresie.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: plan rozwoju szkoły

Źródła danych: dane szkoły, uchwały rady pedagogicznej, uchwały Rady Gminy

PRODUKTY**WP.2.1**

- **Wzrost liczby miejsc przedszkolnych w sieci przedszkoli Gminy Bukowina Tatrzańska, w kontekście potrzeb mieszkańców podobszarów rewitalizacji**

Jakość edukacji związana jest istotnie z przygotowaniem uczniów szkoły podstawowej – uczniowie którzy zakończyli edukację przedszkolną mają na wejściu znacznie wyższe szanse edukacyjne. Dlatego też, dla poprawy jakości pracy szkół, co stanowi istotne wyzwanie GPR dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji, ważnym jest inwestowanie również w ten etap edukacji. Dodatkowo, umożliwi to w większym stopniu aktywizację zawodową młodych rodziców.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: miejsca przedszkolne

Źródła danych: dane z przedszkoli

WP.2.2

- **Wypracowany plan działań związanych z rozwojem turystyki i usług opartych o lokalne dziedzictwo, jako narzędzia dywersyfikacji i wzmocnienia rozwoju Gminy oraz wspierania rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców**

Lokalne dziedzictwo jest istotnym zasobem i potencjałem dla rozwoju przedsiębiorczości w Gminie. Zasoby dziedzictwa, zwłaszcza niematerialnego stanowić mogą istotne narzędzie dla zaplanowania i zintensyfikowania wsparcia rozwoju Gminy, w tym poza kluczowymi obecnie ośrodkami (Bukowina Tatrzańska i Białka Tatrzańska). Jest to istotne wobec zidentyfikowanego problemu rosnącego rozwarstwienia w życiu społecznym, w efekcie nierównomiernego rozwoju poszczególnych miejscowości Gminy. Dlatego pragnąc stymulować dalszy rozwój i rozpoznawalność Gminy, w tym w oparciu o nowe miejscowości i usługi, istotnym jest podejmowanie działań na rzecz poszukiwania ścieżek nowych rozwiązań (nowej oferty), dawanie bodźców dla mieszkańców w kierunku podejmowania nowych inicjatyw gospodarczych oraz promowanie nowej, spójnej oferty. Dlatego powstanie planu działań (strategii) stanowić może istotny impuls dla zintensyfikowania rozwoju przedsiębiorczości, w tym w miejscowościach ze słabszą dynamiką rozwoju, w których usytuowane są podobszary rewitalizacji.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: Strategia promocji oraz identyfikacji wizualnej Gminy Bukowina Tatrzańska

Źródła danych: Uchwała rady Gminy, BIP

WP.2.3

- **Przedsięwzięcia mające na celu wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości kształtowania kompetencji kluczowych u młodych i zdobywania nowych kompetencji, w tym związanych z lokalnym rynkiem pracy**

Dla wprowadzenia zmian, które mogą realnie wpłynąć na poprawę startu życiowego młodych i odnalezienia się ich na rynku pracy, szczególnie istotnym, w społeczności Gminy jest promowanie rozwoju kompetencji wśród osób młodych i ich rodziców, jako elementu dalszej zaradności i dobrego znalezienia się na rynku pracy. Taki kierunek działań jest istotny, gdyż środowisko rodzinne istotnie może wpłynąć na zaangażowanie w sprawy edukacji i kształtowania przyszłości dzieci i młodzieży.

Szczególnie promowane w tym kontekście będzie zestaw kompetencji i umiejętności, w tym w dotyczących wykształcenia zawodowego (również rzemiosła), a kompetencje kluczowe traktowane są jako fundament dla aktywności zawodowej na współczesnym rynku pracy.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: przedsięwzięcie

Źródła danych: dane Urzędu Gminy, dane szkół, program wydarzenia, zdjęcia, strony www

CEL 3: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO JAKO ISTOTNE ELEMENTY JAKOŚCI ŻYCIA

Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa, tym w ruchu drogowym i pieszym oraz zdrowego środowiska poprzez usprawnienie i uzupełnienie systemu komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, wraz z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa, rozbudowę instalacji sanitarnych oraz podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego

Wskaźniki GPR jako miary sukcesu dla celu 3:

REZULTATY

WR.3.1

- Wzrost liczby połączeń w komunikacji wewnątrzgminnej oraz zewnętrznej**

Dla zwiększenia jakości życia mieszkańców oraz ich mobilności, co jest istotne również w kontekście zawodowym, istotną miarę sukcesu stanowi wprowadzenie rozwiązań zwiększających częstotliwość transportu zbiorowego.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: liczba kursów

Źródła danych: dane Gminy i Powiatu, dane UMWM, strony www

WR.3.2

- Zwiększenie świadomości mieszkańców odnośnie konieczności wdrażania zachowań proekologicznych, zwłaszcza związanych ze sposobem ogrzewania gospodarstwa domowego**

Czyste środowisko, jest elementem wspólnej odpowiedzialności mieszkańców obszarów rewitalizacji i wpływa istotnie na jakość ich życia. Dlatego też podejmowane przez społeczność lokalną działania, które polepszą stan środowiska, w tym wymiana pieców, są istotnym elementem dla oceny wzrostu świadomości mieszkańców w kontekście wprowadzania rozwiązań proekologicznych.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: wymienione przez mieszkańców źródła ciepła na bardziej ekologiczne

Źródła danych: protokoły odbioru, sprawozdania z realizacji projektów

PRODUKTY

WP.3.1

- Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego dla mieszkańców poprzez**

zastosowanie nowoczesnych metod ostrzegania pieszych w ruchu drogowym

Organizacja ruchu drogowego ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa mieszkańców obszarów rewitalizacji, w szczególności rodzin z dziećmi i seniorów.

Dla podniesienia bezpieczeństwa mieszkańców będzie zatem istotne wykonanie np. dobrej jakości oznakowania, podniesienie odcinka jezdni, białych pulsujących lamp ostrzegawczych, sygnalizacji świetlnej, rozbudowa sieci chodników oraz poprawa stanu poboczy.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: zastosowane nowoczesne metody ostrzegania pieszych w ruchu drogowym, w tym przejścia dla pieszych o podniesionym standardzie bezpieczeństwa oraz zastosowane

Źródła danych: protokoły odbioru, sprawozdania z realizacji projektów, opinie mieszkańców

WP.3.2

- Przedsięwzięcia mające na celu wzrost świadomości mieszkańców w zakresie zachowań proekologicznych**

Dla wprowadzenia zmian, które mogą realnie wpłynąć na poprawę stanu środowiska naturalnego w Gminie, koniecznym jest podnoszenie świadomości mieszkańców odnośnie zachowań proekologicznych już od najmłodszych lat. Tego typu działania mogą przyjmować formę lekcji dla dzieci i młodzieży w szkołach oraz akcji dla wszystkich mieszkańców typu „Dni Ziemi” czy innych wydarzeń.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: przedsięwzięcie

Źródła danych: dane Urzędu Gminy, dane szkół, program wydarzenia, zdjęcia, strony www

13.6. Ocena (ewaluacja) programu

Mierząc różnicę między tym, co zostało zaplanowane, a tym, co faktycznie udało się osiągnąć, monitoring jest kluczowym źródłem informacji potrzebnych do dokonania ewaluacji (oceny) realizacji całego Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z zapisami art. 22 Ustawy o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Ocena sporządzona przez Wójta podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany, Wójt wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku dołącza opinię Komitetu Rewitalizacji.

Pierwsza ewaluacja – ocena realizacji przyjętych wskaźników – zostanie opracowana do 3 lat po zatwierdzeniu GPR i odnosić się będzie do wartości bazowej wskaźników, które zostaną określone w pierwszym roku realizacji GPR.

Ponadto ewaluacja powinna zostać przeprowadzona na zakończenie realizacji programu. Wówczas możliwe będzie porównanie wielkości wskaźników na wejściu z aktualnymi na koniec realizacji Programu. Taka ocena, wzmocniona o ewentualne wyniki badania społecznego

oraz zgodna z kryteriami ewaluacji, pozwoli na wykazanie efektów, które zostały osiągnięte poprzez interwencję.

14. PARTNERSTWO I PARTYCYPACJA NA RZECZ PLANOWANIA I REALIZACJI ZAŁOŻEŃ GPR

14.1. Partnerstwo i partycypacja w procesie prac nad GPR

Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 roku zmieniła sposób myślenia o procesie rewitalizacji. Odnowa miejscowości, ukierunkowana na estetyzację, jak postrzegano rewitalizację w myśl poprzednich regulacji prawnych, zwróciła się ku społeczeństwu – szczególnie interesariuszom obszaru rewitalizacji, dając im możliwość współdecydowania o tym w jakiej Gminie chcą żyć.

Partycypacja społeczna jest bardzo ważnym elementem działań rewitalizacyjnych, **„obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym przez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji”**.

Interesariusze procesu (osoby wpływające na przebieg procesu i takie, na które proces wpływa) są na tyle ważną grupą, że ustawodawca postanowił wyszczególnić szereg działań, które należy podjąć, **aby umożliwić im aktywny udział w procesie tworzenia i realizacji GPR**, są to:

- „poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami.
- prowadzenie, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, cechach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu,
- inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększenia udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnienie w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy”.

Odpowiedzialność za prowadzenie konsultacji (uspoleczniania procesu) ponosi Wójt Gminy Bukowina Tatrzańska. Zgodnie z założeniami ustawowymi w procesie zadbano o to, aby interesariusze mieli pełny dostęp do informacji o prowadzonych konsultacjach i możliwość wypowiedzi oraz zgłoszenia własnych wniosków/ sugestii dotyczących prowadzonego procesu.

Jak zadbaliliśmy o uspołecznienie procesu prac nad GPR?

- Informacje o konsultacjach umieszczane były każdorazowo, w terminie nie krótszym niż siedem dni, przed datą rozpoczęcia procesu / spotkania/ badania / konsultacji projektu / dokumentu, na stronie internetowej Gminy Bukowina Tatrzańska, w stworzonej specjalnie w tym celu zakładce – Program Rewitalizacji (http://ugbukowinatatrzańska.pl/index.php?strona,menu,pol,glowna,1413,0,1720,gminny_program_rewitalizacji.ant.html).
- Po przeprowadzonym spotkaniu, relacje z przebiegu konsultacji udostępniane były w formie raportów.
- Badania społeczne (ankiety), prowadzone były w oparciu o ww. zakładkę na stronie: <http://ugbukowinatatrzańska.pl/index.php?strona,doc,pol,glowna,1720,0,2788,1,1720,gmin>

ny_program_rewitalizacji_-_linki_do_ankiet,ant.html) oraz z możliwością wypełnienia arkusza ankiety na warsztacie oraz w Urzędzie.

- Analiza problemów podobszarów rewitalizacji i zgłaszanie propozycji rozwiązań możliwe było po pobraniu formularzy na stronie oraz zgłaszane w Urzędzie.

Partycypacja w poszczególnych etapach prac nad GPR

• I etap – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

W ramach prac prowadzonych w I etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzone zostały warsztaty diagnostyczne i konsultacyjne, które miały na celu wyznaczenie obszarów zdegradowanych (OZ) i obszarów rewitalizacji (OR). Zrealizowane zostały również badania społeczne, które miały na celu pogłębienie wiedzy o analizowanych obszarach.

→ Warsztaty diagnostyczne

Spotkanie otwarte na etapie delimitacji z interesariuszami procesu, w tym z mieszkańcami. Uczestnicy pracowali warsztatowo, w grupach, posługując się mapami gminy z wstępnie wyznaczonymi podobszarami zdegradowanymi i rewitalizacji. Stworzono również uczestnikom możliwość dyskusji i przedstawienia opinii o sytuacji w gminie i obszarach kryzysowych.

6.09.2016 r. – dwa warsztaty diagnostyczne otwarte dla wszystkich mieszkańców (pierwsze spotkania z mieszkańcami i interesariuszami procesu rewitalizacji), których celem było zaprezentowanie idei rewitalizacji, poinformowanie mieszkańców o rozpoczętym procesie prac nad Programem Rewitalizacji oraz zaprezentowanie i poznanie opinii mieszkańców i innych interesariuszy procesu na temat wyników analiz przestrzennych przygotowanych przez ekspertów.

To pierwsze wyjście do społeczności z komunikatem i jednocześnie możliwość zebrania pierwszych informacji o kluczowych problemach społecznych i potencjałach gminy. Zastosowaną formą pracy warsztatowej była **dyskusja**, a także **praca w grupach z mapami**, podczas której mieszkańcy **wskazywali miejsca o szczególnym dla nich znaczeniu: sprzyjające spotkaniom/integracji społecznej oraz obszary problemowe** wymagające zmiany (wraz z dodatkowym opisem). Oba spotkania odbyły się w sali spotkań Ochotniczej Straży Pożarnej w Czarnej Górze.

→ W ramach prac diagnostycznych, przeprowadzono wśród mieszkańców **Gminy Bukowina Tatrzańska** wspomniane już **badanie ankietowe w podziale na sołectwa** (realizacja: październik 2016 r.) W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięło **185 mieszkańców gminy**, w tym z poszczególnych sołectw:

- Białka Tatrzańska – 16 osób ,
- Brzegi – 7 osób ,
- Leśnica i Groń – 31 osób ,
- Rzepiska – 48 osób ,
- Czarna Góra – 83 osoby.

Większość respondentów stanowiły osoby mieszkające w Gminie Bukowina Tatrzańska od urodzenia. W badaniu mogły brać udział osoby, które ukończyły 15 r. ż.

→ **Konsultacje projektu Uchwały dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i rewitalizacji (OR) oraz zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji** – spotkania konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji

26.09.2016 r. I spotkanie konsultacyjne - **warsztat konsultacyjny** dla mieszkańców i innych interesariuszy rewitalizacji.

10.10.2016 r. II spotkanie **w formie debaty społecznej**, w Gminie Bukowina Tatrzańska dla mieszkańców i innych interesariuszy rewitalizacji.

Na spotkaniach oprócz prac nad projektem uchwały dotyczącej OZ i OR, mieszkańcy pracowali w podgrupach metodą warsztatową (w podziale na sołectwa gminy Bukowina Tatrzańska) i określili kluczowe problemy i potencjały, jakie w ocenie interesariuszy można zdiagnozować na podobszarach rewitalizacji.

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań zostały zaprezentowane w raportach z warsztatów oraz wykorzystane w pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji oraz identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w Gminie.

W każdym z ww. dni odbywały się 2 następujące po sobie spotkania dotyczące konsultacji społecznych projektów 2 uchwał (o wyznaczaniu OZ i OR oraz zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji). Zbierano również opinie interesariuszy procesu na temat zasad powoływania Komitetu Rewitalizacji i ustanowienia jego regulaminu.

→ **Powstawał raport z konsultacji** – zamieszczany na BIP, w którym znajdują się uwagi zgłaszane przez mieszkańców oraz odniesienie się do nich – uwzględnienie bądź nie - wraz z uzasadnieniem.

• II etap – prace nad GPR

→ W ramach prac prowadzonych w **II etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji**, przeprowadzono dwa spotkania konsultacyjne (wydobywcze) dotyczące kluczowych wyzwań dla obszaru rewitalizacji i propozycji rozwiązań zidentyfikowanych problemów dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

– **Dwa spotkania**, w podziale na grupy podobszarów rewitalizacji, odbyły się: 20 grudnia 2016 roku. Spotkania moderowane były przez konsultantów o dużym doświadczeniu w prowadzeniu procesów partycypacyjnych, co pozwoliło odnieść się do prezentowanych treści ze zrozumieniem i łatwością.

Wśród form i metod warsztatowych, dobierano takie, które mogły najefektywniej przyczynić się do zidentyfikowania rozwiązań problemów w przestrzeni obszarów rewitalizacji: używano map, matryc problemów i potencjałów poszczególnych podobszarów, mieszkańcy pracowali w grupach, w kontekście potrzeb/problemów poszczególnych grup społecznych czy potencjałów (praca nad fiskalnymi projektami).

- W ramach pogłębienia analiz nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzono wśród mieszkańców Gminy Bukowina Tatrzańska **II badanie ankietowe** (styczeń 2017 r.). W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięli mieszkańcy wszystkich podobszarów rewitalizacji.

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań i badań zostały zaprezentowane w raportach oraz wykorzystane w:

- pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji,
 - identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w Gminie,
 - identyfikacji i określeniu przedsięwzięć mających stanowić odpowiedź na zidentyfikowane problemy (wyzwania).
- W ramach prac nad GPR odbyło się w dniu 11 stycznia 2017 r. spotkanie Komitetu Rewitalizacji.
 - Miało ono na celu omówienie kluczowych założeń GPR: **kluczowe problemy obszaru rewitalizacji** (ich przyczyny, skutki, wyzwania - czyli jak je rozwiązać), cele i kierunki działań oraz przedsięwzięcia, jako odpowiedź na zidentyfikowane obszary.
 - Konsultacje projektu Uchwały dotyczącej przyjęcia do realizacji GPR zostały zaplanowane zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, a raport z konsultacji podobnie jak po pierwszym etapie prac, zaprezentowany będzie mieszkańcom.

14.2. Partnerstwo i partycypacja we wdrażaniu i ocenie GPR

Partycypacja ma również kluczowe znaczenie na dalszych etapach prowadzenia prac nad GPR, takich jak monitorowanie, wdrażanie i ocena procesu. Głos interesariuszy procesu reprezentowany jest przez powołany w Gminie Bukowina Tatrzańska **Komitet Rewitalizacji**.

Komitet jest organem stanowiący *„forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo/ doradczą wójta*.

Jak powołaliśmy Komitet Rewitalizacji:

W Gminie Bukowina Tatrzańska został on powołany Zarządzeniem Nr 3/2017 Wójta Gminy Bukowina Tatrzańska z dnia 10 stycznia 2017r. w sprawie powołania członków Komitetu Rewitalizacji dla Gminy Bukowina Tatrzańska. Komitet Rewitalizacji dla Gminy Bukowina Tatrzańska liczy łącznie 14 członków, którzy spotykać się będą minimum dwa razy do roku. Komitet Rewitalizacji w Gminie Bukowina Tatrzańska, reprezentuje mieszkańców obszarów rewitalizacji i interesariuszy, lokalne środowiska gospodarcze, jednostki gminne, organizacje pozarządowe oraz inne grupy z Gminy Bukowina Tatrzańska.

Regulamin Komitetu Rewitalizacji dla gminy Bukowina Tatrzańska został ustanowiony na podstawie Uchwały Rady Gminy nr XXIX/216/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji dla Gminy Bukowina Tatrzańska.

Ustanowiono go zatem zgodnie z wymogami ustawowymi.

Informacja o naborze członków do Komitetu zgodnie z regulaminem ogłoszona została na stronie internetowej Urzędu http://ugbukowinatatrzenska.pl/UserFiles/File/BT_Aktualnosci/2016/GPR_Ogloszenie_o_naborze_Komitetu_Rewitalizacji/GPR_Og%C5%82oszenie_o_naborze_czlonkow_Komitetu_Rewitalizacji_dla_Gminy_BT.pdf zapewniając interesariuszom możliwość **uczestniczenia w procesach decyzyjnych poprzez swoich przedstawicieli, którzy mogli się zgłaszać do Komitetu zgodnie z założeniami ww. Uchwały, w otwartym ogłoszonym naborze.**

Prace i zadania Komitetu Rewitalizacji

Na pierwszym posiedzeniu, członkowie Komitetu wybierają spośród swojego składu, tak zwane Prezydium Komitetu, w skład którego wchodzi Przewodniczący Komitetu i dwóch Zastępców Przewodniczącego Komitetu. Wybór Prezydium Komitetu następuje w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów spośród powołanych członków Komitetu, przy wymaganej obecności przynajmniej połowy członków Komitetu. Nastąpiło to w dniu 11 stycznia 2017 r., w trakcie pierwszego spotkania KR.

Komitet jest jednym z organów odpowiedzialnych za monitorowanie procesu wdrażania i realizacji GPR.

Podstawą systemu monitorowania jest ciągły dialog pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji. Ma on kluczowe znaczenie dla doskonalenia projektu w trakcie jego realizacji, to też kolejne etapy partycypacji, tym razem służącej śledzeniu postępów (lub zauważenie ich braku) w procesie działań na rzecz przyjętych celów.

Komitet współpracuje również z Zespołem zadaniowym ds. rewitalizacji, który składać się będzie z Wójta Gminy Bukowina Tatrzańska oraz przedstawicieli najważniejszych komórek/jednostek organizacyjnych, w tym Koordynatora ds. Rewitalizacji, mających na celu wdrażanie operacyjne założeń GPR.

Komitet Rewitalizacji tworzy „pomost” – forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, na podstawie półrocznego sprawozdania może formułować opinie i zalecenia co do stanu wdrażania programu. Przed końcem roku, Komitet Rewitalizacji w porozumieniu z zespołem zadaniowym i koordynatorem ds. rewitalizacji, formułuje zalecenia i opinie dotyczące wdrażania GPR w kolejnym roku.

Partnerstwo w procesie monitorowania odbywać się będzie między innymi poprzez ewaluację projektów, której dokonywać będą również biznesowi i społeczni wykonawcy i partnerzy. Będą oni zobligowani, zgodnie z prowadzonym przez Gminę systemem monitoringu, do przekazywania we wskazanych okresach, koniecznych do analiz danych, które będą podstawą do przygotowywanych sprawozdań okresowych. Za całość procesu monitorowania GPR, odpowiedzialny będzie koordynator rewitalizacji przy wsparciu Komitetu Rewitalizacji.

Reasumując należy podkreślić, że **partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu** (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Osadza się to na rozumieniu **potrzeby skonsolidowania wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji i jest ważnym warunkiem sukcesu.** Dlatego w zaprezentowanym podejściu partycypacja **ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy**, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale **dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska.**

15. OPIS POWIĄZAŃ GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY ORAZ KONIECZNE ZMIANY PRAWNE

15.1 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Bukowina Tatrzańska na lata 2016-2022 jest dokumentem planistycznym, wyznaczającym cele i kierunki działań dla gminy w zakresie rewitalizacji, stanowiącej „proces, którego głównym celem jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki”. Ze względu na poprzedzający stworzenie GPR proces diagnozowania obszaru gminy i zbieżność obszarów diagnozy z zakresem diagnostycznym innych dokumentów planistycznych, jest on w wielu punktach zgodny z celami i kierunkami działań przyjętymi w tych dokumentach – zarówno na poziomie Gminy Bukowina Tatrzańska, jak również powiatu tatrzańskiego.

15.1.1. Strategia Rozwoju Gminy Bukowina Tatrzańska na lata 2015-2020

Strategia Rozwoju Gminy Bukowina Tatrzańska na lata 2015–2020 jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych samorządu gminy, wyznaczającym najważniejsze obszary i cele długofalowej polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminy, sposoby ich realizacji (kierunki działań), a także metody i narzędzia weryfikacji osiągniętych rezultatów. W systemie zarządzania polityką rozwoju,

Strategia pełni kluczową rolę jako generalny plan postępowania władz gminy, ale również jako narzędzie komunikowania się i partnerskiej współpracy ze społecznością lokalną oraz partnerami gminy. Jest narzędziem wspierania pozytywnych przemian wewnętrznych, wykorzystywania szans rozwojowych i niwelowania barier pojawiających się w otoczeniu.

Strategia Rozwoju oraz Gminny Program Rewitalizacji Gminy Bukowina Tatrzańska wykazują zgodność w wielu istotnych punktach.

CEL 1: ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Szczególną zbieżność zaobserwowano w obszarze kierunków działań wynikających z celu 1. GPR, szczególnie w zakresie konieczności kreowania miejsc integrujących i aktywizujących społeczność lokalną, w tym w odniesieniu do troski i upowszechniania dziedzictwa niematerialnego Podhala i wzmacniania postaw współodpowiedzialności za wspólnotę

CEL 2: EFEKTYWNA GOSPODARKA PODHALAN I WYSOKI KAPITAŁ SPOŁECZNY

W zakresie celu 2, szczególnie istotnie skorelowane są dbałość o jakość edukacji, która jest szansą dla rozwoju społecznego i wzmocnienia lokalnego rynku pracy, poprzez silny kapitał społeczny. W obu dokumentach wskazuje się na konieczność kształtowania postaw przedsiębiorczych, aktywizację zawodową mieszkańców oraz pobudzanie aktywności gospodarczej, w odniesieniu do endogenicznych uwarunkowań.

CEL 3: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO JAKO ISTOTNE ELEMENTY JAKOŚCI ŻYCIA

Skoncentrowany jest podobnie jak w strategii na konieczności poprawy sytuacji komunikacyjnej mieszkańców i jednoczesnej konieczności intensyfikacji działań, mających na celu gospodarowanie zasobami w sposób zrównoważony oraz poprawę stanu środowiska naturalnego.

Zatem założenia GPR znajdują swoje odzwierciedlenie w kierunkach wskazywanych w Strategii, co potwierdza poprawność analiz i wysuwanych na ich podstawie wniosków dotyczących stanu gminy i potrzeb lokalnej społeczności.

15.1.2. Strategia Rozwoju Powiatu Tatrzańskiego na lata 2012-2020

Strategia Rozwoju Powiatu Tatrzańskiego na lata 2014 – 20240 jest podstawowym dokumentem planistycznym lokalnego samorządu, w którym sformułowano wizję rozwoju powiatu, odnosząc się do specyfiki gmin wchodzących w jego skład i ukierunkowując na poziomie ogólnym politykę prorozwojową powiatu w obszarze społecznym i gospodarczym w granicach przyznanych ustawowo samorządowi powiatowemu kompetencji.

Chociaż Strategia Powiatu odnosi się do kwestii bardziej ogólnych ze względu na szersze pole odniesienia i posiadane kompetencje, to niektóre kwestie poruszane w GPR są zbieżne z problemami szerzej występującymi w regionie.

Przedstawione wizje rozwojowe są istotnie skorelowane, w kontekście istotnych zidentyfikowanych problemów społecznych, podnosząc szczególnie konieczność udzielania większego wsparcia rodzinom, w tym znajdującym się w trudnej sytuacji.

Istotnym aspektem w obu dokumentach jest kwestia wykorzystania zasobów związanych z dziedzictwem regionu dla rozwoju przemysłów czasu wolnego, w tym kluczowo turystyki, a także kształtowanie marki Powiatu w odniesieniu do lokalnych zasobów. Stanowi to istotny potencjał w kontekście potrzeby rozwoju rynku pracy.

Podkreśla się również konieczność działań w obszarze ochrony środowiska, szczególnie poprawy jakości powietrza, ochrony zasobów leśnych i uregulowanie kwestii dostępu do systemów wodno – kanalizacyjnych.

W obu dokumentach została także poruszona sprawa komunikacji i związanych z nią problemów bezpieczeństwa na drogach, a także braku możliwości pełnego wykorzystywania zasobów do rozwoju turystyki w regionie.

Zatem założenia GPR skorelowane są celami rozwojowymi Powiatu Tatrzańskiego, co sprzyjać będzie budowaniu jego spójności i rozwojowi, zgodnie z określonymi założeniami.

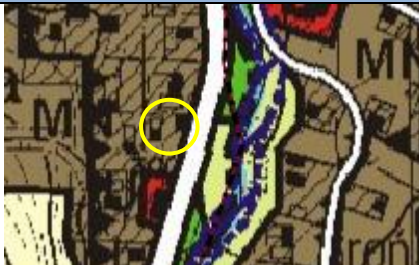
CELE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA NA LATA 2016 - 2022					CEL 1. ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA				CEL 2. EFEKTYWNA GOSPODARKA PODHALAN I WYSOKI KAPITAŁ SPOŁECZNY				CEL 3. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO JAKO ISTOTNE ELEMENTY JAKOŚCI ŻYCIA			
KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA NA LATA 2016 - 2022					1.1 Weryfikacja i wzmocnienie systemu wsparcia i opieki dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji	1.2 Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji, w tym poprawa dostępności do miejsc i oferty integrującej mieszkańców obszarów rewitalizacji	1.3 Wzmocnianie postaw współodpowiedzialności za wspólnotę i aktywizacji poszczególnych grup mieszkańców i ich integracji	1.4 Inkubowanie i stwarzanie warunków dla rozwoju organizacji i inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej oraz potencjału działających w nich mieszkańców	2.1 Podnoszenie jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz edukowanie i promowanie wśród dzieci i rodziców rosnącej wartości wiedzy i kompetencji na rynku pracy	2.2 Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji	2.3 Tworzenie środowiska dla powstawania atrakcyjnych miejsc pracy w regionie oraz podejmowanie działań budujących postawę przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród młodych ludzi	2.4 Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne, oraz dywersyfikacja działań mających na celu mocniej zrównoważony rozwój poszczególnych miejscowości, w których usytuowane są podobszary rewitalizacji z uwzględnieniem wysokiej dynamiki rozwoju Bukowiny Tatrzańskiej i Białki Tatrzańskiej	3.1 Skoordinowanie i wzmocnienie systemu komunikacji wewnątrz i na zewnątrz Gminy	3.2 Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, w tym kluczowo komunikacyjnego.	3.3 Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego i poprawienia jakości powietrza, w tym prowadzenie edukacji ekologicznej, zwłaszcza w zakresie materiałów używanych do opał	3.4 Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
STRATEGIA ROZWOJU GMINY BUKOWINA TATRZAŃSKA NA LATA 2015 - 2020																
1.1 Rozwój kapitału intelektualnego					X											
1.2 Wzmocnianie tożsamości lokalnej i spójności społecznej w oparciu o dziedzictwo Podhala i Spisza		X	X	X												
1.3 Sprawne zarządzanie wspólnotą lokalną																
2.1 Dbłość o zasoby środowiska naturalnego i utrzymywanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa													X	X	X	

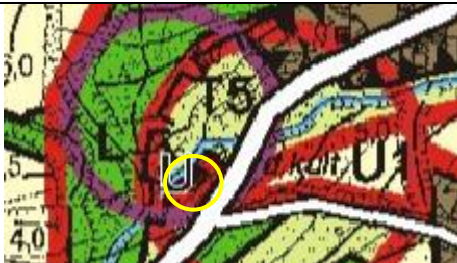
2.2 Kształtowanie przyjaznej przestrzeni z poszanowaniem walorów środowiskowych i krajobrazowych												X	
2.3 Rozwój i integracja oferty spędzania czasu wolnego na terenie gminy i w jej otoczeniu		X											
2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego oraz oferty spędzania czasu wolnego													
3.1 Rozwój potencjału gospodarczego gminy						X	X	X					
3.2 Wzmacnianie przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia					X	X	X	X					
3.3 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej i rozwój połączeń funkcjonalnych									X				
STRATEGIA ROZWOJU POWIATU TATRZAŃSKIEGO NA LATA 2012 - 2020													
I. KONKURENCYJNA, NOWOCZESNA I ZRÓŻNICOWANA OFERTA TURYSTYCZNO KLIMATYCZNA I SPORTOWA								X					
II. WYSOKA JAKOŚĆ I POWSZECHNY DOSTĘP DO EDUKACJI I KULTURY		X			X								
III. SPRAWNA OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	X												
IV. SPRAWNA, ŁATWA I RÓŻNORODNA KOMUNIKACJA									X				
V. CZYSTE ŚRODOWISKO I CHRONIONY KRAJOBRAZ											X		
VI. BEZPIECZEŃSTWO DLA MIESZKAŃCÓW I PRZYJEZDNYCH										X			
VII. KONSOLIDACJA I USPRAWNIENIE ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ													

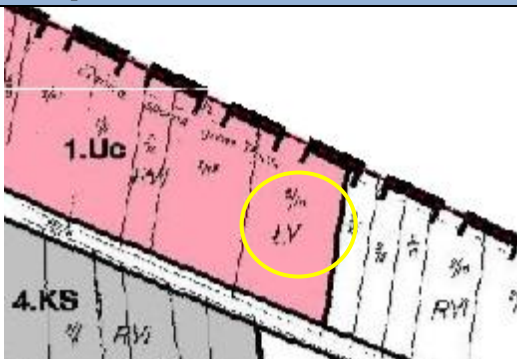
15.2. Analiza zgodności zamierzeń projektowych z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) / Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP)

Poniżej zaprezentowano analizę planowanych przedsięwzięć i poszczególnych projektów/inwestycji składających się na nie, w celu weryfikacji poprawności przyjętych rozwiązań, mających na celu poprawę sytuacji na obszarach rewitalizowanych z *Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego*.

Lp.	Przedsięwzięcie / Projekt	Lokalizacja	Rysunek MPZP/SUiKZP	Opis funkcji w MPZP/SUiKZP	Konkluzja / uwagi
PRZEDSIĘWZIĘCIE: Bezpieczni mieszkańcy					
1.	Budowa remizy OSP Rzepiska II WRAZ Z ZAPLECZEM DO ĆWICZEŃ	Działki przekazane w formie darowizny 1952/7 i 1952/5, 1952/2 (Rzepiska)		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: U - tereny ważniejszych usług i produkcji U-1 - strefa koncentracji usług z wiodącymi usługami handlu i gastronomii T-5 - strefa proponowanej lokalizacji terenów urządzeń infrastruktury techniczne związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków W strefie krajobrazowej ochrony wartości kulturowych - zachowanie charakterystycznych widoków o walorach kulturowych i krajobrazowych obrazujących historyczny sposób lokalizowania zabudowy.	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

PRZEDSIĘWZIĘCIE: Sieć aktywności i kultury					
Komponent 1: Sieć Kultury dla integracji i spotkań					
2.	„Walusiówka” - rozwój oferty filii BCK oraz zagospodarowanie przyległego terenu na cele społeczne	Działki nr:2321/5 (Leśnica - Groń)		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: MN - tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, usług i produkcji nieuciążliwej, wraz z infrastrukturą towarzyszącą W strefie podstawowej ochrony wartości kulturowych - ochrona dawnego układu przestrzennego i zabudowy, W strefie podstawowej ochrony wartości kulturowej zachowane są fragmenty dawnego układu przestrzennego oraz zabudowy historycznej, które przemieszane z dominującymi elementami współczesnego zainwestowania, nadal posiadają w obrazie przestrzennym stosunkowo wysokie wartości kulturowe.	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.
3.	Utworzenie filii BCK w Brzegach	Działki nr:2760, 325 (Brzegi)		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: Funkcja: M - tereny zainwestowane oraz tereny przeznaczone pod zainwestowanie związane z funkcją mieszkaniową, usługową, produkcją nieuciążliwą oraz zielenią, urządzeniami infrastruktury technicznej wraz z dojazdami do działek. U - Tereny istniejących ważniejszych usług na wydzielonych działkach (kultury, oświaty, wychowania, zdrowia, opieki społecznej, łączności, administracja, rzemiosła, wypoczynku i inne)	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

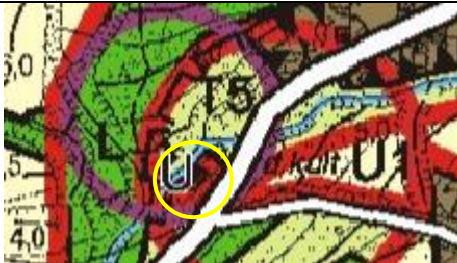
				W strefie podstawowej ochrony wartości kulturowych - ochrona dawnego układu przestrzennego i zabudowy, W strefie podstawowej ochrony wartości kulturowej zachowane są fragmenty dawnego układu przestrzennego oraz zabudowy historycznej, które przemieszane z dominującymi elementami współczesnego zainwestowania, nadal posiadają w obrazie przestrzennym stosunkowo wysokie wartości kulturowe.	
4.	Utworzenie filii BCK w Rzepiskach	Działki przekazane w formie darowizny 1952/7 i 1952/5, 1952/2 (Rzepiska)		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: U - tereny ważniejszych usług i produkcji U-1 - strefa koncentracji usług z wiodącymi usługami handlu i gastronomii T-5 - strefa proponowanej lokalizacji terenów urządzeń infrastruktury techniczne związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków W strefie krajobrazowej ochrony wartości kulturowych - zachowanie charakterystycznych widoków o walorach kulturowych i krajobrazowych obrazujących historyczny sposób lokalizowania zabudowy.	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

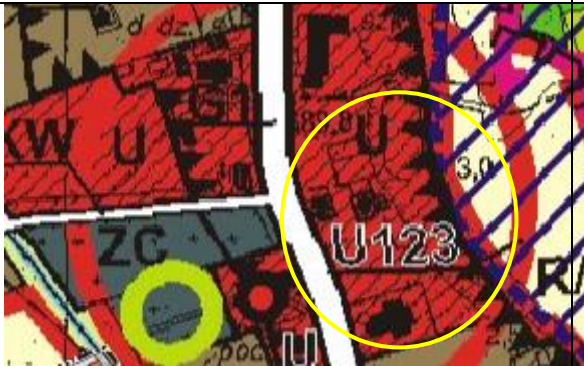
Komponent 2: Sieć aktywności dla zdrowia i spotkań					
5.	Modernizacja zaplecza sportowego boiska gminnego w miejscowości Czarna Góra wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne	Działa nr: 2/14 (Czarna Góra)		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Czarna Góra (uchwała XLIII/344/2006) Funkcja: 1.Uc - teren zabudowy usługowej (usługi komercyjne) Obowiązują następujące zasady zagospodarowania terenów: 1) Przeznaczenie podstawowe terenu - usługi komercyjne związane ze sportem; 2) Przeznaczenie dopuszczalne terenu - miejsca postojowe, zieleń urządzona, obiekty budowlane infrastruktury technicznej; 3) Istniejące obiekty i ich przeznaczenie, w tym boiska sportowe utrzymuje się, z możliwości ich odbudowy, rozbudowy i nadbudowy. W zakresie kształtowania architektury obiektów, obowiązują: a) zakaz realizacji budynków wyższych niż dwie kondygnacje nadziemne, w tym jedna kondygnacja winna być realizowana w poddaszu. Wysokość obiektów w kalenicy nie może przekroczyć 12 metrów nad poziom terenu od strony przystokowej; b) obowiązuje zakaz przesuwania w pionie połaci dachowych o wspólnej kalenicy, realizacji połaci dachowych o różnym kącie nachylenia (nie dotyczy wyglądków dachowych i lukarn) i otwierania dachów na całej długości. Łączna szerokość wyglądków dachowych i lukarn nie może przekroczyć 2/3 długości całej połaci dachowej; c) stosowanie miejscowych materiałów elewacyjnych i charakterystycznego dla regionu detalu (gzymsy, obramienia okienne itp.), tradycyjnej	Konkluzja: Zamierzenie zgodne z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego

				kamieniarki (z zakazem stosowania otoczaków) oraz wyrobów kowalskich. Zakaz stosowania na elewacjach sidingu z tworzyw; d) zakaz stosowania agresywnej kolorystyki elewacji i intensywnych kolorów. Obowiązuje stosowanie kolorów pastelowych; e) stosowanie kolorystyki pokrycia połaci dachowych, takiej jak ciemnoczerwony, ciemnobrązowy, grafitowy, czarny matowy, ciemnozielony; 4) Dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń małej architektury; 5) Dopuszcza się lokalizację pól do gier sportowych w tym boisk, kortów tenisowych itp.; 6) Dopuszcza się rekreacyjne zagospodarowanie terenów oraz lokalizację altan, zadaszeń, miejsc do grillowania, urządzonych miejsc na ognisko, kręgu tanecznego itp.; 7) Obowiązek przeznaczenia pod tereny biologicznie czynne min. 30% pow. terenu, w tym min. 10% dla zieleni drzewiasto - krzewiastej; 8) Obowiązuje realizacja nie mniej niż 20 miejsc postojowych; 9) Dostęp do terenu z ustalonej w planie i wyznaczonej na rysunku planu drogi klasy dojazdowej. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja S/R: tereny koncentracji infrastruktury sportowo -rekreacyjnej z możliwością	
--	--	--	--	--	--

				lokalizacji usługowych obiektów kubaturowych wyłącznie jako towarzyszące.	
6	Budowa boiska sportowego w miejscowości Brzegi wraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne	Działki nr: 611, 612, 613, 614, 2853 (Brzegi)		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: M - tereny zainwestowane oraz tereny przeznaczone pod zainwestowanie związane z funkcją mieszkaniową, usługową, produkcją nieuciążliwą oraz zielenią, urządzeniami infrastruktury technicznej wraz z dojazdami do działek. U2 - tereny proponowane dla koncentracji usług, z wiodącymi usługami kultury, oświaty i wychowania - określone ściśle na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.
7.	Budowa boiska sportowego oraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne na Osiedlu Romskim w Czarnej Górze	Działki nr: 6132/30, 6132/32, 6132/8, 6132/28 (Czarna Góra)		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Czarna Góra (uchwała XLIII/344/2006) Funkcja: 16MN/U - tereny zabudowy jednorodzinnej z usługami Obowiązują następujące zasady zagospodarowania terenów: 1) Przeznaczenie podstawowe: a) budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne realizowane na już wydzielonych geodezyjnie działkach a na nowo wydzielonych działkach o powierzchni nie mniejszej niż 600 m², uwzględniając ustalenia § 4. ust. 20 i ust. 21; b) usługi komercyjne realizowane jako wolnostojące, na działkach o powierzchni nie mniejszej niż 1000 m², uwzględniając ustalenia § 4 ust. 20 i ust. 21-wyłącznie na działkach usytuowanych przy drogach publicznych i	Konkluzja: Zamierzenie nie zgodne z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego

				posiadających z nich zjazd; 2) Przeznaczenie dopuszczalne: a) usługi podstawowe, realizowane jako wbudowane; b) usługi komercyjne jako wbudowane o powierzchni do 40% całkowitej powierzchni budynku mieszkalnego -wyłącznie na działkach posiadających dostęp do dróg publicznych; a) usługi komercyjne realizowane jako dobudowane do budynku mieszkalnego jednorodzinnego, na nowo wydzielonych działkach o powierzchni nie mniejszej niż 1500 m2 lub już wydzielonych o powierzchni, nie mniejszej niż 1000 m2,uwzględniając ustalenia § 4. ust. 20 i ust. 21- wyłącznie na działkach posiadających dostęp do dróg publicznych; b) drobna wytwórczość nie zakłócająca funkcji mieszkaniowej, na działkach o powierzchni nie mniejszej niż 1500 m2, posiadających dostęp do dróg publicznych, uwzględniając ustalenia § 4 ust. 20 i ust. 21. Obowiązuje realizacja obiektów drobnej wytwórczości w budynkach parterowych wolnostojących (jedna kondygnacja nadziemna z poddaszem użytkowym), przy czym powierzchnia ich zabudowy nie może przekraczać 20% pow. przewidzianej do zabudowy na danej działce; c) obiekty budowlane infrastruktury technicznej oraz drogi wewnętrzne i miejsca postojowe; d) w terenach oznaczonych szrafami, dolne stacje wyciągów narciarskich obsługujących trasy narciarskie lokalizowane w terenie oznaczonym symbolem 2.R/USz; 3) Obowiązuje zakaz lokalizacji wszelkiego rodzaju usług i drobnej wytwórczości za	
--	--	--	--	---	--

				wyjątkiem wy-mienionych w punkcie 2. (...) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: MN- tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, usług i produkcji nieuciążliwej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.	
8.	Utworzenia miejsce aktywności i spotkań w Rzepiskach - zagospodarowanie przestrzeni na cele społeczne	Działki przekazane w formie darowizny 1952/7 i 1952/5, 1952/2 (Rzepiska)		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: U - tereny ważniejszych usług i produkcji U-1 - strefa koncentracji usług z wiodącymi usługami handlu i gastronomii T-5 - strefa proponowanej lokalizacji terenów urządzeń infrastruktury techniczne związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków W strefie krajobrazowej ochrony wartości kulturowych - zachowanie charakterystycznych widoków o walorach kulturowych i krajobrazowych obrazujących historyczny sposób lokalizowania zabudowy.	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.
KOMPONENT 3 ŁĄCZONY: SIEĆ KULTURY I AKTYWNOŚCI DLA INTEGRACJI, ZDROWIA I SPOTKAŃ					
9.	Budowa i wyposażenie hali sportowej w wraz z adaptacją przyległego terenu na cele społeczne	Działki nr: 2980/6, 2980/7 (Biała Tatrzańska)		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: U - tereny ważniejszych usług i produkcji U123 - strefa koncentracji usług z wiodącymi usługami handlu i gastronomii; z wiodącymi usługami kultury oświaty i wychowania, z wiodącymi usługami zdrowia i opieki społecznej	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

				W strefie podstawowej ochrony wartości kulturowych - ochrona dawnego układu przestrzennego i zabudowy.	
10.	Modernizacja i adaptacja oraz wyposażenie budynku parafialnego na potrzeby centrum aktywności kulturalnej	Działa nr: 2980/42 (Biała Tatrzańska)		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: U - tereny ważniejszych usług i produkcji U123 - strefa koncentracji usług z wiodącymi usługami handlu i gastronomii; z wiodącymi usługami kultury oświaty i wychowania, z wiodącymi usługami zdrowia i opieki społecznej W strefie podstawowej ochrony wartości kulturowych - ochrona dawnego układu przestrzennego i zabudowy.	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.
PRZEDSIĘWZIĘCIE: PRZEDSZKOLE +					
11.	Utworzenie Przedszkola w Czarnej Górze przy Szkole Podstawowej Nr 1 w miejscowości Czarna Góra	Działki nr: 2161, 2160, 2162, 2163, 1998 (Czarna Góra)		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Czarna Góra (uchwała XLIII/344/2006) Funkcja: 1.UPo - tereny zabudowy usługowej (usługi publiczne) Obowiązują następujące zasady zagospodarowania terenów: 1) Zagospodarowanie terenu związane jest z realizacją celu publicznego; 2) Przeznaczenie podstawowe terenu - usługi oświaty; 3) Przeznaczenie dopuszczalne terenu 1.UPo - zieleń urządzona, urządzenia sportowe, place zabaw dla dzieci, obiekty budowlane infrastruktury technicznej, parkingi; 4) Przeznaczenie dopuszczalne terenu 2.UPo -	Konkluzja: Zamierzenie zgodne z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego.

				zieleni urządzone, tereny rekreacyjne, w tym zadana scena, urządzenia sportowe, place zabaw dla dzieci, obiekty budowlane infrastruktury technicznej, parkingi; 5) Istniejące obiekty oświaty utrzymuje się, z możliwości przebudowy, odbudowy, rozbudowy na zasadach określonych w uśrednieniach pkt.7; 6) Dopuszcza się zmianę użytkowania obiektu, pod warunkiem wprowadzenia usług realizujących innego rodzaju cele publiczne; (...) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: U - tereny ważniejszych usług i produkcji U1,2 - strefa koncentracji usług z wiodącymi usługami handlu i gastronomii; z wiodącymi usługami kultury oświaty i wychowania. W strefie podstawowej ochrony wartości kulturowych - ochrona dawnego układu przestrzennego i zabudowy.	
--	--	--	--	--	--

Utworzenie Domu opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych					
12.	Utworzenie Domu opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych	Działki nr: 231/9, 231/12 (Bukowina Tatrzańska)		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bukowina Tatrzańska (uchwała nr IV/35/2015) Funkcja: M - tereny zainwestowane oraz tereny przeznaczone pod zainwestowanie związane z funkcją mieszkaniową, usługową, produkcją nieuciążliwą oraz zielenią, urządzeniami infrastruktury technicznej wraz z dojazdami do działek. W strefie podstawowej ochrony wartości kulturowych - ochrona dawnego układu przestrzennego i zabudowy. W granicach obszaru i terenu górniczego "Bukowina"	Konkluzja: Zamierzenie zgodne ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Przeprowadzona analiza zgodności zaplanowanych w GPR działań z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego wykazała, że poza 1 z analizowanych 12 rozwiązań inwestycyjnych (pod numerem 7 w powyższej tabeli), wykazano zgodność ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bukowina Tatrzańska oraz miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych miejscowości. W kontekście wspomnianego projektu oznaczonego numerem 7 „Budowa boiska sportowego oraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne na Osiedlu Romskim w Czarnej Górze” nie wykazano zgodności z ww. dokumentami (na etapie prac nad GPR teren ten miał inne przeznaczenie), rekomenduje się zmiany w prawie miejscowym uwzględniające planowane działanie.

15.3. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach i planach przestrzennych

Poniżej przedstawiono wnioski z analizy dotyczącej konieczności dokonania niezbędnych zmian w zakresie uchwał czy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

LP.	Dokument / akt prawa	Czy zmiany są potrzebne i zakres zmian
1.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego MPZP	Wymagana zmiana w kontekście planowanej inwestycji nr 7 (zgodnie z tabelą w punkcie 15.1): <i>Budowa boiska sportowego oraz zagospodarowaniem przyległej przestrzeni na cele społeczne na Osiedlu Romskim w Czarnej Górze</i> Funkcja planowanego obiektu NIEZGODNA z MPZP - wymagana zmiana MPZP
2.	Zmiany niezbędne w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322)	Nie dotyczy
3.	Uchwała o zasadach wyznaczania składu oraz zasadach działania Komitetu Rewitalizacji (wynika z art. 7 ust. 3 Ustawy o rewitalizacji)	Uchwała podjęta w kontekście obowiązujących obszarów rewitalizacji, nie wymaga zmian.
4.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	Nie dotyczy
5.	Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF)	Po zatwierdzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym listy przedsięwzięć podstawowych niezbędnym będzie aktualizacja WPF, w zakresie wynikającym z budżetu przedsięwzięć podstawowych. Jako służących realizacji zadań własnych Gminy.

16. SPIS RYSUNKÓW I TABEL

Rysunki:

Rysunek 1. Gmina Bukowina Tatrzańska oraz jej położenie w powiecie tatrzańskim	11
Rysunek 26. Obszary zdegradowane w gminie Bukowina Tatrzańska	24
Rysunek 27. Granice obszarów zdegradowanych na tle wskaźnika liczby czynników kryzysowych	25
Rysunek 29. Obszar rewitalizacji w gminie Bukowina Tatrzańska	28
Rysunek 30. Granice podobszarów rewitalizacji na tle wskaźnika liczby czynników kryzysowych	29

Tabele:

Tabela 1. Zestawienie podstawowych danych dla jednostek grupy porównawczej – stan na 31.12.2015 r.	12
Tabela 2. Analizowane wskaźniki cząstkowe	15
Tabela 3. Lista podobszarów zdegradowanych w Gminie Bukowina Tatrzańska	26
Tabela 3. Powierzchnia w hektarach oraz liczba mieszkańców podobszarów rewitalizacji w Gminie	30
Tabela 4. Podstawowe wskaźniki dotyczące obszaru rewitalizacji	30

17. ZAŁĄCZNIKI do GPR

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Bukowina Tatrzańska na lata 2016-2022	Dokument diagnozy potwierdzającej spełnienie przez obszar zdegradowany i rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia
Załącznik nr 2 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Bukowina Tatrzańska na lata 2016-2022	Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej.